

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Företagsekonomiska Institutionen
FEKN90, Företagsekonomi
Examensarbete på Civilekonomprogrammet
VT 2015

Revisionsnytta och Revisionsplikt – hur tänker företag?

Upplevd revisionsnytta sett ur företags perspektiv

Författare

Caroline Andersson

Sofie Ahlberg

Handledare

Kristina Artsberg

Sammanfattning

- Examensarbetets titel:** Revisionsnytta och revisionsplikt – hur tänker företag?
- Seminariedatum:** 27 maj 2015
- Ämne/Kurs:** FEKN90: Examensarbete på Civilekonomprogrammet, 30 HP.
- Författare:** Sofie Ahlberg och Caroline Andersson
- Handledare:** Kristina Artsberg
- Fem nyckelord:** Intressentteori; Agentteori; Legitimitetsteori; Revisionsplikt; Revisionsnytta
- Syfte:** Syftet med denna uppsats är att förklara hur och varför företag, som kan komma att omfattas av fri revisionsplikt i framtiden, upplever revisionsnytta. Detta för att bidra med nyttig kunskap till revisionsprofessionen och undrande aktörer inför den undersökta förändringen av revisionspliktens gränser.
- Metod:** Studien har genomförts med en kvantitativ metod och antar en deduktiv ansats. Empirin har samlats in genom en enkätundersökning. Hypoteser har genererats utifrån studiens referensram. Hypotesprövning och analys har skett i SPSS, främst genom regressionsanalys och t-test.
- Teoretiskt perspektiv:** Uppsatsens teoretiska referensram består av *Agentteori*, *Legitimitetsteori* och *Intressentteori*. Syftet med dessa teorier är att försöka förklara den nytta företag anser att de upplever med revision.
- Empiri:** Studiens empiri består av företagens svar på enkätens sju frågor. Totalt medverkade 479 företag. Enkätens avslutande öppna fråga har bidragit med ytterligare empiriskt material.
- Slutsats:** Revisionsnytta uppfattas på många olika sätt. I denna studie utmärkte sig revision som en kvalitetsstämpel. Två andra framträdande nyttor är intressentkrav och trygghet mot fel. Det finns inget stöd för att interna nyttor överstiger externa. Legitimitetsteori och intressentteori kan förklara upplevd revisionsnytta, men inte agentteori.

Abstract

- Title:** Audit Benefit and Statutory Audit – a corporate perspective
- Seminar date:** May 27th 2015
- Course:** FEKN90: Degree Project, Master of Science in Business and Economics, 30 ECTS.
- Authors:** Sofie Ahlberg and Caroline Andersson
- Advisor:** Kristina Artsberg
- Key words:** Stakeholder Theory; Agency Theory; Legitimacy Theory; Audit Benefits; Statutory Audit
- Purpose:** The purpose of this essay is to explain how and why companies that in the future may be subjected to voluntary audit describe their perceived benefit with external audit. The objective is to contribute with useful information to the audit industry on the occasion of Sweden's investigated change of statutory audit.
- Methodology:** This study follows a quantitative research method and takes on a deductive research approach. The empirical material is the result of a survey study of Swedish companies. The testing of hypothesis and the analysis of the material has been carried out in SPSS, mainly through regression analysis and t-tests.
- Theoretical view:** The theoretical framework of this essay consist of *Agency Theory*, *Legitimacy Theory* and *Stakeholder Theory*. The purpose of the chosen framework is to try to explain the benefit that companies may find in external audits.
- Empirical foundation:** The empirical material in this study consists of the answers from the respondents to the seven questions of the survey. In total, there were 479 responses to the survey and the concluding voluntary question has contributed with further empirical material.
- Conclusions:** The benefits of external audits are perceived in various ways. In this study, audit as a form of quality to the reports were distinguished. Audit is also a perceived benefit due to stakeholder demands and insurance against accounting errors and the external benefits exceed the internal benefits. Legitimacy theory and stakeholder theory can explain the results, however agency theory cannot.

Förord

Inledningsvis vill vi rikta ett stort tack till de personer som besvarat vår enkät och gjort denna uppsats möjlig. Er nedlagda tid och ert intresse för vår uppsats har varit ovärderligt.

Vi riktar även ett stort tack till vår handledare Kristina Artsberg som genom sin kunskap och sitt engagemang bidragit med viktiga synpunkter och vägledning under arbetets gång. Din tillgänglighet har varit värdefull och din kritiska syn har inspirerat oss.

Slutligen vill vi även tacka medbedömare och opponenter för den hjälp vi fått genom intressanta kommentarer och synpunkter.

Lund, 18 maj 2015

Sofie Ahlberg

Caroline Andersson

Förkortningar

ABL = Aktiebolagslag

BFL = Bokföringslag

EU = Europeiska Unionen

ESV = Ekonomistyrningsverket

FAR = Föreningen Auktoriserade Revisorer

IAASB = International Auditing and Assurance Standards Board

IFAC = The International Federation of Accountants

ISA = International Standards on Auditing

RN = Revisorsnämnden

UC = Upplysningscentralen

ÅRL = Årsredovisningslag

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Abstract	3
Förord	4
Förkortningar	5
Innehållsförteckning	6
1. Introduktion	7
1.1 Bakgrund.....	7
1.2 Problematisering.....	9
1.3 Syfte.....	14
1.4 Disposition.....	15
2. Metod	16
2.1 Uppsatsens ämnesområde och angreppssätt.....	16
2.2 Forskningsprocessen.....	17
2.3 Val av teori.....	20
2.4 Datainsamling.....	21
2.5 Kritiska aspekter.....	31
2.6 Studiens tillförlitlighet.....	34
3. Studiens Referensram	35
3.1 Revision	35
3.2 Nyttan med revision.....	37
3.3 Agentteori.....	40
3.4 Intressentteori.....	44
3.5 Legitimitetsteori	46
3.6 Tidigare forskning.....	49
3.7 Sammanställning över hypoteser.....	51
4. Empiri och Analys	52
4.1 Univariat Analys.....	52
4.2 Bivariat analys	61
4.3 Multivariat analys.....	74
4.4 Studiens öppna fråga	77
5. Slutsats och Diskussion	83
5.1 Slutsats.....	83
5.2 Diskussion.....	85
5.3 Förslag på vidare forskning.....	87
Referenslista	88
Källor.....	88
Intervjuer.....	94
Lagar och offentliga tryck.....	94
Appendix	96
Appendix 1: Sammanfattande tabell över analys av revisionspåståendena	96
Appendix 2: Tabell över beskrivande statistik.....	97
Appendix 3: Korstabeller.....	98
Appendix 4: Enkät.....	100
Appendix 5: Artikel	103

1. Introduktion

Detta kapitel introducerar uppsatsen genom att vi först beskriver bakgrund och sedan vidare går in på uppsatsens problemdiskussion genom en problematisering. Vidare presenteras uppsatsens två frågeställningar, dess syfte och slutligen återges även dess disposition.

1.1 Bakgrund

Lagstadgad revision av finansiella rapporter har länge varit ett utpräglat fenomen i svenskt affärliv. Redan 1895 infördes en lag som krävde revision för vissa bolag, något som många företag vid den här tidpunkten redan frivilligt börjat använda. Den lagstadgade revision som infördes krävde dock inte någon särskild revisionsutbildning eller auktorisation av revisorn. Revisorn behövde inte heller vara oberoende av det reviderade bolaget. (Carrington, 2010, s. 7). Genom en lagändring år 1983, i 1975 års aktiebolagslag, infördes däremot krav på minst en auktoriserad revisor för alla nybildade aktiebolag (Prop. 1981/82:171). Senare utvidgades bestämmelsen om allmän revision till att gälla alla svenska aktiebolag (Carrington, 2010, s. 7).

Behovet av extern revision av finansiella rapporter ökar i takt med att organisationer utvecklas från att vara små, ägarledda företag till multinationella bolag där ägande och ledning är skilda från varandra. Stora företag är i större utsträckning i behov av att skaffa främmande kapital från kreditgivare och investerare samt att ägarna i dessa företag behöver kunna kontrollera att ledningen sköter företaget på ett bra sätt. Både externa aktieägare och andra som har ett ekonomiskt intresse i ett företag är därmed användare av finansiella rapporter och revisionen är ett sätt att säkerställa att dessa är korrekta. (Porter et al, 2008, s. 9).

Från och med den 1 november 2010 har privata aktiebolag i Sverige, som inte når upp till bestämda gränsvärden, möjlighet att välja bort revisionen av sina finansiella rapporter (Prop. 2009/10:204, s. 1). I enlighet med nuvarande lag (ABL 9:1) kan privata aktiebolag, som inte uppnår två av följande tre gränsvärden, välja bort revisionen:

- *Fler än tre anställda*
- *Balansomslutning överstigande 1,5 miljoner kronor*
- *Nettoomsättning överstigande 3 miljoner kronor (Prop. 2009/10:204, s. 68)*

Motivet till avskaffandet, från regeringens sida, har varit att stärka de mindre företagens konkurrenskraft på marknaden samt främja nystart och tillväxt av fler företag. Utöver detta är syftet med den nya lagstiftningen att minska administrativa kostnader som är hänförliga till revision samt att inte ålägga företag mer skyldigheter än nödvändigt (Prop. 2009/10:204, s. 56). Vidare påpekas det att lagen utarbetats mot bakgrund av EU:s fjärde bolagsdirektiv som säger att medlemsländerna får befria vissa företag från lagstadgad revision (Prop. 2009/10:204, s. 50). Enligt artikel 51.1 i EU:s fjärde bolagsdirektiv är huvudregeln att företagens räkenskaper ska granskas och revideras av den som enligt nationell lagstiftning är behörig. Den nationella lagstiftaren har dock möjlighet att, inom gränser, undanta vissa företag från denna revisionsplikt, enligt artikel 51.2 (78/660/EEG). De gränsvärden som sattes upp i direktivet år 1978 har ändrats flera gånger och de senast gällande gränsvärdena för befriande från revisionsplikten återfinns i EU:s ändringsdirektiv 2006/46/EG. Där anges gränsvärdena till en balansomsättning på 4 400 000 EUR, en nettoomsättning på 8 800 000 EUR och medeltalet anställda på 50 (2006/46/EG). Svenska regeringen valde däremot att inte gå så långt avseende gränsvärdena eftersom fördelar inte med säkerhet kunde uppväga nackdelar som kunde uppkomma vid en snabb förändring. Därför valde regeringen att införa lägre gränsvärde för svenska företag (Prop. 2009/10:204, s. 71).

En inskränkning av den lagstadgade revisionen skulle ge företagen större valfrihet avseende vilka tjänster de vill ha. Samtidigt måste en avvägning göras för att fortfarande kunna upprätthålla korrekt finansiell information åt borgenärer, investerare och andra intressenter (Prop. 2009/10:204, s. 56). Flertalet remissinstanser uttalade dock tveksamhet mot den nya lagen. Såväl Bolagsverket som Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och Kronofogdemyndigheten var tveksamma till lagen. Skatteverket befarade en större förlust i form av skattebortfall. Avskaffandet av revisionsplikten ansågs leda till fler, medvetna och omedvetna, fel i skattedeklarationerna och därmed också öka administrativa kostnader till följd av mer omfattande kontroller (Prop. 2009/10:204, s. 70). FAR var positiv till den ökade

valfrihet men framförde att konsekvenserna inte analyserats tillräckligt som underlag för den nya lagen (Prop. 2009/10:204, s. 65).

Under våren 2015 påbörjas en utredning och utvärdering kring avskaffandet av revisionsplikten för att se vilka effekter avskaffandet medfört. Syftet med utredningen är också att undersöka om revisionspliktens avskaffande bör utvidgas ytterligare och omfatta fler företag (Näringsdepartementet, 2013). En del branschexperter anser att det talar för att regeringen kommer att ta nästa steg i avskaffandet av lagstadgad revision genom att utöka den frivilliga revisionen. Experterna menar också att EU:s ambition, att i framtiden sänka kraven på mindre företag, talar för en fortsatt avreglering av revisionsplikten (Brännström & Ribbestam, 2012). Hur marknaden skulle reagera på ett sådant beslut och vilka effekter detta skulle få på företagens redovisning i framtiden återstår att se.

1.2 Problematisering

Beslutet om revisionspliktens avskaffande har berört många företag, närmare bestämt 7 av 10 svenska aktiebolag (Brännström, 2013). Av dessa företag har 60 procent valt bort revisionen och av alla nystartade aktiebolag har 80 procent valt att starta upp verksamheten utan revision. I debatten förs det, framförallt av Centerpartiet, dessutom en diskussion om att regler för små företag bör förenklas ytterligare (Dagens Industri, 2013a). I regeringens budgetförslag för små företag ingår en del lättnadsregler. En av dessa är en utredning om huruvida revisionsplikten bör slopas för fler företag i framtiden (Dagens Industri, 2013b). Sverige var ett av de sista länderna i EU att införa begränsad revisionsplikt för aktiebolag och vi valde att sätta gränsvärdena betydligt lägre än de flesta andra EU-länderna (Ryberg, 2011). En anledning till att Sverige valde att införa frivillig revision, och därmed gå i samma riktning som EU, var att revision sågs som en ekonomisk börda för mindre företag. Revisionens nytta ansågs inte överstiga dess kostnad (Thorell & Norberg, 2005).

För att förstå revisionsnytta finns det, enligt Svanström (2008, s. 26), flera perspektiv att beakta, såväl intressenters som företagens egna perspektiv. Om företag får möjlighet att aktivt välja bort revisionen kommer, enligt Kjellerström (2011), deras upplevda revisionsnytta att ligga till grund för valet. Företag kommer därför vid ett sådant val behöva fundera kring den nytta revisionen ger dem och deras intressenter (Kjellerström, 2011). De företag som idag inte omfattas av den fria revisionen, men som kan komma att göra det som en effekt av

regeringens utredning, behöver inte ta ställning till revisionen i nuläget eftersom den för dem är lagstadgad. Om revisionen istället görs frivillig kan dessa företag uppleva svårigheter med att se nyttan med revisionen eftersom de inte tvingats fundera över den tidigare. Om det saknas information om företagets revisionsnytta är det, enligt Svanström (2008), också svårt att förutse konsekvenser av en lagändring. Konsekvenser hör ihop med *vilka* företag¹ som väljer bort revisionen och går därför inte att förutspå innan (Svanström, 2008). Om företagsstorlek påverkar revisionsnytta går det i vår mening inte att dra någon slutsats från dagens konsekvenser eftersom de företag, som valt bort revisionen, är mindre än de företag som idag har revisionsplikt.

Aktörer, som är negativa till en utökad revisionsplikt och som är oroad över de konsekvenser som den hitintills genomförda fria revisionsplikten fört med sig, är bland andra Skatteverket, Bolagsverket och UC. I ett pressmeddelande uttrycker UC sin oro för dessa konsekvenser. Fokus riktas mot försämrad kvalitet och ofullständiga bokslut, vilket lett till att kreditprövning försvårats eftersom företagets återbetalningsförmåga blir svårbedömd (UC, 2014). En försvårad kreditprövning borde, enligt oss, medföra ökade kostnader när företag söker kapital genom kreditinstitut utan reviderade årsredovisningar eftersom kreditinstitut i normalfallet utför kreditprövning. Enligt UC har de företag som i nuläget valt bort revisionen en försämrad kvalitet på sina bokslut (UC, 2014). Enligt Bolagsverket (2012) är en anledning till bristande kvalitet i företags bokslut att de inte längre använder sig av de råd som revisionsbyråer och redovisningskonsulter är utbildade att ge². Slutligen uppger Skatteverket att de, efter revisionspliktens avskaffande, upplevt ökade felaktigheter och därmed ökad administration för att kontrollera företagets redovisning (Marténg, 2014)³. Enligt Svanström (2008, s. 50) ses revision som ett verktyg att minska fel i företagets redovisning, vilket enligt oss ovanstående resonemang tycks visa.

---

¹ Är de företag, som väljer bort revisionen, av en viss typ eller karaktär kan de påverka företaget på ett sätt medan en annan typ eller karaktär av företag påverkar på ett annat sätt. Därför är konsekvenserna kopplade till vilka företag som väljer bort revisionen. Exempelvis skulle företagsstorlek, branschtillhörighet, region kunna påverka utfallet.

² Bolagsverket har publicerat en rapport med vanliga brister som förekommer. Det är sådana enkla fel som att underskrifter saknas och att dateringar görs fel (Bolagsverket 2014). Även förseningsavgifterna har ökat sedan Revisionspliktens avskaffande (Bolagsverket, 2012). Bolagsverket kan inte ge anstånd med betalningar och det är därför endast en fullständig årsredovisning inskickad i tid som kan förhindra en förseningsavgift (Bolagsverket, 2014). Frågan är om företagen inte istället borde lägga kostnaden på revision istället för förseningsavgifter.

³ År 2012 kom mer än 11 procent av statens inkomst från beskattning av svenska företag (ESV, 2014) och eftersom bolagsskatten beräknas med utgångspunkt i det bokföringsmässiga resultatet skulle företagen ur skattesynpunkt dra fördel av att redovisa ett så lågt resultat som möjligt. Revision har därför setts som ett verktyg för att minska fel och säkerställa ett rättvisande beskattningsbart resultat (Svanström 2008, s. 50). Eftersom Skatteverket upplevt ökade felaktigheter leder detta också till ökade felaktigheter i den inbetalda skatten av företag. Det finns därför en risk att statens inkomst påverkas av detta till följd av att företagen har ett incitament att redovisa ett så lågt resultat som möjligt.

Revisionsbranschen är en annan aktör som upplever konsekvenser av den införda fria revisionen. Efterfrågan på revisionstjänster har minskat och tycks fortsätta göra det medan efterfrågan på rådgivnings- och redovisningstjänster tvärtom ökat och tycks fortsätta göra det. De fyra största revisionsbyråerna i Sverige har därmed som ambition att växa inom rådgivningsområdet och deras konsulttjänster växer idag fyra gånger snabbare än revisionstjänsterna. En undersökning visade att revisionsbranschen trodde att fler företag skulle välja bort revisionen än vad företagen själva trodde. (FAR, n.d). Detta kan enligt FAR (n.d) bero på att branschen är orolig över att så pass många små företag valde bort revisionen. Med anledning av detta skulle branschen dra fördel av information om företagets nytta. För det första för att anpassa sig till en troligtvis nedåtgående förändring och för det andra för att lära sig om den nytta företagen de facto upplever. (FAR, n.d)

Huruvida olika företagsekonomiska teoriinriktningar kan förklara den revisionsnytta ett företag upplever råder det delade meningar om. Ett problem, som kan uppstå när företag får möjlighet att välja bort revisionen, är att det kan uppstå brister i de finansiella rapporterna till följd av att de inte granskats av en extern part. Enligt agentteorin strävar både ägare och företagsledare efter att maximera sin egen nytta och eftersom de har olika insikt i företagets förhållanden leder detta till en informationsasymmetri (Svanström, 2008, s. 23-26). Vidare framför Svanström (2008, s. 27) att ju större agentproblemet är, desto högre är sannolikheten att ett företag kommer att använda sig av revision eftersom revision kan ses som en lösning på informationsproblemet mellan ägare och företagsledare. Flertalet studier har gjorts för att fastställa den effekt ägandestruktur kan ha på revisionsefterfrågan, där agentteoretiska perspektiv undersökts som en del i förklaringen (se exempelvis Collis et al, 2004; Seow, 2001). Däremot har tidigare forskning inte nått något slutgiltigt och entydigt svar på om agentteori kan förklara den nytta som företag kan uppleva med revision. Senkow et al (2001) undersökte privata företag i Kanada och fann inget stöd för agentteorin gällande om företagen kommer använda revision i ljuset av en avreglering. Svenska studier avseende företagets upplevda revisionsnytta, (se exempelvis Albertsson & Dehman, 2011; Nilsson & Wallin, 2011), fann inte heller något stöd för agentteoretiska aspekter när det kommer till valet av att använda revision. Värt att notera är också att de svenska studierna undersökt revisionsnytta i företag som idag har möjlighet att välja bort revisionen. Således saknas en undersökning om huruvida de något större svenska företagen upplever revisionsnytta och om nyttan kan förklaras med agentteori.

Vi anser att större och mindre företag kan skilja sig en hel del åt, exempelvis gällande ägarstruktur, organisation och målsättningar. Skillnaden i storlek mellan företag leder också till att det kan finnas olika motiv till användandet av revision. Företagen kan även uppleva olika ”nyttor” med revisionen beroende på storlek. Detta medför att flertalet olika företagsekonomiska teorier kan behöva användas för att förklara varför företag upplever revisionsnytta. Som nämnts ovan kan resultaten för agentteorin, som förklaringsmodell för företagets revisionsnytta, sägas vara tvetydig. Därmed kan också andra företagsekonomiska teorier vara aktuella att testa för att komma fram till ett tydligare svar på varför företag upplever revisionsnytta. Flertalet studier har funnit stöd för intressentteori som förklaring till den revisionsnytta ett företag upplever (se exempelvis Kim et al, 2011; Carey et al, 2000; Lennox & Pittman, 2011). Även Abdel-Khalik (1993) kommer i sin studie fram till att företag väljer revision för att uppfylla krav från framförallt kreditgivare men även andra intressenter. Studierna ger stöd för att intressentteorin bör testas tillsammans med agentteori för att finna förklaring till varför företag upplever revisionsnytta. De svenska studier som gjorts på detta område, (Albertsson & Dehman, 2011; Nilsson & Wallin, 2011) fann däremot inte något stöd för intressentteori när det kommer till revisionsnytta. Således är denna teoris förklaringsgrad inte heller helt entydig. Dessa studier behandlar, som tidigare nämnt, företag som redan nu haft möjlighet att välja bort revisionen och därmed saknas en studie över huruvida intressentteori kan förklara de något större företagens revisionsnytta.

Legitimitetsteorin är en annan företagsekonomisk teoriinriktning som tidigare framförallt använts för att studera socialt och etiskt beteende hos ett företag. Trots detta kan teorin även appliceras på företagets agerande i finansiella frågor (Deegan & Unerman, 2011, s. 345). Carpenter och Feroz (1992) undersökte visserligen hur valet av ramverk för redovisning kunde förklaras genom ett legitimitetsperspektiv, men studier kring hur legitimitetsteori kan förklara varför företag upplever revisionsnytta i Sverige saknas. Eftersom olika företag har olika förutsättningar kan de också uppleva olika nytta med revisionen och därmed anser vi att det krävs test av en kombination av agentteoretiska, intressentteoretiska och legitimitetsteoretiska modeller. Genom ett sådant test vill vi försöka komma fram till om någon av modellerna kan bidra med en förklaring till företagets upplevda revisionsnytta.

Som tidigare nämnts är det ett företags egen revisionsnytta som ligger till grund för valet av revision. Det är dock inte otänkbart att företagen även söker hjälp genom exempelvis

revisionsbyråer, för att även upptäcka andra nyttor. Nyttor som inte är självklara för dem men som andra företag upplever och genom detta därmed samla på sig så mycket information som möjligt inför ett troligtvis viktigt beslut. Vi menar att revisionsbyråerna diskuterar revisionsnytta på ett alltför generellt plan. Företagen kan tänkas vara intresserade av mer specifik information om revisionsnytta, som passar dem och deras företag, för att lättare känna sig berörda av den. Revisionsbyråerna PwC, GT och Folkesson har som ett exempel tagit fram en generell bild av revisionsnytta (se GT, n.d; PwC, n.d; Folkesson, n.d). Eftersom revisionsnytta endast diskuteras på en generell nivå, bör revisionsbyråerna förfina debatten genom att föra fram olika kategorier av nytta och rikta den mot olika typer av företag. Detta gäller speciellt mot mindre företag, som ligger ovanför gränsvärdena av den frivilliga revisionen, eftersom det är dessa företag revisionsbyråerna i dagsläget riskerar att förlora till följd av regeringens utredning av revisionsplikten.

En anledning till att denna diskussion, om en mer specifik revisionsnytta, inte förs av revisionsbyråerna är kanske för att det inte finns tillräckligt med information för att göra det. Debattörer och experter är inte ense om den nytta som mindre företag har av revision. Å ena sidan anses det förekomma många typer av revisionsnyttor för mindre företag (se vidare i avsnitt 3.2) (Andersson, 2005; Svanström 2008). Å andra sidan beskrivs nyttan som näst intill obefintlig där revisionen endast försämrar företags konkurrenskraft i form av onödiga kostnader. För små företag är exempelvis en ren revisionsberättelse vid ansökan om banklån inte alltid tillräcklig som säkerhet, eftersom revisionen som kvalitetssäkring inte är lika stor för mindre företag som för större (Precht, 2007). Vi anser att denna oenighet visar att det finns bristande kunskap om den nytta som företag upplever och har av revision. Vi har även fått denna bristande kunskap bekräftad av Claes Norberg på Svenskt Näringsliv (2015). En studie av revisionsnytta bland de företag som kan komma att omfattas av en frivillig revisionsplikt känner han inte till. Han tror heller inte att någon sådan studie gjorts. Han menar därför att det inte går att uttala sig om den nytta som dessa företag har av revision och inte heller uppskatta hur många företag som skulle välja bort den om möjligheten gavs. Man kan därför inte heller säga något om troliga konsekvenser av en förändring.

1.2.1 Problemformulering

Till följd av att området i nuläget inte är behandlat är det ännu oklart vilken revisionsnytta företag ovanför gränsvärdena har. Då den kritiska punkten och den avgörande faktorn för att

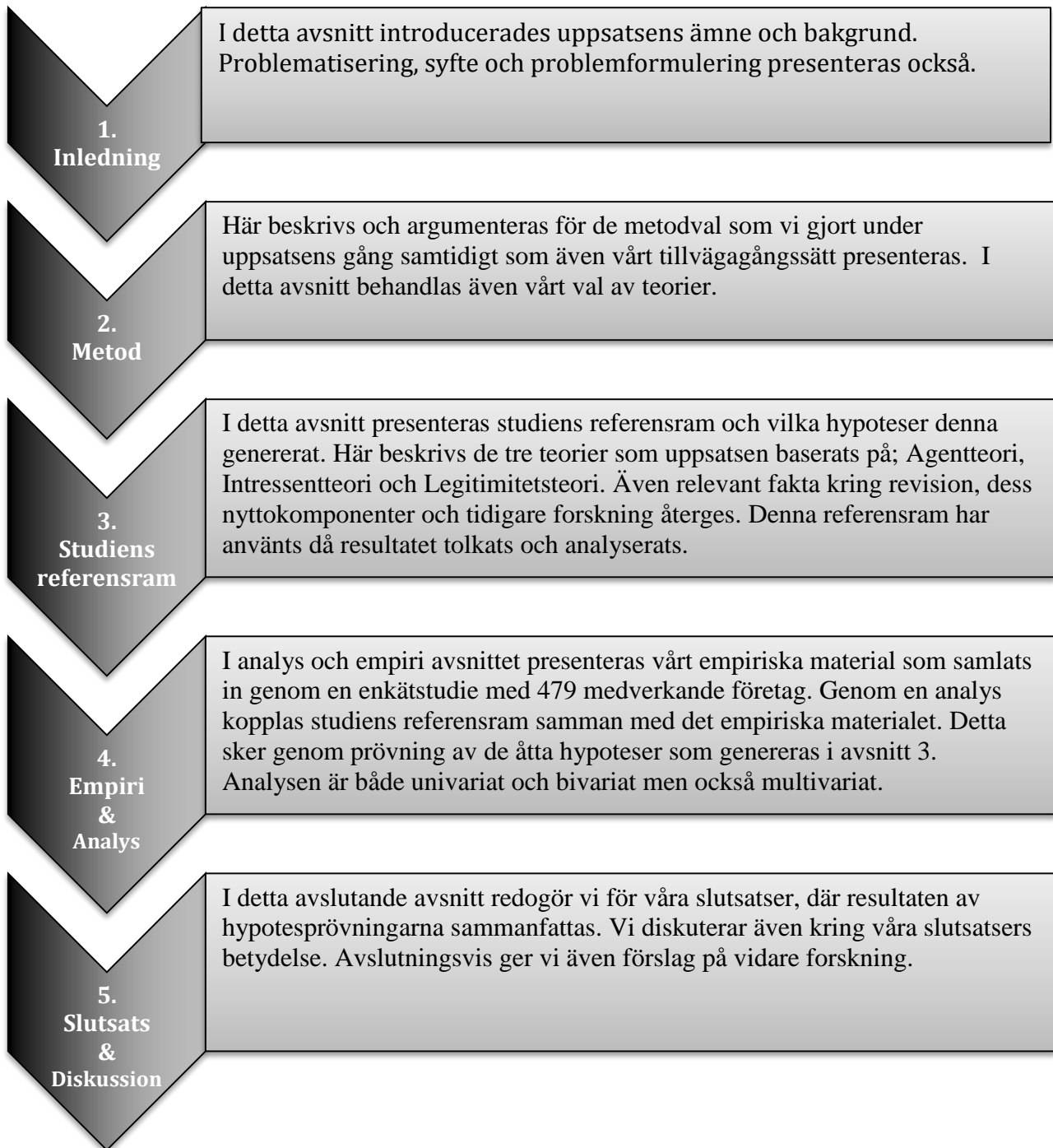
bestämna konsekvenserna av en förändring är företagens upplevda revisionsnytta, är det i vår mening viktigt för ovan nämnda aktörer (Skatteverket, Bolagsverket, revisionsbranschen och UC) att ta del av en sådan undersökning. De skulle då kunna göra en bedömning av förväntade konsekvenser, som en ytterligare förändring kan medföra. För revisionsbranschen är det även viktigt att förmedla den nytta som passar ett mindre företag, så att företagets val inte enbart blir en kostnadsbesparingsfråga. Det är även viktigt att ta del av informationen för att byråerna i framtiden ska kunna anpassa sina tjänster efter rådande behov för att behålla kunder och göra revisionen effektiv. Med anledning av denna diskussion, och att studier visar en tvetydighet kring huruvida teorier kan förklara upplevd revisionsnytta, ligger följande problemformulering till grund för denna studie:

- ◆ *Vilken revisionsnytta upplever aktiebolag, som ligger precis över dagens gränsvärden för frivillig revision?*
- ◆ *Går det att förklara revisionsnyttan utifrån befintlig teori?*

1.3 Syfte

Syftet med denna uppsats är att förklara hur och varför företag, som kan komma att omfattas av fri revision i framtiden, upplever revisionsnytta. Detta för att bidra med nyttig kunskap till revisionsprofessionen och undrade aktörer inför den undersökta förändringen av revisionspliktens gränser.

1.4 Disposition

2. Metod

I detta kapitel beskrivs studiens arbetsgång. Först presenteras studiens vetenskapliga angreppssätt samt forskningsprocessens strategi, design och metod. Kapitlet fortsätter med en argumentation för det teoretiska perspektiv som legat till grund för studiens referensram. Studiens kärna, datainsamling och tolkning av denna information, beskrivs sedan för att samtidigt föra en argumentation för de val som gjorts under arbetets gång. Kapitlet summeras med en diskussion kring kritiska aspekter.

2.1 Uppsatsens ämnesområde och angreppssätt

Uppsatsens utgångspunkt har tagits i den frivilliga revisionsplikt som 2010 infördes för små företag. Intresset grundar sig på den utbildning vi under de senaste fyra åren genomgått och den anställning vi inom kort ska påbörja. Ämnesområdet är relativt välstuderat och vi fick därför lägga ner mycket tid för att få fram en ny infallsvinkel. Den nya infallsvinkeln grundade sig i sin tur på den kommande utvärderingen som regeringen ska utföra under våren 2015. Utvärderingen omfattar bestämmelser om att möjligen utöka gränsvärdena för den slojade revisionsplikten. Tidigare studier på vårt forskningsområde (se exempelvis Albertsson & Dehman, 2011; Wallin & Nilsson, 2011) har utgått ifrån ett småföretagarperspektiv och undersökningarna i dessa studier baseras på företag som befinner sig inom den nuvarande gränsen för frivillig revision. Som nämnts ovan, framför flera experter att gränsen troligtvis kommer att höjas i framtiden och därmed omfatta fler företag. En höjning kan leda till att öka konkurrensfördelarna för svenska företag inom EU, där en avreglering redan är långt kommen. Som en följd av den troliga utvecklingen ansåg vi därför att det var aktuellt att fördjupa oss i de företag, som kan komma att omfattas av frivillig revision, och deras perspektiv på revisionsnytta. Valet av ämnesområde kom sedan att styra vårt val av forskningsfråga och syfte.

Inom den vetenskapliga forskningen används främst två olika tillvägagångssätt för att koppla teori med empiri; deduktiv och induktiv ansats. Denna uppsats följer den *deduktiva ansatsen*, vilket är den vanligaste inom samhällsvetenskapen. Innebörden av denna ansats är att vi utifrån vår referensram utformat ett antal hypoteser som vi sedan testat med hjälp av observationer i den empiriska studien. Eftersom det redan finns teorier på området, som på en generell nivå beskriver revisionens nytta, passade denna ansats oss. Angreppssättet bottnade

också i ett intresse av att utgå ifrån en uppsatt teoretisk referensram och utifrån denna bedöma om dessa teorier är hållbara respektive användbara även för en annan grupp av företag än de som tidigare studerats (Bryman & Bell, 2013, s. 31). Motsatsen, induktiv ansats, är istället en process där forskaren utifrån det empiriska materialet försöker finna koppling till teori, som därmed istället blir ett resultat (Bryman & Bell, 2013, s. 34). Denna ansats skulle också vara tillämplig med anledning av vår forskningsfråga. På grund av såväl tids- och kostnadsbegränsning som kunskapsnivå och intresse för teoriprovning ansåg vi inte att det var möjligt att mer ingående försöka skapa förståelse för "ny teori" inriktat på företagskategorier. Istället valde vi att behandla den teori som fanns på området för att se om den var förankrad i företagens upplevda nytta. Genom utformning av åtta hypoteser, utefter förväntat resultat baserat på utvalda teorier, har detta gjorts. Hypoteserna presenteras i kapitel 3 "Studiens Referensram", där de genererats efter varje delavsnitt.

En annan fördel med den deduktiva ansatsen, som vi fann viktig, var att det genom uppsatsens gång bildades en klar och tydlig koppling mellan empiri och teori. Kopplingen skapar mervärde istället för att mynna ut i spekulationer om denna skulle saknas (Johannessen & Tufte, 2003, s. 29).

2.2 Forskningsprocessen

2.2.1 Forskningsstrategi

Det finns två olika forskningsmetoder inom företagsekonomi; kvantitativ och kvalitativ metod. Dessa metoder styr forskningens inriktning och kan därmed också, enligt Bryman och Bell (2013, s. 49), beskrivas som två olika forskningsstrategier. Den kvantitativa strategin kännetecknas av mätbarhet och datainsamling men också av att analysen grundar sig på en deduktiv ansats där teoriprovning ligger i fokus. Den kvalitativa forskningsstrategin däremot lägger större vikt vid ord och dess betydelse, där ofta en induktiv ansats och teorigenerering betonas. Det finns dock inte en skarp linje mellan dessa strategier utan det förekommer forskning som inte följer dessa mönster. Det finns även fler karaktäristika som skiljer dessa strategier åt (Bryman & Bell, 2013, s. 49-50), men den huvudsakliga skillnaden är hur de förhåller sig till data som samlas in (Holme & Solvang, 1997, s. 13).

Denna uppsats har genomförts med en kvantitativ metod och, som tidigare nämnts, med en deduktiv ansats. Anledningen till att en kvantitativ metod valdes var för att vi önskade komma i kontakt med en vid krets av respondenter för att kunna uppnå generaliserbarhet. Det vill säga kunna tillämpa våra slutsatser även på företag som inte medverkat i undersökningen (Bryman & Bell, 2013, s. 177). Vidare valde vi denna metod för att vi förespråkar ett resultat som är oberoende av oss som forskare och av den tidpunkt då undersökningen utfördes. Ett sådant beroende kan leda till en viss skevhet i de resultat som uppkommer (Bryman & Bell, 2013, s. 176-177), vilket vi ville undvika då generalisering är viktigt för oss. Den slutliga anledningen till vårt val av strategi var att denna medförde att vårt resultat inte endast låg till grund för att beskriva hur något är. Vi kunde också med hjälp av vår strategi försöka hitta en förklaring till varför företagen i undersökningen tyckte som de gjorde. I vårt fall gjorde vi detta genom att undersöka hur erkända teorier kunde förklara utfallet. Vad vi önskade uppnå och de fördelar vi såg med den kvantitativa forskningen stämmer överens med vad som, enligt Bryman och Bell (2013, s. 176-177), i normalfallet brukar vara den kvantitativa forskarens huvudsakliga fokus, nämligen *mätning, kausalitet och generalisering*.

Innan vi bestämde oss för kvantitativ metod övervägde vi även kvalitativ. Den kvalitativa metoden skulle göra det möjligt för oss att mer på djupet förstå företags nytta och inte i förväg avslöja vad vi skapat oss för uppfattning utifrån vår teoretiska referensram. Företagen skulle därmed få möjligheten att svara mer fritt och således inte vara begränsade till test av våra teorival. Vi har dock saknat intresse för en djupstudie av ett fåtal företags upplevda nytta eftersom vi efterfrågat nyttan såsom den upplevs av en större grupp företag. Vi anser därför att studiens slutsats hade grundat sig allt för mycket på enstaka företags åsikter, med dess personliga värderingar och specifika behov, och inte nytta i allmänhet. Resultaten hade också riskerat att skena iväg i många olika riktningar och därmed riskerat att inte vara tillämpliga för de teorier vi valt och önskat testa. Denna spridning hade också försvårat en jämförelse av resultaten för att hitta en gemensam ståndpunkt bland företagen. En kvantitativ metod ansåg vi därför vara mer effektiv sett till uppsatsens ändamål, där datainsamling har legat till grund för att lättare kunna sammanställa resultatet och utföra hypotesprövning av teorin. Den kvantitativa metoden medför mätningen, och det har gjort att skillnader mellan företags upplevda nytta har kunnat beskrivas genom kvantifiering. Vi valde därför den kvantitativa metoden och ansåg att denna strategi är mer lämpad med hänsyn till vår frågeställning och vårt syfte, där vi utifrån teorin genererat ett antal hypoteser för att sedan testa dessa. Vi anser att informationen som denna strategi genererat istället kan ligga till grund för att göra en

framtida kvalitativ undersökning mer effektiv. Vi ville visa på generaliserbarhet, där våra slutsatser kunde medföra kunskap inför vidare djupstudier där en induktiv ansats skulle kunna generera teorier som mer är anpassade för den valda företagskategori som studerats.

2.2.2 Forskningsdesign och forskningsmetod

Denna uppsats följer en *tvärsnittsdesign*. Denna design används när mer än ett företag studeras vid en viss tidpunkt och där något samband önskar upptäckas mellan de tillfrågade (Bryman & Bell, 2013, s. 77). Den forskningsmetod som använts, till följd av den valda designen, är en *surveyundersökning* där data huvudsakligen samlats in med hjälp av en enkät. Enkätstudien behandlas närmare i avsnitt 2.4.2. Anledningen till att en surveyundersökning använts är för att den gjort en breddstudie möjlig. Med en breddstudie nådde vi en vidare krets av företag samtidigt som vi då lättare kunde generalisera våra slutsatser på populationen, som består av samtliga svenska aktiebolag inom våra valda gränsvärden. Vi övervägde även en djupstudie på företag inom ett visst område, såsom exempelvis Lund/Malmö, men vi ansåg inte att detta skulle leda till ett resultat som vi kunde generalisera till alla företag då detta område endast representerar en liten del av Sverige. Detta kan styrkas genom Halvorsen (1992, s. 62) som menar att en breddstudies fördel är att denna leder till ett bra underlag för att dra en generell slutsats, vilket stämde överens med vårt ändamål. Av samma anledning var därför en enkätundersökning att förespråka framför intervjuer då vi på grund av tid och kostnad inte hade möjligheten att resa genom Sverige för att utföra intervjuer. En enkät gick att utföra kostnadsfritt på distans med hjälp av internet. På samma sätt medförde en enkätundersökning att vi kunde få tag i fler företag än vad vi hade kunnat vid intervjuer. Sammanfattningsvis har därmed breddstudien gjort vårt arbete tidseffektivt, möjliggjort ett större geografiskt område och lett till ett ökat antal respondenter jämfört med vad en djupstudie hade gjort.

Innan enkätstudien påbörjades utfördes en enklare variant av en *förstudie*. Detta utfördes i form av en mejlintervju med branschorganisationen Svenskt Näringsliv. Vi försökte även genomföra en intervju med Företagarna, men efter ett antal försök gav vi upp eftersom vi fortfarande inte hade fått tag på någon som ville ställa upp. Anledningen till att inte en mer omfattande förstudie gjordes är för att studien utförts under en begränsad period och tid fanns därför inte till detta. Vi anser dock att det för denna studies ändamål är tillräckligt att få en inblick i vad en kunnig representant på området tycker. Syftet med denna förstudie var att

ytterligare motivera studiens genomförande och på så vis erhålla information om en liknande undersökning tidigare genomförts. Den gjordes även i syfte att undersöka Svenskt Näringslivs uppfattning om företagens upplevda revisionsnytta för att vidare i studien kunna jämföra denna uppfattning med studiens resultat. Det var dock inte genomförbart på grund av de svar vi fick. Valet av branschorganisation har grundat sig på att vi ser dessa som representativ för en vidare grupp av företag.

2.3 Val av teori

Den teoretiska referensramen är viktig för att skapa mervärde till uppsatsen. Den har också ett viktigt syfte för denna uppsats, dels för att teorin ligger till grund för att förstå företags upplevda nytta men också för att se om valda teorier är användbara även för studiens utvalda grupp av företag. Den teoretiska referensramen har därför gett en stabil grund för att förklara de slutsatser och analyser som gjorts i de två sista kapitlen. I denna uppsats valde vi att använda oss av tre teorier - *agentteori*, *intressentteori* och *legitimitetsteori*. Vi valde även att belysa revisionens *nyttokomponenter* för att förklara de olika teoretiska nyttorna med revision men också för att se om dessa kunde ha ett förklarande värde när det kommer till det empiriska materialet.

Valet av agentteori har grundat sig på att revision kan ses som en lösning på så kallade agentkostnader. Dessa kostnader uppkommer genom ägarens/ägarnas kontroll och övervakning av ledningen, då ledning och ägande är skilt från varandra som en effekt av att ägarna ska kunna se till att ledningen agerar i deras intresse. Revisionen kan även ses som ett verktyg för företagsledningen att visa för ägarna att de har agerat i deras bästa intresse. Därför anser vi att denna teori kan användas för att förklara nyttan med revision ur företags perspektiv. Valet av legitimitetsteori har istället grundat sig på de fördelar revision kan föra med sig som en form av kvalitetsstämpel på marknaden. Den bristfälliga kvalitén på bokslut samt UC:s oro angående kreditvärdighet, vilket beskrivits i problematiseringen, gjorde enligt vår mening denna teori aktuell. Den trovärdighet och tillförlitlighet som revision medför kan ge företaget en större legitimitet på marknaden och därmed också konkurrensfördelar. Den tredje teorin, intressentteori, har beaktats med anledning av att företag kan anse att revisionen är av nytta till följd av intressenters krav. Olika intressenter, såsom banker och andra kreditgivare, kan ibland kräva reviderade rapporter för att hjälpa företag med kapital och detta gör då att företagen kan se en viss nytta med revisionen. Revisionen behövs därmed för att

företag ska kunna anskaffa främmande kapital men också för att möta andra intressenters krav.

2.3.1 Val av begrepp

Begrepp är teorins byggstenar och en undersöknings utgångspunkt (Bryman & Bell, 2013, s. 165). Det är därför viktigt att utforma begrepp så att de så bra som möjligt representerar det som forskaren önskar undersöka. Utifrån uppsatsens syfte är det begrepp vi önskat studera *revisionsnytta*. Då begreppet är tämligen abstrakt är det svårt att mäta på individnivå och därför behövde vi utforma ett antal indikatorer. Indikatorer är något som står för det begrepp som är valt och som därmed används för att mäta begreppet. (Bryman & Bell, 2013, s. 167). De indikatorer vi valt för att spegla revisionsnytta är formulerade ur den teori vi valt att använda oss av. Begreppen har valts för att spegla och sammanfatta teorierna i ett ord som kan förstås och översättas till vardagligt språk. Efter varje teori i kapitel 3 presenteras varför vi valt de indikatorer som vi gjort. Efter studier av agentteorin tog vi fram två indikatorer som kan beskriva revisionsnytta, nämligen *uppföljning* och *bestyrkande*. Agentteorin skulle också kunna förknippas med begrepp som övervakning och kontroll men då vi önskade studera revisionsnytta ut företagets perspektiv, och alltså inte ägarens/ägarnas, valde vi istället *uppföljning* och *bestyrkande*. Utifrån legitimitetsteorin har vi istället myntat indikatorerna *trovärdighet* och *trygghet*. Slutligen har vi ur intressentteorin utformat indikatorn *påverkan*.

Indikatorerna har legat till grund för framtagandet av hypoteser eftersom dessa speglar och sammanfattar de teorier vi valt. Framförallt har indikatorerna använts vid framställandet av studiens enkät eftersom de varit lättare att använda när teorin och revisionsnyttan skulle kommuniceras med en oinvigd respondent. Indikatorerna har påverkat våra ordval vid utformningen av revisionspåståenden, för att underlätta för respondenterna när de ska besvara enkätens frågor. Sammanfattningsvis har begreppet revisionsnytta och dess indikatorer, som utgångspunkt, underlättat vid analys och koppling till teori vid uppsatsens hypotesprövning, som skett i kapitel 4, eftersom det funnits en teoretisk koppling i såväl enkäten som empirin.

2.4 Databesamling

När en studie genomförs är databesamling en viktig del eftersom en stor mängd data behöver bearbetas för att en slutsats ska kunna nås. Data kan samlas in från två huvudsakliga källor, primära och sekundära. Sekundärdata är data som någon annan skrivit eller som redan

återgetts, medan primärdata är data som samlats in av forskaren själv genom observationer och undersökningar (Halvorsen, 1992, s. 72). I denna studie har framförallt primärdata använts för att komma fram till slutsatsen men utan en litteraturstudie hade varken teori eller problematisering kunnat beskrivas.

Den primära källan är den enkätstudie vi gjort på 1 500 företag i Sverige. Det är dessa svar som legat till grund för den empiriska delen och för genomförandet av studiens syfte. Litteratur har huvudsakligen legat till grund för inhämtande av kunskap på ämnesområdet men också för att ta fram den teoretiska referensram som använts. Vi har i denna framtagning och bearbetning försökt hålla oss kritiska till den insamlade litteraturen då vi av erfarenhet vet att vissa typer av källor, bland annat debattartiklar, kan vara av subjektiv karaktär.

2.4.1 Litteratursökning

Vid framtagandet av litteratur har vi huvudsakligen använt oss av olika söktjänster som finns tillgängliga via Lunds Universitet. Vi har använt oss av universitetets bibliotekskatalog där vi hittat böcker, rapporter och olika avhandlingar som vi baserat vår uppsats på. Utöver detta har vi också använt universitetets databas LUB Search för att hitta de vetenskapliga artiklar vi använt i teoriavsnittet. Vi har framförallt använt oss av två databaser som går att finna genom LUB Search; Business Source Complete och Emerald Insight. I dessa databaser går det att söka efter vetenskapliga artiklar som publicerats i internationellt erkända vetenskapliga journaler, vilket tillför uppsatsen en tyngd när det kommer till den teoretiska referensramen. Med hjälp av universitetets databaser har vi också hittat debattartiklar (från branschtidningen Balans) och olika rapporter (från exempelvis Bolagsverket och UC) som vi använt i vår problemdiskussion. Statens offentliga utredningar och flera propositioner, framförallt Proposition 2009/10:204, har varit en viktig del i vår uppsats då den legat till grund för vårt ämnesval samt beskrivs i både bakgrunden och problematiseringen. Även internet som söktjänst och böcker har varit viktiga vid inhämtandet av information, framförallt för problematiseringen samt institutionalia. Internet var även viktigt då vi utifrån andra studenters uppsatser försökte hitta en infallsvinkel som inte var behandlad tidigare. Vi ville inte begränsa oss till Lunds Universitets uppsatser då även andra universitets publicerade uppsatser var intressanta.

2.4.2 Enkätstudien

Population och Urval

De företag som vi önskat studera är de som ligger precis över gränsen för frivillig revision och som troligen, om man ser till övriga EU medlemmar och experter på området, kommer att omfattas av den frivilliga revisionen i framtiden. Kriterierna för den frivilliga revisionen i nuläget är att företag inte får uppfylla mer än två av följande krav: tre anställda, balansomslutning överstigande 1,5 miljoner och nettoomsättning överstigande 3 miljoner. Vid valet av urvalsram valdes därför kriterier som överstiger dessa. Vi valde att undersöka registrerade/aktiva aktiebolag som har mellan 5 och 20 miljoner i omsättning samt mellan 5 och 99 anställda. Anledningen till att vi inte valde kriterier, som precis börjar ovanför de nuvarande, var för att undvika risken att få med företag som omfattas av den frivilliga revisionen till följd av att de detta år minskat gällande något kriterium. Vidare valdes inte ett större intervall då vi tror att regeringen, om en förändring beslutas, kommer att införa en successiv förändring och inte direkt höja dem till EU:s tillåtna värden (se avsnitt 1.1). Taken på våra intervall valdes med utgångspunkt i resonemanget att aktörer är negativa till den införda fria revisionsplikten samt att Sverige är ett mindre land med mindre företag och därmed kan EU:s tillåtna värden anses som oskäligt höga. Två andra anledningar till de valda intervalltaken är att sökverktyget endast tillhandahöll vissa intervall och att vi inte ville ha en för stor urvalsram att arbeta med, som omfattade värden som riskerade att överstiga de värden som regeringen kan komma att besluta. Om företagen uppfyller våra valda värden och om gränsvärden höjs så kommer den frivilliga revisionens kriterier att uppfyllas oavsett vilken balansomslutning företagen har. Företag får endast uppfylla två av de tre uppsatta kraven. Därmed är det ointressant om balansomslutningen skjuter i höjden. Anledningen till att balansomslutningen inte använts är också för att ett lämpligt sökverktyg inte hittats för att även omfatta denna. Eftersom det, för denna uppsats, var betydelselöst lades inte något större vikt vid att försöka hitta ett annat sökverktyg. Studiens population består således av samtliga svenska aktiebolag som faller inom dessa uppsatta intervallkriterier, vilket enligt vårt sökverktyg resulterade i 30 682 stycken företag (se nedan).

Vår urvalsram, som är en förteckning över de företag vi valt mellan (Bryman & Bell, 2013, s. 190), fick vi fram genom sökverktyget Solidinfo (www.solidinfo.se). Denna hemsida listade slumpmässigt aktiebolag utefter våra uppsatta kriterier. Genom denna sökning fick vi fram en urvalsram som omfattade 30 682 företag. Med anledning av det stora omfånget krävdes det att vi utförde ett urval, då en studie med alla potentiella respondenter varit omöjlig. Ett urval är

således en selektionsprocess. När ett urval ska göras finns det flera olika urvalstekniker att tillämpa och valet görs utefter studiens ändamål (Bryman & Bell, 2013, s. 188-189). Vi använde en slumpmässigt framtagen urvalsram, där vi tog de första 1 500 företagen (Bryman & Bell, 2013, s. 194). Förteckningen är slumpmässigt framtagen i den bemärkelsen att företagen inte listas i någon speciell ordning, såsom bokstavsordning eller branschordning. Vi valde denna teknik eftersom vi tyckte det passade vårt ändamål; generalisering till samtliga företag i Sverige. Med hjälp av denna urvalsteknik har vi därför försökt skapa oss ett representativt resultat genom att inte är påverka detta med våra preferenser för, eller val av, vissa företag. Vi gjorde dock en prioritering av de företag som tillhandahöll mejladresser på grund av den utformade enkätens egenskaper, se nedan. Vi sållade därmed bort företag som inte gick att nå via mejl. Vi tror inte att detta har påverkat vårt resultat eftersom vi inte kunnat se ett samband mellan dessa företag som skulle kunna påverka våra slutsatser. Eftersom vi valt en slumpmässig urvalsram och strävat efter ett representativt urval har vi som forskare inte kunnat påverka framtagna företag och därför inte heller resultatet.

Urvalsstorlek

Nästa stora fråga vi ställdes inför var urvalets storlek. Valet av storlek var inte helt enkelt då det inte finns ett entydigt svar, utan urvalets storlek är beroende av olika omständigheter (Bryman, 2002, s. 111-113). De omständigheter som har påverkat vårt val av urvalsstorlek är precision, tid och pengar, förväntat bortfall och slutligen populationens heterogenitet. Ju större ett urval är desto större är sannolikheten för en ökad precision och mindre risk för samplingsfel. Om populationen är relativt homogen kommer det också finnas en minskad risk för skevhet, som kan vara en effekt av ett litet urval. I urvalsstorleken bör också det förväntade bortfallet räknas in för att försöka undvika dess påverkan. Sist men inte minst påverkar också tiden och kostnaden de val som görs, där nyttan av fler respondenter bör överstiga kostnaden i både tid och pengar (Bryman, 2002, s. 111-113). Vid uppsatsens start sattes ett mål om att kontakta 1 500 företag, vilket också uppnåddes genom flera dagars hårt arbetande med att hitta kontaktuppgifter. Bland de 1 500 företag som kontaktades ingick ett beräknat bortfall på cirka 47 procent (ca 700 företag). Det beräknade bortfallet grundade sig på erfarenhet från tidigare utförd undersökning (kandidatuppsatsen) men också på råd och rekommendationer rörande metodval där bortfall sägs vara en enkätstudies största nackdel (se avsnitt 2.5.1) Vi tyckte att valet av urvalsstorlek passade eftersom vi inte ansåg ett ökat antal innebära mer precision än vad det hade kostat oss i tid. En anledning till detta var att vi bedömde att populationen troligtvis var relativt lik och att små skillnader, som endast kunnat

upptäckas med ett större urval, inte förekom. Ett mindre antal tyckte vi dock innebar en för stor skillnad mellan urvalets och populationens storlek.

Enkäten

Vår enkät (se appendix 4) utformades med hjälp av ett enkätverktyg på internet, www.webbenkater.se. Genom detta skapade vi våra enkätfrågor på ett smidigt sätt och enkäten kunde sedan sändas ut till respondenternas mejladress genom en bifogad länk. Anledningen till att vi valde en webbaserad enkät var för att det möjliggjorde kontakt med respondenter över hela landet samt att enkätstudien under tiden gick att följa upp. Vi fick därmed inblick i vilka företag som inte svarat, vilket förenklade våra åtgärder mot ett minskat bortfall (se avsnitt 2.4.2.1).

Enkätstudien utformades med slutna frågor, vilket innebär att företagen inte fritt kunnat besvara de frågor vi ställt. (Bryman & Bell, 2013, s. 261). Motsatsen där företag får svara fritt kallas öppna frågor (Bryman & Bell, 2013, s. 261). Det finns både för- och nackdelar med att ställa frågor på olika sätt men vi ansåg att mycket talade för slutna frågor i vårt fall. Med hjälp av denna utformning var det lättare att sammanställa resultatet och göra en jämförelse. Slutna frågor är också lättare för respondenten att besvara, vilket kan minska bortfall, samtidigt som det var tidseffektivt för både oss och respondenterna. De öppna frågornas fördelar, som är de slutnas nackdelar, försökte vi ändå fånga upp. Enkäten avslutades med en öppen fråga och enkätfrågorna utformades med stor eftertanke där exempelvis svarsalternativet "annat" användes i en fråga för att ge respondenten möjlighet att lägga till alternativ. Den öppna frågan på slutet har medfört att vi inte missat viktiga reflektioner, gjorda av respondenterna, och på så vis har vi genom denna försökt ta del av detta mervärde. Många respondenter valde att besvara denna fråga, dels för att tillägga saker men också för att ge en sammanfattande syn på deras revisionsnytta. Därför valde vi att behandla denna information som en egen del i empirin och analysen, se avsnitt 4.4. Vi tror att vår nedlagda tid på enkätens utformning har ökat möjligheterna till ett bättre resultat eftersom vi försökt finna rätt ord och begrepp, för att undvika irritation från respondentens sida samt undvika att missförstånd uppstår (Bryman & Bell, 2013, s. 265).

Vid utformningen av de slutna frågorna har främst femgradiga likertskalor använts. Dessa har använts för att mäta hur mycket något påverkar, hur mycket respondenterna instämmer, hur viktigt något är och så vidare. Med en femgradig likertskala blir det tydligare gränser mellan

svarsalternativen än om fler svarsalternativ hade använts. Detta underlättar för respondenterna men också för oss som forskare då avvägningen mellan alternativen inte blir så stor. En skala har också använts för att respondenterna ska tycka ett alternativ passar. Frågorna gjordes obligatoriska och vi valde också att inte ge alternativet “vet ej”, vilket vi återkommer till i avsnitt 2.4.2.1 nedan. Två av enkätfrågorna följer dock inte denna utformning utan är enkla “ja och nej-frågor”, vilket bäst passade dessa frågors syfte.

2.4.2.1 Svarsfrekvens och bortfallsanalys

Ett bortfall består av de personer som valt att inte besvara enkäten medan svarsfrekvensen är den procentuella andel som gör det. En hög svarsfrekvens och ett litet bortfall eftersträvas vid en undersökning då det minskar risken för felaktigheter och skevhet (Bryman & Bell, 2013, s. 203). Bortfall är i vår mening en av de största nackdelarna med en enkätstudie och vi har därför valt att behandla detta och svarsfrekvensen i ett separat avsnitt. Bortfall är endast problematiskt om den gruppen skiljer sig från de deltagande. Skulle bortfallet skilja sig markant från de svar som deltagarna angett medför detta ett felaktigt resultat (Bryman & Bell, 2013, s. 248). För att minska bortfallet har vi tagit råd och rekommendationer angående åtgärder som kan vara fördelaktiga att utföra innan och under enkätstudien. Vi har därför skrivit ett introduktionsbrev som vi utformat för att skapa intresse, sätta in respondenten i ämnet och belysa vikten av deras deltagande för oss. Vidare har vi skickat ut påminnelser till de som inte besvarat enkäten, den första efter tre dagar och sedan ytterligare en efter fem dagar. Vi gjorde sedan ett sista utskick för att se om vi kunde öka svarsfrekvensen ytterligare, denna gång cirka två veckor efter den ursprungliga enkäten. Dessa påminnelser har varit effektiva då vi lagt märke till tydliga toppar efter utskicken. Även utformandet av enkäten har styrts av ett försök till minskat bortfall. Enkäten, som innehåller åtta frågor, är kort och därmed inte speciellt tidskrävande att besvara. Uppskattad tid är endast 3-4 minuter, vilket vi också betonade i introduktionsbrevet. Vi har även försökt göra frågorna lättförståeliga, för att undvika missförstånd, se avsnitt 2.4.2.

I enkätstudien valde 479 personer att delta av 1 500 tillfrågade, vilket innebar en svarsfrekvens på cirka 32 procent och ett bortfall på 68 procent. Den önskade svarsfrekvensen var 53 procent (se avsnitt 2.4.2) men vi anser ändå att den svarsfrekvens vi uppnått är tillräcklig med hänsyn taget till den korta tid (två veckor) vi kunnat ha vår enkät öppen. Eftersom studiens urvalsram tagits fram slumpmässigt anser vi att det medfört ett mer

tillförlitligt resultat än om den inte gjort det, då sannolikheten för att alla åsikter kommit med i urvalet är större. Vi har varken kunnat påverka eller välja ut respondenter med speciella åsikter och tror därför att även detta gör att svarsfrekvensen är tillräcklig. Av de personer som deltog i undersökningen svarade även 10 procent på den avslutande öppna frågan där de reflekterade över revisionens nytta.

Beträffande bortfallet tror vi inte att dessa respondenter är av liknande åsikter, utan det finns andra anledningar till att dessa valt att avstå en medverkan. Tidsbrist, avsaknad av intresse och svårigheten att se hur de gynnas av undersökningen tror vi är några utav anledningarna. Under enkätens svarstid har vi även fått mejl där respondenter förklarat att de inte har tid att besvara enkäten, vilket styrker våra aningar. Enkätens korta svarstid (två veckor) tror vi är en bakomliggande faktor, då antagligen fler svar kunnat erhållas om enkäten varit ute under en längre tid. På grund av studiens tidsbegränsning och den uppnådda svarsfrekvensen ansågs inte detta vara varken möjligt eller eftersträvansvärt. En annan anledning till att respondenter inte svarat tror vi har att göra med enkätens webbaserade karaktär. Vana och kunniga personer kan uppfatta en webbenkät som enklare och smidigare medan ovana personer kan uppfatta detta svårare. Att skicka ut till en allmän mejladress (en "info-adress") eller en personlig mejladress har också gjort skillnad där personliga mejladresser har en större svarsfrekvens än allmänna. Detta kan ha att göra med att en personlig mejladress bevakas med en större frekvens samtidigt som allmänna mejladresser har ett större antal mejl som strömmar in per dag. Ett mejl kan då lätt försvinna bort i mängden eller ignoreras respektive raderas vid prioritering. Vi har försökt prioritera personliga mejladresser men alla företag, antagligen som en effekt av deras storlek men också dess verksamhet, har inte personliga mejladresser.

2.4.3 Förstudiens intervju

En intervju har, som nämnts ovan, utförts i ett förstudiesyfte. Denna intervju har genomförts genom att fem frågor mejlats ut till en representant (Claes Norberg) på Svenskt Näringsliv. Anledningen till att en personlig intervju inte utförts är dels för att studien varit tidsbegränsad men också för att frågornas karaktär kräver eftertanke och betänketid. Vid en mejlintervju kunde representanten ges möjlighet att besvara frågorna närhelst denne ville samtidigt som representanten under denna tid också kunde fånga andra personers uppfattning. Ytterligare en anledning är att största vikt inte lagts vid den specifika representanten utan en allmän bild av

studiens forskningsområde har efterfrågats. Vi var därmed endast intresserad av ett uttalande för att dels se om liknande studier utförts och dels för att få en uppfattning om vad branschorganisationens uppfattning om företagens upplevda revisionsnytta är.

2.4.4 Tolkning av materialet

För att bearbeta och tolka resultaten av det insamlade datamaterialet har det statistiska datorprogrammet Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) använts. SPSS erbjuder en mängd olika tester. Syftet med dessa statistiska tester är att komma fram till bästa möjliga slutsats av en begränsad mängd data.

Studiens första frågeställning har besvarats genom en sammanställning av företags syn på enkätens uppställda påståenden om revision och dess nytta (se avsnitt 4.1). Dessa framtagna medelvärden testades sedan i det statistiska datorprogrammet SPSS med hjälp av ett så kallat *One Sample T-test* (se nedan). För att besvara uppsatsens andra frågeställning har hypoteser genererats (se kapitel 3), som sedan hypotesprövats (se avsnitt 4.1, 4.2 och 4.3). Innebörden av hypotesgenerering är att hypoteser, som beskriver det utfall som kan förväntas förekomma, utformats utifrån studier av den valda referensramen. Dessa hypoteser ställs sedan mot varsin nollhypotes för att undersöka trovärdigheten i de uppställda hypoteserna. Även detta test utförs med hjälp utav SPSS, och kallas hypotesprövning, där resultatet legat till grund för att antingen acceptera eller förkasta hypotesen (Djurfeldt, et al, 2003, s. 193). Då en hypotes accepterats har detta inneburit att den valda teorin kan beskriva upplevd revisionsnytta. Har hypotesen istället förkastats har det inneburit att denna teori möjligen inte är generell för alla typer av företag och kan därmed inte förklara det utfall som uppkommit i denna studie.

Ett statistiskt test utförs för att, genom statistisk signifikans, bestämma risken att se ett samband när detta inte förekommer (Djurfeldt et al, 2003, s. 216). Det finns olika typer av signifikansnivåer och i denna uppsats har 0,05 använts. Det finns därmed en risk på 5 procent att vi förkastat nollhypotesen då denna varit sann. Om värdet på signifikansen understigit 0,05, har nollhypotesen förkastats, som säger att det inte finns något samband mellan variablerna, till förmån för uppsatsens uppställda hypotes. Vid hypotesprövningen användes *Korstabell och Regressionsanalys*. Som en effekt av den utformningen vi valt i vår enkätstudie har data följt en så kallad ordinalskala. Detta innebär att den skala vi använt innehåller en viss form av rangordning men det går inte att säga något om avståndet mellan de

olika kategorierna (Djurfeldt et al, 2003, s. 41). Forskare är inte ense om huruvida ordinalskala passar för en regressionsanalys eller inte. Enligt Carbonnier (2015) använder forskare inom företagsekonomi ofta regressionsanalys för en ordinalskala och det skulle därför också enligt honom vara användbart och motiverat i vår analys.

T-test

Ett *one sample t-test* kan enligt Djurfeldt et al (2003, s. 212) användas för att undersöka om ett uppmätt medelvärde skiljer sig signifikant från ett förväntat. Syftet med *one sample t-test* i vår undersökning var att testa om framtagna medelvärden för de uppställda revisionspåståendena signifikant skiljde sig från 1. Eftersom en etta motsvarar ”håller inte alls med” har det inneburit att påståendena åtminstone stämmer till viss del. Testet användes för att testa två hypoteser och för att besvara uppsatsens första frågeställning. Testet visar även i vilket konfidensintervall medelvärdet befinner sig. Med 95 procent sannolikhet beskriver intervallet var medelvärdet hade befunnit sig om samtliga företag i populationen fått möjligheten att delta. Det t-test som SPSS använder sig av är två-sidigt. Det medför att nollhypotesen säger att svarens medelvärde inte skiljer sig från 1 och mothypotesen innebär att det skiljer sig från 1, men inte om det är högre eller lägre. Eftersom vi velat veta om medelvärdet är högre än 1 har vi behövt göra ett ensidigt test. Detta är inte genomförbart i SPSS men vi har fått fram resultatet av ett ensidigt test genom att halvera SPSS:s framtagna signifikansvärde (Djurfeldt et al, 2003, s. 250).

Ett *t-test med parvisa mätningar* har utförts för att jämföra interna nyttokomponenter med externa. Parvisa mätningar innebär att man mäter samma respondent två gånger för att sedan analysera eventuella skillnader i svaren (Djurfeldt, et al, 2003, s. 251). I detta fall har vi undersökt samma respondenters svar på både internnytta och externnytta för att se om svaren mellan dessa signifikant skiljer sig åt. Detta för att generera en jämförelse mellan de båda medelvärdena för att undersöka en eventuell skillnad i dessa.

Regressionsanalys

Vid sex av hypotesprövningarna användes *Regressionsanalys*. Regressionsanalysen har använts för att testa hur en oberoende variabel påverkar en beroende variabel (Djurfeldt et al, 2003, s. 278). För att åstadkomma detta har vi undersökt hur respondenters ställning i en fråga påverkat deras uppfattning om revisionsnytta. Kopplingen mellan enkätfrågorna baseras på de svar som kunnat förväntas förekomma med anledning av studiens referensram. De speglar

därmed de hypoteser som ställts upp och det är således dessa som testats. Denna koppling mellan enkätfrågorna har varit okänd för respondenten och de har därför inte kunnat påverka utfallet. Innan vi använde regressionsanalysen var vi också tvungna att säkerställa att variablerna var normalfördelade enligt centrala gränsvärdessatsen. Djurfeldt et al (2003, s. 241) framför att när stickprovet är tillräckligt stort så kan testfunktionen antas vara normalfördelad. Författarna anger en tumregel på mer än 30 respondenter, vilket gjorde att vi i vårt fall kan anta att testfunktionen är normalfördelad eftersom vårt stickprov överstigit 30.

Det som varit intressant för oss att utläsa är variabelns förklaringsgrad, som beskriver med hur många procent den ena variabeln kan förklara den andra (Djurfeldt et al, 2003, s. 168). Vidare har regressionsanalysens koefficient studerats. Denna visar om det finns ett positivt eller negativt samband samt hur stor effekten är. Om testet är signifikant innebär det att effekten är signifikant skild från 0 och har därmed, med 95 procents sannolikhet, en påverkan på variabeln.

Även en *multivariat regressionsanalys* har utförts för hypotes 6. Testet har gjorts på samma sätt men skillnaden är att mer än en oberoende variabel använts för att förklara den beroende.

Korstabell

En korstabell räknar i sin tur ut procent och har underlättat vid analysen eftersom det utifrån denna går att urskilja procenten av svar inom en viss kategori och därför se samband (Djurfeldt et al, 2003, s. 148). Det har därmed använts för att analysera fördelningen och bekräfta regressionsanalysens resultat. Ett *Chi-Square test* har använts för att kontrollera att sambandet inte är slumpmässigt, utan avgör huruvida detta är signifikant eller inte. Det avgör således på vilka grunder det går att generalisera detta samband till populationen.

Studiens öppna fråga

Beträffande sammanställning och tolkning av enkätstudiens sista fråga användes inte något statistiskt program utan respondenternas meningar har utav oss analyserats utefter dess ord och betydelse. Samtliga svar lästes igenom och utefter detta beslutade vi oss för att dela upp svaren i positiva och negativa aspekter av revisionen. Därefter kopplade vi meningarnas innebörd till olika begrepp för att se om det förekommer liknande åsikter bland respondenterna, där begrepp om revisionens nytta respektive icke-nytta kunnat urskiljas. Vårt

att notera är därmed att resultatet av denna fråga är beroende av våra preferenser eftersom det är våra tolkningar den baserats på. Sammanlagt fann vi åtta positiva begrepp och fem negativa. Begreppen kopplades sedan till den referensram vi använt oss av för att se om denna kunde förklara utfallet eller om ny information uppkommit.

2.5 Kritiska aspekter

Kritiker finns alltid inom ett område och det är därför viktigt att vara införstådd med att det både finns för- och nackdelar med de val som gjorts. Förespråkare för en ståndpunkt tenderar att överdriva på ett håll medan motståndare överdriver åt det andra. Det finns dock viktiga ståndpunkter i bådas synsätt och det är därför, enligt oss, viktigt att bemöta den kritik som finns och presentera den för läsaren. Framförallt gällande den metod vi valt samt de källor vi använder eftersom det kan ses som studiens byggstenar.

2.5.1 Metodkritik

Kritik som riktas mot den kvantitativa metoden är att forskaren inte skiljer mellan människan och naturen samt att dess mätningssätt medför en falsk tro om objektiv och absolut exakthet (Bryman & Bell, 2013, s. 182-183). Det sistnämnda kan drabba både användaren av resultatet och forskaren, där resultatet blir lidande till följd av denna falska tro som genereras av siffror (Holme & Solvang, 1997, s. 150). Eftersom den kvantitativa metoden också strävar efter generaliserbarhet finns det risk att den analys som görs endast blir ytlig. Distansen till respondenterna försvårar en bedömning av sociala processer (Holme & Solvang, 1997, s. 79-80, 83). Hänsyn till ovanstående kritik är svår att ta eftersom den finns där på grund av de val som gjorts av metod. Denna kritik kunde avhjälpas genom att välja en kvalitativ metod. Därmed får anledningar till vårt val av metod spegla de hänsynstaganden vi gjort mellan en kvantitativ och en kvalitativ metod, vilket beskrivits i avsnitt 2.2.1. Beaktande har dock tagits genom att vi förhållit oss till det resultat vi fått genom att ta hänsyn till denna kritik vid resultatets och analysens tolkning. För läsaren av denna studie kan vi endast belysa dess svaghet och därmed uppmana att denne själv också tar detta i beaktande.

Ytterligare kritik riktas mot den kvantitativa metodens standardiserade process, där en ändring under arbetets gång inte är alltför lätt. Betydande bortfall, respondenter som endast besvarar en del av de uppställda frågor eller ett resultat som inte blir som tänkt, är problem som kan uppkomma. Oavsett detta är det den information som studien resulterat i som forskaren har

till sitt förfogande (Holme & Solvang, 1997, s. 81). Då vi utformat enkäten med obligatoriska frågor har den inte kunnat avslutas förrän alla är besvarade. Därmed har endast fullständiga enkäter samlats in och denna kritik har därför inte påverkat oss eftersom vi försäkrat oss mot denna. Gällande bortfallet har en bortfallsanalys gjorts i avsnitt 2.4.2.1.

Vid en studie, oavsett metod, är det även viktigt att beakta att det endast är en viss del av ett större sammanhang som studerats samt att resultatet kan riskera att övertolkas av forskaren (Holme & Solvang, 1997, s. 156-157). Till följd av den kvantitativa metodens standardiserade process, som har beskrivits ovan, har vi inte varit kapabla till att styra varken undersökning eller resultat i en viss riktning. Vi har även tagit denna kritik i beaktande för att på så vis vara återhållsamma med den tolkning av resultatet som vi gjort, för att undvika förhastade slutsatser.

Vidare finns det även nackdelar med en enkätstudie. Ett betydande bortfall, som är en av de största nackdelarna, har redan behandlats i avsnitt 2.4.2.1. En annan stor nackdel är en enkätstudies distans till respondenten som omöjliggör en uppföljning av svaren respektive bidragande med tolkningshjälp. Genom att försöka utforma en lättförståelig enkät har vi försökt minska behovet av tolkning. Några sådana indikationer har heller inte uppkommit i vår sista fråga där respondenterna har fått chansen att reflektera över enkäten. För uppsatsens ändamål har heller ingen uppföljning av svaren efterfrågats. Vidare passar inte alla frågor i en enkät och frågorna besvaras inte oberoende av varandra eftersom enkäten kan läsas igenom innan den besvaras. Detta anser vi inte vara en stor faktor eftersom frågorna utformats för att passa en enkätstudie och där frågorna inte behöver besvaras oberoende. Risker finns också att den som besvarar enkäten inte är tillräckligt kunnig samt att denne endast klickar i ett alternativ utan eftertanke för att så snabbt som möjligt bli klar. Att få in en ofullständig enkät, där endast enstaka frågor är besvarade, är också en förekommande risk. De två sistnämnda riskerna är de, förutom bortfall, som vi har ansett vara de viktigaste nackdelarna med en enkätstudie. Dessa har beaktats genom att inte använda ett svarsalternativ i form av "vet ej". Om detta hade varit ett alternativ finns det en risk att respondenterna väljer detta för att det är enkelt och neutralt istället för att tänka efter. Samtliga frågors obligatoriska karaktär har även resulterat i fullständiga enkäter. Risker att respondenten i fråga är okunnig har dessvärre inte gått att minska. Det enda som gjorts är att i introduktionsbrevet och enkäten trycka på vikten av att den som besvarar enkäten är VD eller har en liknande befattning (Bryman & Bell, 2013, s. 247-248).

2.5.2 Källkritik

Syftet med källkritik är att granska de källor som använts vid insamlande av information för att undersöka hur pass trovärdiga dessa är. Innan en källa använts i denna studie har vi därför, med ett kritiskt öga, övervägt såväl utgivare som skribent men också innehållet för att erhålla så objektiv information som möjligt.

Studiens huvudsakliga källa vid datainsamling har varit den utförda enkätundersökningen. Data som enkäten har resulterat i har legat till grund för studiens analys och tolkning såväl som slutsats. Med anledning av den bearbetning av svaren som utförts och studiens svarsfrekvens (32 procent) bedömer vi vårt material som trovärdigt. Bedömningen grundar sig på den bortfallsanalys vi gjort i avsnitt 2.4.2.1 och den beaktning vi tagit mot en enkätstudies nackdelar ovan.

Gällande den teoretiska referensramen har vi under dess utformning använt oss av vetenskapliga artiklar. Samtliga av dessa källor anser vi vara trovärdiga med anledning av att de är skrivna av forskare samt att de har publicerats i vetenskapliga tidskrifter. Övervägande del av dessa artiklar är även granskade av andra forskare. Många av dessa artiklar har även använts i andra liknande studier, vilket gett oss en indikation på att de även varit användbara för oss. En nackdel med dessa vetenskapliga artiklar är att en del av dem är äldre. Vi har ändå gjort bedömningen att dessa artiklar är att anse som aktuella med anledning av att teorierna, sedan de utvecklades, kontinuerligt använts och förfinats av andra forskare inom forskningsområdet. Genom dessa studier och deras slutsatser har teorierna inte bara bekräftats utan också utvecklats och anpassats utefter olika områden.

Beträffande övrig datainsamling i denna studie har olika källor använts. Vi har löpande under arbetets gång bedömt använda källor och endast tagit med de vi anser trovärdiga. Detta har grundat sig på att vi använt skrifter från trovärdiga organisationer såväl som uttalanden från erkända företag. Populärvetenskapliga artiklar, såsom Balans och Dagens Industri, kan vara av subjektiv karaktär, men då vi använt dessa för att introducera ämnet och väcka intresse för vår frågeställning anser vi dessa vara tillräckligt trovärdiga för dess syfte. Gällande använda lagar och regler anser vi dessa trovärdiga eftersom de är objektiva i dess skrivelse.

Beträffande trovärdigheten för använda böcker har vi letat efter senaste upplagan samt undersökt författarna.

2.6 Studiens tillförlitlighet

För att läsaren ska kunna göra en bedömning om studiens tillförlitlighet har vi via detta metodkapitel, på ett så utförligt sätt som möjligt, försökt förmedla vårt tillvägagångssätt. På ett strukturerat sätt har val rörande såväl övergripande forskningsstrategi som detaljnivå rörande enkätens utformning beskrivits. Med hjälp av denna information hoppas vi att läsaren kan bilda sig en uppfattning om studiens tillförlitlighet och generaliserbarhet.

3. Studiens Referensram

Avsikten med detta kapitel är att sätta in läsaren i de bakomliggande faktorer och teorier som använts för att tolka det empiriska materialet och resultatet. Det är således denna referensram som vår uppsats bygger på, eftersom hypotesgenereringen sker efter varje presenterad teori. Kapitlet börjar med att allmänt beskriva revision, situationen i Sverige och EU. Därefter beskrivs nyttan med revision, både internt och externt, innan agent-, intressent- och legitimitetsteori behandlas. Slutligen sker en redogörelse av tidigare forskning.

3.1 Revision

Revision som fenomen har funnits sedan 1800-talet i Sverige och revisionsyrket var redan tidigt en stark profession (Nilsson, 2014, s. 109). Den första lagstadgade revisionen infördes 1895 för vissa bolag men krävde varken oberoende eller auktorisation av revisorn (Carrington, 2010, s. 7). En lagändring 1983, i dåvarande aktiebolagslag, ledde till att man istället ställde krav på minst en auktoriserad revisor i nybildade aktiebolag (Prop. 1981/82:171) och bestämmelserna om allmän revision kom senare att utvecklas till att gälla samtliga svenska aktiebolag (Carrington, 2010, s. 7). I dagsläget har den allmänna revisionen kommit att omfattas av förändringar där små företag sedan fem år tillbaka istället omfattats av en frivillig revision (Prop. 2009/10:204). För att se vilka företag detta omfattar, se avsnitt 1.1.

Revisorn är en kontrollfunktion och dess uppgifter är att granska ett företags årsredovisning och bokföring såväl som dess förvaltning (Skog, 2014, s. 206). Förvaltningsrevisionen är unik för Sverige och Finland och ska ligga till grund för styrelsens och VD:s ansvarsfrihet på bolagsstämman (Nilsson, 2014, s. 117). Revisionsprocessens omfattning och innehåll bestäms av det vaga begreppet "... som god revisionssed kräver" (Revisionslag 5§). Innebörden av begreppet är att revisionens omfattning inte är fastställd utan det är upp till tillsynsorganet Revisorsnämnden och revisorsorganisationer att fastställa detta via disciplinärenden samt yttranden och rekommendationer (Skog, 2014, s. 207).

Till följd av revisorns position får denne stor inblick i företaget och blir en länk mellan företaget och dess intressenter, där en ren revisionsberättelse blir en form av kvalitetsstämpel gentemot tredje part. Behovet av extern revision uppkommer för att säkerställa att finansiella

rapporter är korrekta då intressenter av olika anledningar behöver ta del av den publicerade informationen. Detta behov ökar i takt med att organisationer går från att vara små, ägarledda företag till multinationella bolag där ägandet är skilt från ledningen samt då främmande kapital behöver anskaffas (Porter et al, 2008, s. 9).

3.1.1 Situationen i Sverige

Sverige styrs utefter både internationella och nationella normer och lagar, där både privata och statliga normbildare har inflytande. Det främsta inflytandet kommer från IFAC, en internationell organisation för nationella revisorsorganisationer där "standard setting body", IAASB, producerar ISA (Nilsson, 2014, s. 120-121). Nationellt inflytande kommer främst från FAR och RN. FAR har fram till 1990-talet varit en viktig normgivare i Sverige, inflytandet har dock minskat som en effekt av internationaliseringen (Nilsson, 2014, s. 109). RN är ett tillsynsorgan med den främsta uppgiften att upprätthålla kvalitet på revisionen och se till att god revisors- och revisionsred upprätthålls (Nilsson, 2014, s. 118-119).

Enligt svensk lagstiftning är revisorn skyldig att tillämpa god revisorsred (Revisorslag 19§) som omfattar god revisionsred (Revisionslag 5§). Syftet med god revisionsred är att säkerställa att årsredovisningen i sin tur följer god redovisningsred (BFL 4:2 och 8:1; ÅRL 2:2), vilket medför att lagstiftningen är omfattande och kunskap på området är centralt. På grund av EU-direktiv använder sig svenska revisorer, sedan 2010, av ett internationellt regelverk - ISA. Det är känt att detta ställer större krav på dokumentation och innebär därmed troligtvis en ökad kostnadsnivå för mindre företag (Nilsson, 2014, s. 119).

3.1.2 Situationen i EU

EU har påverkat den svenska redovisningen främst genom det fjärde och sjunde bolagsdirektivet (Nilsson, 2014, s. 105). Det fjärde bolagsdirektivet medförde ändringar gällande den lagstadgade revisionen, då små företag istället omfattas av en frivillig revision (se avsnitt 1.1). Sverige var ett av de länder som väntade längst med att införa undantagsmöjlighet från revision för mindre företag. De flesta länder i Europa använder sig mer eller mindre av möjligheten att befria vissa företag från revision. Dessutom har England, Tyskland, Nederländerna och Österrike till fullo utnyttjat EU:s angivna gränsvärden. Merparten av aktiebolagen i dessa länder är därför undantagna från revisionsplikt (SOU 2008:32, s. 154).

England var ett av de länder som tidigt valde att följa de gränsvärden som angavs och införde EU:s gränsvärden redan 2004, med höjning genom ändringsdirektivet 2008. Fokus för mindre företag i England har varit den så kallade cost-benefit analysen. Det innebär att om inte nyttan av regeln överstiger kostnaden så ska den avskaffas, vilket också var motivet för att följa EU:s gränsvärden (SOU 2008:32, s. 169). I England har flertalet studier inom ämnet gjorts, bland annat av Collis (2010) där nyttans avgörande för bibehållandet av revisionen studerats. I denna studie nämns bland annat större omsättning och ägarstruktur som anledningar till varför företag har valt att behålla revisionen trots lagändringen (SOU 2008:32, s. 170).

3.2 Nyttan med revision

Nyttan med revision har av Knechel et al (2008, s. 65) beskrivits som mångfacetterad och denna nytta kan upplevas olika för olika företag. Svanström (2008, s. 26) beskriver hur revisionen och dess efterfrågan kan förklaras med hjälp av agentrelationen mellan ägare och företagsledning genom att revisionens uppgift är att granska förvaltningen och den ekonomiska informationen. Vidare menar Svanström (2008, s. 26) att det inte enbart är ägarna som är revisionens intressenter utan att en vidare krets såsom kunder, leverantörer och kreditgivare kan ha nytta av den informationen som revisionen ger. Även internt i företaget kan revisionen bidra med en viss nytta, av Svanström (2008, s. 27) kallad "intern nytta". Genom att förstå vilken presumtiv nytta revisionen kan ge upphov till kan också en förståelse för vilka faktorer, som kan vara styrande, vid val av revision lättare skapas (Svanström, 2008, s. 27).

3.2.1 Intern nytta

Även om revision ofta ses som ett verktyg för externa ägare att säkerställa att företaget sköts så framför Knechel et al (2008, s. 65) att revision även kan bidra med nytta internt i företaget. Författarna anser att revisionen av de finansiella rapporterna kan bidra till att effektivisera interna processer i företaget och ge bättre beslutsunderlag för företagsledningen. Svanström (2008, s. 28) anser detta betyda att revision kan vara en nytta för företag även om de enbart skulle vara finansierat med eget kapital. Svanström (2008, s. 28) argumenterar också för att nyttan med revisionen kan komma både ägare och anställda till gagn och menar att förbättrad

operativ effektivitet och förbättrat beslutsunderlag är exempel på intern nytta med revision (Svanström, 2008, s. 28).

Förbättrad operativ effektivitet är något som av Svanström (2008, s. 30) föreslås som en intern nytta för företaget. Revisorns utlåtanden om företagets processer kan hjälpa till att belysa ekonomiska problem och ge företaget en fingervisning om vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att öka lönsamhet och effektivitet (Svanström, 2008, s. 31).

Svanström pekar också (2008, s. 33) ut att för företag som använder redovisningsinformation som beslutsunderlag kan revision ge en relativt stor nytta internt. Revisionen kan anses bidra till en förbättrad kvalitet och trovärdighet på redovisningsinformationen vilket också gör att det underlag som ledningen använder för att fatta beslut i verksamheten också är mer korrekt, vilket leder till bättre och mer välgrundade beslut (Wallace, 1980).

Knechel et al (2008, s. 83) kommer i sin studie fram till att valet av revisor i ett mindre företag till största delen styrs av de interna processerna i företaget och att det för dessa företag istället finns en större nytta i den kunskapstillförsel som revisionen kan ge för de interna processerna. Även Andersson (2005) anser att de interna nyttorna, som revisionen kan ge, vara viktiga, särskilt i mindre företag som en del av det interna kontrollsystemet. Andersson (2005) menar att kunskapstillförsel kan vara en viktig del i nyttan med revision och att detta är viktigare i mindre bolag där revisorn ofta utgör en större kunskapskälla.

Hypotesgenerering

Mot bakgrund av ovanstående resonemang kring revisionens interna nytta har följande tre hypoteser utformats:

H₁: Revision är en nytta för företag internt då det medför ökad kvalitet på beslutsunderlag

H₂: Revision är en nytta för företag då det ökar effektiviteten genom att hjälpa till med interna processer och belysa ekonomiska problem.

H₃: De interna nyttokomponenterna kommer att vara viktigare för företagen än de externa nyttokomponenterna.

3.2.2 Extern Nytt

Förutom de interna nyttor som revisionen kan ge i företag kan även revision ge upphov till nytta externt för företaget. Svanström (2008, s. 27) menar att förutom den interna nyttan kan revision också ge upphov till nytta för externa ägare, kreditgivare samt samhället och övriga intressenter.

Svanström (2008, s. 27) anser att nyttan för utomstående ägare kan förklaras med hjälp av agentteori, vilken presenteras nedan. Revision kan antas fungera som ett verktyg för att kontrollera ledningen när denna är separerad från ägarna och på så sätt ses som en övervakningskostnad. Baserat på detta skulle också nyttan kunna sägas bli större ju mer påtagligt agentproblemet är (Svanström, 2008, s. 27).

En annan extern nytta som revision kan sägas ha externt för företaget är mot kreditgivare (Svanström, 2008, s. 33). I Svanströms studie (2008, s. 33) visas att reviderade finansiella rapporter tillsammans med personliga intervjuer är de två viktigaste parametrarna för kreditgivare när det gäller att värdera ett företags kreditvärdighet. En studie av Berry och Robertson (2006) över vilken information brittiska banktjänstemän efterfrågar när de prövar kreditvärdighet svarade 91 procent att reviderade finansiella rapporter utgör en mycket stor del. Vidare anser 93 procent av de tillfrågade att de studerar denna information mycket noggrant för att skapa en bild över risken med kreditgivningen (Berry & Robertson, 2006). Även Svanström (2008, s. 34) visar att revision kan vara betydelsefullt som ett instrument för kreditgivare och därmed vara av nytta för företaget eftersom detta minskar kostnader för kapitalanskaffning.

När det kommer till samhället och övriga intressenter är det enligt Svanström (2008, s. 40) framförallt Skatteverket som kan anses ha nytta av företagets reviderade information. Skatteverket som skatteborgenär har ett intresse av företagets redovisning då denna är avgörande för skattebetalningen, något som också diskuterats ovan i kapitel 1. Då denna uppsats tar sitt ursprung i företagets nytta med revision kommer samhällets och övriga intressenters nytta inte diskuteras vidare i detta avsnitt.

Hypotesgenerering

Utifrån revisionens externa nytta har följande hypotes utformats:

H4: Företag som är beroende av främmande kapital från kreditgivare, såsom bank, kommer uppleva större revisionsnytta än ett företag som är oberoende.

3.3 Agentteori

I den moderna litteraturen förkastas delvis den klassiska modellen av företaget och den rationella och nyttomaximerande "economic man". Ursprung tas istället i de problem som uppkommer när ägaren och företagsledningen inte är samma person. Eftersom det i många företag idag finns en uppdelning mellan ägarna och företagsledningen har många ekonomer studerat de problem som kan uppkomma när en del av beslutsfattandet förflyttats från ägare till företagsledningen. Det är också ur detta som teorin om agent-principal relationen uppkommit; *agentteori* fokuserar på den så kallade agentrelationen som uppstår till följd av att en part (principalen) delegerar arbete och beslutsfattande till en annan (agenten) (Fama, 1980, s. 288).

En tidig studie på detta område gjordes av Jensen och Meckling (1976, s. 311). De ansåg att ett företag kan ses som ett "kontraktsnäste", vilket utgör ett komplext nätverk av representanter med olika, och ibland också motstridiga, mål. Hur ett företag uppträder och agerar är ett resultat av en komplex process som involverar de olika parterna i företaget, både ägarna och ledningen, vilket ger upphov till agentteorin. Baserat på olika antaganden om personer, såsom självintresse och rationalitet, är teorins inriktning därmed att bygga ett så effektivt kontrakt mellan parterna som möjligt (Jensen & Meckling, 1976, s. 311).

Jensen och Meckling (1976, s. 308) skriver att agentrelationen är ett kontrakt där en part, principalen, engagerar en annan part, agenten, att agera i dennes intresse. Med utgångspunkt i teorin om nyttomaximering kan det antas att om agenten är nyttomaximerande kommer denne inte alltid att agera i principalens bästa intresse. Eftersom principalen också kan anses vara nyttomaximerande kommer denne att behöva vidta åtgärder för att minska de avsteg från dennes intressen som agenten kan göra. Genom dessa åtgärder uppkommer kostnader; agentkostnader (Jensen & Meckling, 1976, s. 308). Jensen och Meckling (1976, s. 308) anser att principalen kan skapa olika incitament för att säkerställa att agenten agerar i principalens

intresse. Dessutom menar författarna att det uppkommer ytterligare kostnader, för att upprätthålla kontraktet mellan principal och agent, och anser att det finns tre olika typer av kostnader; ”monitoring costs”, ”bonding costs” och ”residual cost”. Med ”monitoring costs” avser författarna sådana kostnader som uppkommer genom att principalen får ett behov av att övervaka agenten på grund av informationsasymmetri, vilket uppkommer när den ena parten (agenten) har mer insyn i verksamheten än den andra parten (principalen). Med ”bonding costs” avses kostnader från både agenten och principalens sida för att säkerställa att kontraktet upprätthålls (Jensen & Meckling, 1976, s. 308). Författarna anser vidare att oavsett om dessa åtgärder vidtas eller inte kommer det att finnas en viss skillnad mellan principalens och agentens intressen eftersom de båda är nytto-maximerande. Relationen mellan aktieägare i ett företag och ledningen i detsamma är ett tydligt exempel på ett principal-agent förhållande (Jensen & Meckling, 1976, s. 309).

När ett företag helägt av samma person som också är företagsledare kommer denne att agera i sitt eget intresse och maximera sin egen nytta i varje beslut. Några agentkostnader uppkommer då inte heller. Om ägaren sedan säljer en del av företaget till utomstående kommer det istället att finnas mer än en nytto-maximerande part, vilket gör att det kommer uppstå skillnader i intresse mellan dessa parter. Det är också vid denna tidpunkt som agentkostnader kommer uppstå. I samma takt som företagsledarens innehav av aktier, och därmed del av vinst, minskar kommer denne istället att ägna mer resurser åt att skaffa andra förmåner för sig själv. Ju mindre andelar en företagsledare äger i företaget desto mindre blir också hans incitament att utforska nya lönsamma utvecklingsområden för företaget. Ett sådant fall kan också bidra till att en konflikt uppkommer och ett behov av att övervaka agenten uppstår. (Jensen & Meckling 1976, s. 312-313).

Enligt Eisenhardt (1989) kan det uppstå två typer av problem i en agentrelation. Å ena sidan finns det ett agentproblem som kan uppstå till följd av att parterna har olika mål och önskningsar som står i konflikt med varandra. Då uppstår agentkostnader till följd av att principalen inte i full utsträckning har möjlighet att utvärdera och kontrollera att agenten agerar i dennes intresse. Å andra sidan kan det uppkomma problem då de båda parterna har olika inställning till risk. Olika riskpreferenser leder till att olika handlingar föredras. (Eisenhardt, 1989).

Ett av de problem som uppkommer i en principal-agentrelation är att principalen och agenten besitter olika information. Problemet beskrivs i litteraturen som *asymmetrisk information*, vilket innebär att agenten har mer information än principalen. För det första besitter agenten mer information om dennes förmågor och preferenser, vilket leder till svårigheter för principalen att identifiera lämpliga agenter som kommer att agera i dennes intresse. För det andra uppkommer även problemet med asymmetrisk information när agenten har mer information än principalen om vad som sker i företaget. Företagsledningen kommer att vara mer involverad i företaget än ägaren och därmed kommer de också att ha mer information. Det uppkommer då kostnader för principalen för att åtgärda denna asymmetri. Det huvudsakliga problemet är därmed informationsasymmetri (Nicholson, 2005) som en följd av att agenten delegerats ett visst uppdrag och genom detta även en viss makt att fatta beslut åt principalen (Jensen & Meckling, 1976).

Jensen och Meckling (1976, s. 357) kommer i sin artikel fram till att agentkostnaderna, som uppkommer till följd av ansvarsdelegering, kommer vara beroende av både hur väl kontrakten är upprättade men också av de lagar och den sedvänja som finns kring övervakningen av agenten. Vidare menar författarna att ett sätt för principalen att övervaka agenten är genom att använda extern revision (Jensen & Meckling 1976, s. 338-339).

När det kommer till agentteorins betydelse för revision som övervakning av agenten har flertalet författare inom revisionslitteraturen granskat detta forskningsområde (se exempelvis O'Reilly, 2000; Wallace, 1980; Williams, 1984). I relationen mellan aktieägare och företagsledare är övervakningen en viktig del och hypotesen att revision är ett sätt att bedriva denna övervakning benämns "the stewardship hypothesis" (Soltani, 2007, s. 50). Den informationsasymmetri som uppkommer till följd av kontraktet mellan aktieägare och företagsledningen kan utlösa ett behov av en neutral granskning av en utomstående part. Denna roll kan då ges till en extern revisor. Vidare framför Soltani (2007, s. 51) att även om inte informationsasymmetrin helt kan elimineras med hjälp av revision så kan denna åtminstone minskas. Revision kan tillgodose behovet från ägarna men också från företagsledningen, som ett led i att öka trovärdigheten i deras rapporter, för att visa ägarna att de har agerat i deras bästa intresse (Soltani, 2007, s. 50). Grunden i agentteorin är att agenten är nytto-maximerande och kommer att agera i sitt eget bästa intresse om denne inte övervakas av principalen. Detta beteende kommer en rationell investerare att vara medveten om vilket då också kommer spegla priset på företagets aktier på marknaden (Smieliauskas & Bewley,

2009, s. 8). Smieliauskas och Bewley (2009, s. 9) menar att det på detta vis även ligger i agentens intresse att en övervakning av denne görs. Ett sätt att göra detta är genom användandet av en extern revisor. Företagets ägare kommer att betala agenten mer om de har möjlighet till övervakning och kontroll än om denna inte finns. Smieliauskas och Bewley (2009, s. 9) menar att detta kommer betyda att företagsledningen efterfrågar revision när kostnaden för denna är mindre än förlusten i lön, som uppstår till följd av att ingen övervakning görs. Även Wallace (1980) studerade detta fenomen och menade att det, ur företagsledningens perspektiv, är mer gynnsamt att tillhandahålla reviderad information till ägaren än att låta denne samla in informationen till ett högre pris. Detta eftersom det gör att ersättningen till agenten blir mindre.

Även andra författare, såsom Watts och Zimmerman (1981, 1983), har haft betydelse för utvecklingen av denna teoriinriktning. De har försökt förklara hur revision kan ses som en lösning på agentproblemet. I en av sina artiklar studerar Watts och Zimmerman (1981) sin så kallade "market hypothesis", som innebär att frivillig revision kommer att uppkomma när det finns en intressekonflikt som är stor nog för att fördelarna med en revision ska överväga kostnaderna för densamma. Författarna drar slutsatsen att eftersom frivillig revision existerat under så pass lång tid har denna också tillfört nytta även innan revisionen blev lagstadgad. Watts och Zimmerman (1983) utvecklar sin teori i en annan artikel, där de i sin undersökning studerar engelska affärsorganisationen från så tidigt som 1200-talet, i syfte att förklara nyttan och efterfrågan på revision. Författarna menar att revision redan i de tidigaste affärsorganisationerna hade som uppgift att lösa problemet med agentrelationen. Redan i dessa tidiga typer av organisationer fanns problem med övervakning och revision användes redan då som ett verktyg för denna övervakning, även om det inte användes på samma sätt som idag (Watts & Zimmerman, 1983). Watts och Zimmerman (1983) kommer fram till att behovet av en extern revisor inte kommer från lagstiftning av revision. Behovet kommer finnas även utan denna eftersom det är ett sätt att lösa det uppkomna agentproblemet.

Hypotesgenerering

Indikatorerna, som vi valt, att spegla agentteorin är *Uppföljning och Bestyrkande*. Indikatorerna har sitt ursprung i den lösning som revision kan anses vara på problemet med informationsasymmetri mellan principalen och agenten. Även övervakning och kontroll används med stor frekvens då agentproblematiken diskuteras men eftersom dessa två ord kan spegla ägarnas nytta valde vi att istället använda uppföljning och bestyrkande som indikatorer

eftersom vi önskade undersöka företagets upplevda nytta. Mot bakgrund av den presenterade agentteorin har följande hypotes utformats:

H₅: Företag med externa aktieägare kommer uppleva en större revisionsnytta jämfört med företag utan.

3.4 Intressentteori

Intressentteori tar sitt ursprung ur idén om att det inte bara är aktieägarna mot vilka företaget har ett ansvar. Teorin menar att även andra grupper i företagets miljö kan ha ett intresse i företaget som bör tillgodoses. En av pionjärerna inom denna teori var Freeman (1984, s. 46) som definierade ett företags intressenter som *“Any group or individual who can affect or is affected by the achievement of the organization's objectives”*. Vidare förklarar Freeman (1984, s. 24) att på samma sätt som separationen av ägare och ledning föranledde teorin om agent-principalrelationen, tvingar uppkomsten av nya intressentgrupper företag att ompröva den traditionella bilden av företaget. I takt med att små familjeägda företag växte så uppkom också nya intressenter, exempelvis genom att företagen anställde personal utanför familjen vilka också då hade ett intresse i företaget. Vidare förändrades också ägarstrukturen där externa aktieägare och banker fick ett intresse i företaget eftersom de investerat pengar i det (Freeman, 1984, s. 6). Freeman (1984, s. 7) ansåg att på grund av de förändringar som sker i företagets miljö måste även de teorier som förklarar hur företaget agerar förändras för att kunna passa denna nya verklighet. Denna skiftning i relationerna mellan företaget och utomstående grupper, såsom leverantörer, kunder, investerare och samhället, skapade ett behov av en ny föreställningsram (Freeman, 1984, s. 27).

Även Freeman och Reed (1983, s. 89) definierar ett företags intressenter på liknande sätt; företagets intressenter är sådana grupper, utan vilkas stöd, företaget inte skulle överleva. Författarna menar att ett företags intressenter, förutom aktieägare, också innefattar anställda, kunder, leverantörer, kreditgivare och samhället (Freeman & Reed, 1983, s. 89). Freeman och Reed (1983, s. 91) utvecklar emellertid sitt intressentperspektiv och menar att intressenter kan delas in i en vid och en snäv intressentgrupp. I den vidare gruppen ingår alla individer eller grupper som kan påverka eller påverkas av företagets möjlighet att uppnå sina mål. I den snävare gruppen ingår istället de intressenter som företaget är direkt beroende av och som har en direkt påverkan på företagets överlevnad. Författarna framför att företag måste tänka på

sina intressenter i den vida bemärkelsen och att de måste beakta alla som har ett intresse i företaget (Freeman & Reed, 1983, s. 91). Donaldson och Preston (1995) menar vidare att det finns tre olika perspektiv på intressentteori; deskriptiv, instrumentell och normativ, samt att det normativa perspektivet utgör grunden för teorin. I artikeln kritiseras principal-agentteorin utifrån både ett deskriptivt och normativt perspektiv. Även om företags mål är vinstmaximering och avkastning till aktieägare, finns även andra grupper vilkas intresse företaget måste ta tillvara (Donaldson & Preston, 1995, s. 82).

En ny utveckling av intressentteorin går att hitta hos Hill och Jones (1992). Författarna tar här ursprung i både agentteori och intressentteori för att skapa förståelse dels för hur företaget agerar men också för kontrakten som upprättas mellan företagsledningen och intressenter som har ett intresse i företaget. Genom denna kombination myntar författarna begreppet ”stakeholder-agency theory” och menar att andra intressenter än endast ägarna ställer krav på företaget. Tillgodoses dessa krav kan det minska de resurser som företaget måste lägga ner för att växa (Hill & Jones, 1992, s. 137). Vidare menar författarna att företaget kan ses som ett kontraktsnäste, likt förutsättningarna i agentteorin, men att varje intressent är en del i de kontrakt som utgör företaget (Hill & Jones, 1992, s. 134). Ett företag är beroende av alla de resurser som olika intressenter kan bidra med; aktieägare med kapital, kreditgivare med finansiering, anställda med tid och kompetens och så vidare, vilket skapar en maktskillnad mellan ledningen och företags intressenter (Hill & Jones, 1992, s. 152). Hill och Jones (1992, s. 152) drar slutsatsen att genom en förening av föreställningar om både nyttomaximering (agentteorin) och maktskillnader (intressentteorin) kan en bättre förståelse angående hur företag agerar skapas. Författarna menar att problem med informationsasymmetri uppkommer även mellan företagsledningen och övriga intressenter vilket kräver lösningar för att minimera dessa. En del i denna lösning kan vara lagstadgade krav på rapportering som visar företags finansiella ställning (Hill & Jones, 1992, s. 140).

Revision av företags räkenskaper kan ses som ett sätt att minska problemen med informationsasymmetri och enligt Abdel-Khalik (1993) kan företag använda revision för att tillgodose kreditgivare eller andra intressenters krav. Abdel-Khalik (1993) kommer i sin studie fram till att även i frånvaro av lagstadgad revision kommer företag att välja revision för att satisfiera krav från framförallt kreditgivare men även andra intressenter. Även Diamant (2004, s. 110-111) menar att alla som har en relation till företaget kan ses som dess intressenter och därmed också intressenter till revisionen av företaget. Genom att anlita en

extern granskare, revisorn, kan relationerna mellan företaget och intressenterna underlättas eftersom dessa då kan utgå ifrån att information som företaget lämnar är riktig (Diamant, 2004, s. 111).

Hypotesgenerering

Den indikator vi har genererat ur intressentteorin är *Påverkan*, för att beskriva den effekt intressenters ställning till revision har på företags upplevda nytta. Intressenter kan inverka på ett företags beslut genom krav och åsikter som en effekt av deras relevans för företaget. Intressentteorin kan även den sägas ligga till grund för och stödja hypotes nummer fyra som har presenterats i avsnitt 3.2.2. Intressentteorin har dock främst legat till grund för utformningen av följande hypotes:

H₆: Företag som har inflytelserika intressenter kommer att uppleva en ökad revisionsnytta jämfört med de som inte har några

3.5 Legitimitetsteori

Legitimitetsteorin tar sitt ursprung i tanken att företag kontinuerligt vill säkerställa att de ses som legitima av sin omgivning, vilket innebär att de ständigt arbetar för att se till att de följer de normer som finns i deras omvärld (Deegan & Unerman, 2011, s. 323). Företag kommer alltså att arbeta för att deras beteende ska överensstämma med vad samhället och dess intressenter anser vara ett godtagbart beteende (Dowling & Pfeffer, 1975, s. 122). Författarna anser att eftersom det finns begränsat med resurser i företagets omgivning och alla företag är beroende av dessa, så måste företagets anspråk på resurserna uppfattas som legitima i den miljö där företaget verkar. Vidare menar författarna att legitimitet kan ses som en resurs som kan öka möjligheten för företagets överlevnad och konkurrensfördelar gentemot andra företag (Dowling & Pfeffer, 1975, s. 125). Legitimitet är en begränsning för företag och vad som anses legitimt av dess omvärld förändras hela tiden. Därför ställs det också ständigt krav på företaget att hela tiden förändras och anpassa sig för att fortsätta att anses legitimt av sin omgivning (Dowling & Pfeffer, 1975, s. 126).

Dowling och Pfeffer (1975, s. 127) menar att det finns tre sätt för ett företag att bli legitima; anpassa sina mål och metoder till sådant som omgivningen anser vara legitimt, genom kommunikation förändra synen på legitimitet så att det istället passar företagets metoder eller

försöka bli associerade med symboler eller värden som anses legitima. Författarna finner att de vanligaste sätten för företag att skaffa sig legitimitet är genom att anpassa sin verksamhet till sådant som omgivningen anser är legitimt eller försöka associera sin verksamhet med sådant som anses ge legitimitet (Dowling & Pfeffer 1975, s. 127). Vidare finner även författarna att legitimitet är något som påverkar organisationer olika mycket beroende på dess storlek och dess politiska och sociala påverkan (Dowling & Pfeffer, 1975, s. 133). Att tolka av författarna är legitimitet en förklarande faktor när det gäller hur företag och organisationer kommer att agera med avseende på sin omgivning (Dowling & Pfeffer, 1975, s. 135).

Även om legitimitetsteori ofta används för att studera socialt och etiskt beteende hos ett företag kan teorin även appliceras på företagets agerande i finansiella frågor (Deegan & Unerman, 2011, s. 345). Legitimitet genom olika redovisningsförfaranden har studerats av bland andra Carpenter och Feroz (1992) som undersökte hur valet av ramverk för redovisning kunde förklaras genom ett legitimitetsperspektiv. Författarna menar att redovisning kan vara ett sätt att skapa legitimitet för företaget eftersom användarna av de finansiella rapporterna ofta anser att redovisningen skapar en objektivitet och legitimitet (Carpenter & Feroz, 1992, s. 618). Författarna konkluderar i sin undersökning att redovisning och val av redovisningsmetoder kan användas som ett sätt att skapa legitimitet och återskapa trovärdighet för en organisation (Carpenter & Feroz, 1992, s. 638).

Carrington (2010, s. 29-30) diskuterar hur revision kan användas för att skapa legitimitet för ett företag och menar att denna kan hjälpa ett företag att generera mer trovärdighet till sina finansiella rapporter. Revisorns roll blir således att ge redovisningen och rapporterna en tyngd och en högre tillförlitlighet (Carrington, 2010, s. 29). Genom att revisorn gör ett uttalande om huruvida företaget följer de normer som finns i dess omgivning tillförs företaget legitimitet. Utöver detta kommer också revisorn att kräva att företaget ändrar sin redovisning om inte denna överensstämmer med normerna vilket Carrington (2010, s. 31) också menar bidrar till att skapa legitimitet för företaget. Denna bild av revisorn som en legitimering stärks också av Soltani (2007, s. 51) som menar att investerare kräver information beträffande ett företags ekonomiska ställning, vilket gör att revisionen kan öka trovärdigheten och tillförlitligheten i informationen. Fenomenet benämns av författaren som "The information hypothesis" där revisionen har en informativ roll som stärker trovärdigheten för företaget och kan bidra till legitimitet (Soltani, 2007, s. 51).

Carrington (2010, s. 23) diskuterar också en annan aspekt av revisionen, nämligen revision som en försäkring. Genom att studera revision ur detta perspektiv kan denna ses som en garanti för investerare och andra intressenter. I detta fall förflyttas risken från företagsledningen till revisorn, som blir den som kan få betala ersättning till investerare vid en eventuell juridisk process (Carrington, 2010, s. 23). För eventuella investerare har nu också revisorn ett intresse av att de finansiella rapporterna är tillförlitliga och att trovärdig information lämnas av företaget (Carrington, 2010, s. 23). Denna bild av revision som en form av försäkring stärks av Menon och Williams (1994, s. 341) som menar att efterfrågan på revision ökar genom att revisorn agerar som en garant för att företagets finansiella rapporter är korrekta. Vidare konkluderar författarna att investerare verkar vara villiga att betala ett pris för att få denna garanti, då företaget använder sig av revision, och också ha en möjlighet att återfå en del av förlusten från revisorn (Menon & Williams, 1994, s. 341). I kontinental litteratur benämns denna syn på revision som ”The Insurance Hypothesis” där ”Insurance” syftar till den säkerhet som investerare får genom att de kan kräva revisorn på ersättning för förluster på investeringar (Menon & Williams, 1994, s. 327).

Hypotesgenerering

Trovärdighet och *Trygghet* är de indikatorer som vi valt för att sammanfatta legitimitetsteorin. De intar olika inriktningar, trygghet speglar en sida av legitimitetsteorin och trovärdighet en annan. Trovärdighet kommer från informationshypotesen, där revisionsnytta går hand i hand med att trovärdig information publiceras på marknaden så att företag kan uppnå legitimitet. Gällande trygghet är det mer taget från teorin om revision som en försäkring om att den information som publiceras är rätt och där det finns en tredje part som kontrollerat företagets påståenden. Med stöd av legitimitetsteorin och med hjälp av indikatorerna lyder studiens avslutande hypoteser:

H₇: Ju viktigare ett företags legitimitet är desto mer revisionsnytta kommer dessa uppleva

H₈: Företag som har en komplex verksamhet kommer att uppleva mer revisionsnytta än ett företag som inte har det

3.6 Tidigare forskning

En av de tidiga studierna när det kommer till efterfrågan på revision och vilka faktorer som kan vara förklarande i detta gjordes av Chow (1982). Författaren undersökte efterfrågan på revision och förklarande faktorer utifrån ett agentperspektiv där denna teori ansågs kunna förklara varför ett företag väljer extern revision på frivillig basis (Chow, 1982, s. 287). Chow (1982, s. 287) fann att ju högre andel av ett företags kapital som var främmande, desto större var också sannolikheten att de frivillig skulle välja att använda extern revision (Chow, 1982, s. 287). Vidare konkluderades också att ju fler lånevillkor som var relaterade till ett företags krediter, desto högre var sannolikheten att de skulle använda sig av frivillig extern revision. Slutligen kom författaren också fram till att storleken på företaget hade ett visst inflytande på huruvida extern revision användes (Chow, 1982, s. 287).

På senare år har flertalet studier gjorts på nyttan av revision och vad som påverkar efterfrågan när denna inte är lagstadgad. En av dessa studier gjordes av Collis et al (2004) där författarna undersökte efterfrågan på revision i små företag när dessa skulle få möjligheten att välja bort lagstadgad revision. Collis et al. (2004, s. 96) finner i sin studie att 63 procent av de små företag som ingick i undersökningen skulle välja att behålla sin externa revision även om denna skulle bli frivillig. Slutsatsen som dras av författarna är att majoriteten av undersökningsobjekten ser en nytta med revision av sina finansiella rapporter och att nyttan med revisionen överstiger dess kostnad (Collis et al, 2004, s. 96). Vidare finner forskarna att flertalet faktorer spelar in när företag väljer att använda sig av revision även när detta inte krävs. Exempel på de faktorer som spelar in är storlek på företaget (mätt genom omsättning), om ledningen är separerad från ägarna och om företaget är finansierat med lånat kapital från banker eller andra kreditgivare (Collis et al, 2004, s. 97). Vidare menar författarna att även företagets framtidsplaner styr valet av revision, om företaget ser som sitt mål att expandera är sannolikheten större att de väljer revision från början (Collis et al, 2004, s. 97). Slutsatsen som Collis et al (2004, s. 97) drar är att medan det finns skillnader mellan små och stora företags behov av revision bör dessa skillnader inte överdrivas. Det finns ett antagande om att små företag inte har lika stor nytta av revision på grund av att inga agentrelationer uppstår. Undersökningen visar dock att dessa relationer ändå finns även i små företag och därför ska inte nyttan med revision i dessa mindre företag underskattas även om den bör anpassas till rådande omständigheter (Collis et al, 2004, s. 97).

I en annan studie gjord senare av Collis (2010) studeras även likheter och skillnader mellan Storbritannien och Danmark när det kommer till faktorer som påverkar nyttan med revision. I denna studie kommer Collis (2010, s. 226) fram till att både storlek på företaget och agentrelationer kommer att påverka om företaget väljer frivillig extern revision. Vidare framkommer i studien att revisionens nytta till viss del består i att ge en förbättring och mer trovärdig information (Collis, 2010, s. 226). Hos de danska företaget anses även revisionen bidra som en kontroll på redovisningssystemen och redovisningens rutiner. Collis (2010, s. 227) kommer även fram till att agentrelationer mellan ledning och ägare kan ses som en förklaring till varför företagen väljer frivillig revision och är därmed en förklarande faktor till nyttan med revision. Även företagets intressenters påverkan undersöktes i studien och slutsatsen var att i Danmark påverkade bankernas intresse för reviderade rapporter medan andra kreditgivare och leverantörers krav inte influerade. Motsatt resultat återfanns bland de brittiska företagen där istället kreditgivare och leverantörers krav påverkade företagen att välja revision (Collis, 2010, s. 227).

Att företagets intressenter, och i störst utsträckning banker och andra kreditgivare, har en påverkan på den nytta som ett företag ser med att använda sig av extern revision blir också tydlig i en studie av Kim et al (2011). I studien framkommer att företag som använder sig av extern revision har en signifikant lägre räntekostnad för sitt lånade kapital än företag som inte använder sig av revision (Kim et al, 2011, s. 612). Författarna kommer fram till att den information som en extern revision ger är av värde när det kommer till att prissätta det lånade kapitalet. Revisionen ökar trovärdigheten och ger kreditgivare den information de behöver för att kunna bedöma kreditvärdighet för företagen (Kim et al, 2011, s. 612). Liknande slutsatser dras också av Lennox och Pittman (2011) som också kommer fram till att företag som väljer att ha kvar revisorn när möjlighet ges att avskaffa denne kommer att få högre kreditbetyg än de som avskaffar revisorn. Författarna kommer i sin studie fram till att de företag som väljer att använda extern revision på frivillig basis kommer att få en högre kreditvärdighet än när revisionen var lagstadgad eftersom intressenterna kommer att se mer positivt på att företaget väljer en frivillig revision än den som de genom lag är skyldiga att anlita (Lennox & Pittman, 2011, s. 1675).

3.7 Sammanställning över hypoteser

Nedan visas en bild av uppsatsens hypoteser, som genererats utifrån denna referensram, för att sammanställa vad som kommer att testas och analyseras i uppsatsen kommande del.

H ₁	Revision är bra för företag internt då det medför ökad kvalitet på beslutsunderlag.
H ₂	Revision ökar ett företags effektivitet genom att hjälpa till med interna processer och belysa ekonomiska problem.
H ₃	De interna nyttokomponenterna kommer att vara viktigare för företagen än de externa nyttokomponenterna.
H ₄	Företag, som är beroende av främmande kapital från kreditgivare, såsom bank, kommer uppleva större revisionsnytta än ett företag som är oberoende
H ₅	Företag med externa aktieägare kommer uppleva en större revisionsnytta jämfört med företag utan.
H ₆	Företag, som har inflytelserika intressenter, kommer att uppleva en ökad revisionsnytta jämfört med de som inte har några.
H ₇	Ju viktigare ett företags legitimitet är desto mer revisionsnytta kommer dessa uppleva.
H ₈	Företag som har en komplex verksamhet kommer att uppleva mer revisionsnytta än ett företag som inte har det.

4. Empiri och Analys

I detta kapitel presenteras det empiriska materialet samtidigt som det analyseras. Analysen görs univariat, bivariat och multivariat. Hypotesprövning sker genom alla tre analyser men främst används bivariat. T-test, korstabell och regressionsanalys är de verktyg som använts för att utföra analyserna. Resultaten kopplas även till studiens referensram.

4.1 Univariat Analys

Syftet med detta avsnitt om univariat analys är att beskriva de fenomen som sedan ska försöka förklaras genom bivariat och multivariat analys. Avsnittet kan därför ses som ett första steg i processen att hitta orsaker och samband, eftersom grunden för de båda andra analyserna läggs (Djurfeldt et al, 2003, s. 37). Resultatet från enkätstudien kommer att presenteras genom att varje variabls fördelning och spridning beskrivs. Slutligen sker hypotesprövning av hypotes ett och två.

4.1.1 Resultat av den kvantitativa studien

Enkätstudiens huvudfråga gav respondenterna möjligheten att mellan 1 (instämmer inte alls) och 5 (instämmer helt) gradera sex olika påstående om revisionen och dess nytta. Resultat och analys av denna fråga presenteras nedan.

Påstående 1: *Revision fungerar som en kvalitetsstämpel i form av tillförlitlighet och relevans på publicerad information*

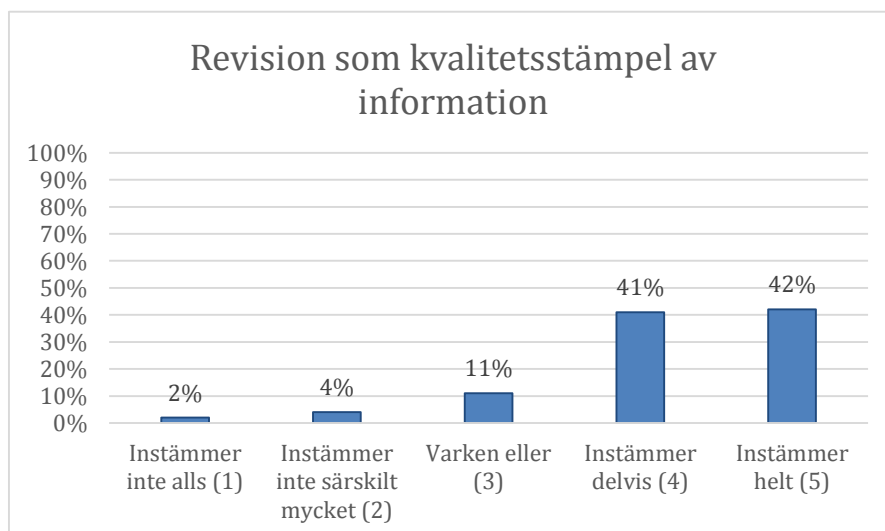

Diagram 1. Revision som kvalitetsstämpel av information

I diagram 1 kan vi se att en stor andel (ca 83 procent) av respondenterna anser att revision fungerar som en kvalitetsstämpel för den publicerade informationens tillförlitlighet. En betydligt mindre andel, 6 procent, tycker inte att revisionen är en kvalitetsstämpel medan 11 procent bedömer att kvalitetsstämpeln varken är en nytta eller en icke-nytta med revisionen. Baserat på respondenternas svar verkar revision som kvalitetsstämpel vara viktigt. Det är med detta påstående som flest respondenter har instämt helt eller delvis (4:a eller 5:a som svar), vilket leder till uppfattningen om att tillförlitlighet på publicerad information är den nytta flest företag i studien ser med revisionen. Detta bekräftas också genom att studera konfidensintervallet för detta påstående i tabellen i appendix 1. Eftersom detta medelvärdes lägsta värde i konfidensintervallet överstiger övriga påståendes övre värde är detta påstående ensamt mest betydande i denna studie. I tabellen går det också att utläsa att påståendets medelvärde är signifikant skilt från 1 och därmed är det ett påstående som företag anser stämma till viss del. Vidare visar detta också sig när vi studerar de svar som uppkommit i studiens öppna fråga. Flertalet respondenter poängterar att just den legitimitet som reviderad information ger medför nytta med revisionen, se vidare i avsnitt 4.3.

Påstående 2: *Revision bestyrker och utövar en form av uppföljning av företagsledningens beslut och uttalande*

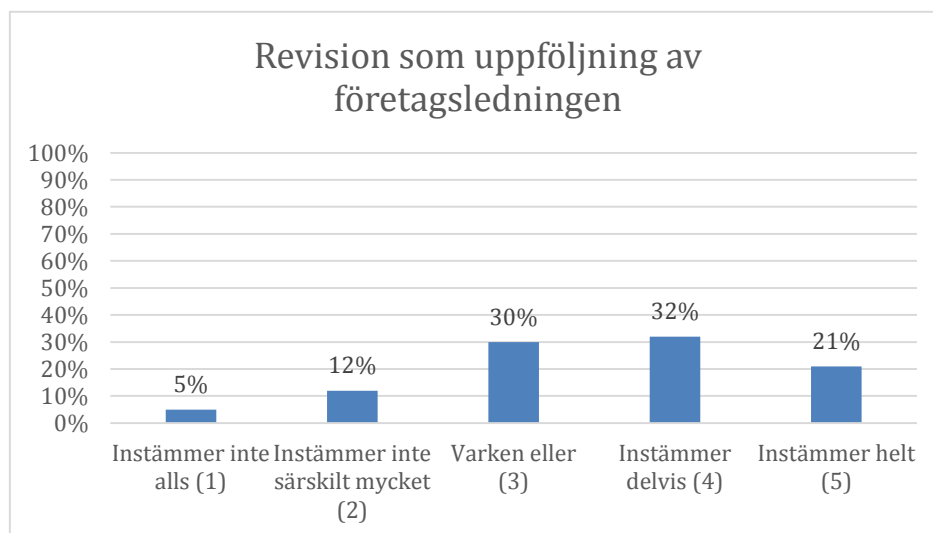

Diagram 2. *Revision som uppföljning av företagsledningen*

I diagram 2 återges huruvida respondenterna anser att revisionen bidrar med en form av utvärdering av företagsledningens agerande. Här syns att ungefär 53 procent av respondenterna helt eller delvis håller med om detta påstående. 17 procent av deltagarna ser inte revisionen alls eller särskilt mycket som en nytta när det kommer till att följa upp beslut

från företagsledningens sida. Nästan en tredjedel av respondenterna ser detta varken som en nytta eller en icke-nytta. Spridningen i detta påstående är mer påtaglig än i påstående 1 och bara drygt hälften av alla respondenter anser att revisionen ger en nytta i form av utvärdering och uppföljning av företagsledningen. Här är alltså företagen mindre eniga om nyttan med revision. I tabellen i appendix 1 går det dock att se att medelvärdet är statistiskt skilt från 1, vilket innebär att påståendet inte är helt fel utan företag anser att påståendet åtminstone stämmer lite. Konfidensintervallet visar att medelvärdet bör hamna någonstans strax under svarsalternativ 4 och överstiger därmed svarsalternativ 3, vilket ses som ett varken eller svar. En förklaring till detta skulle kunna vara att ägaren/ägarna av många mindre och medelstora företag ofta är involverade i verksamheten. De skulle därför kunna finnas ett mindre behov av att bestyrka sina egna uttalanden. Utifrån detta perspektiv skulle revisionen inte ge företagen någon större nytta utan istället ses som en onödig kostnad.

Påstående 3: *Revision är en trygghet för att försäkra sig mot eventuella fel i redovisningen*

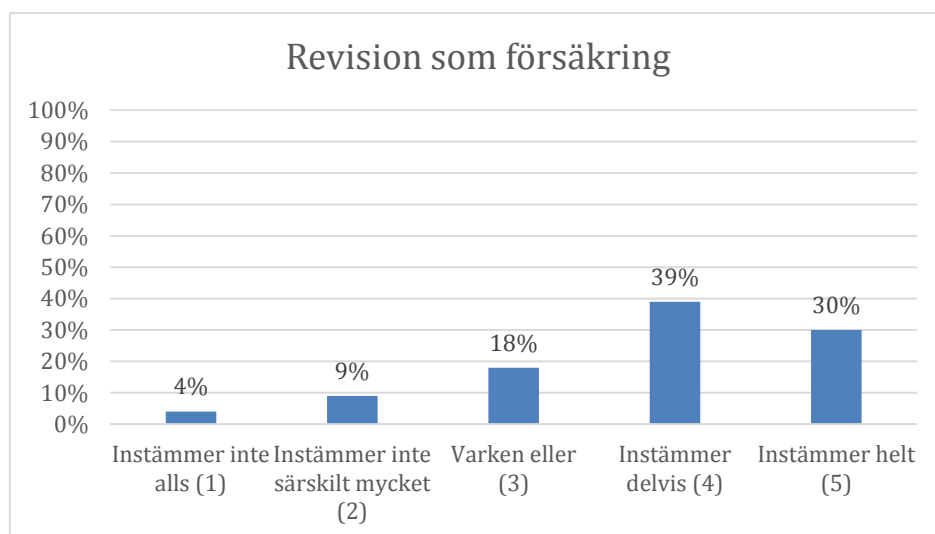

Diagram 3. *Revision som försäkring*

Diagram 3 visar hur respondenterna anser att nytta med revisionen är den försäkring det ger mot eventuella fel i redovisningen. Av diagrammet framgår att en klar majoritet, 69 procent, anser att revision som försäkring ger en nytta. 13 procent anser inte att revisionen ger någon större nytta för att försäkra sig och 18 procent tycker att det varken ger en nytta eller en icke-nytta. Även detta medelvärde är signifikant skilt från svarsalternativ 1 (se appendix 1). Konfidensintervallet befinner sig ovanför svarsalternativ 3 och indikerar därmed på att företag tycker att det instämmer mer än att det inte stämmer. En anledning till detta resultat kan vara

att det finns regler inom redovisning som är komplicerade för mindre företagare att sätta sig in i. Detta framgår också av studiens öppna fråga där flera respondenter har angett att de ofta konsulterar revisorn i avancerade frågor gällande redovisning, skatt och aktieutdelning. Detta för att säkerställa att frågorna behandlas på ett korrekt sätt.

Påstående 4: Revision är något som betydelsefulla intressenter kräver och därmed blir det viktigt för företaget (ex banker, skatteverket eller leverantörer)

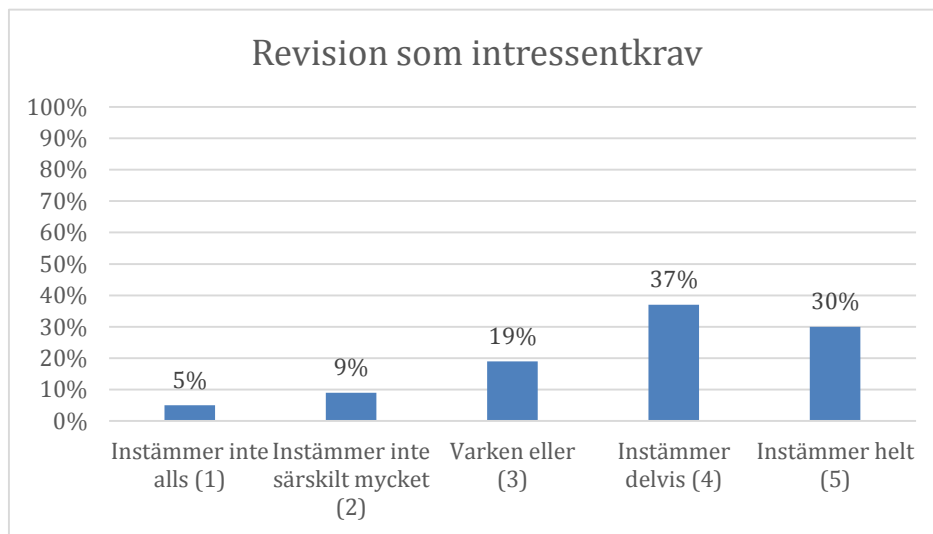

Diagram 4. Revision som intressentkrav

Diagram 4 visar hur respondenterna anser att viktiga intressenters krav kan ge upphov till revisionsnytta. Även här är det en klar majoritet, 67 procent, som anser att revision gynnar företaget eftersom betydelsefulla intressenter kräver det. 14 procent upplever inte detta som en nytta med revision och 19 procent tycker att det varken är en nytta eller en icke-nytta. Även medelvärdet för detta påstående är statistiskt skilt från 1 och medelvärdet borde enligt konfidensintervallet anta ett värde någonstans precis under 4 (se tabell i appendix 1). En ensam anledning till att en stor del av respondenterna anser att det finns en nytta med revision utifrån intressentperspektivet kan vara svår att fastställa. Det kan handla om ett flertal olika intressenter och alla företag har inte samma uppsättning av intressenter. En anledning skulle exempelvis kunna vara att de företag som är beroende av kapital från kreditgivare anser att revisionen ger en större nytta än de som inte anser sig lika beroende.

Påstående 5: Revision ökar kvalitén på underlag som används vid interna beslut

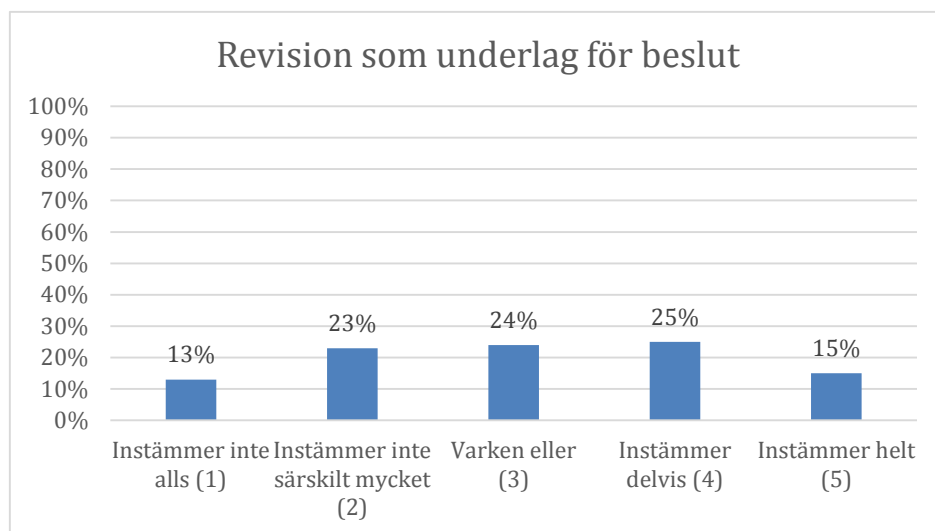

Diagram 5. Revision som underlag för beslut

I nästa diagram, 5, visas respondenternas svar kring en intern nytta som revision kan ge upphov till. I detta diagram visas huruvida respondenterna anser att revisionen kan ge en nytta som underlag för interna beslut i verksamheten. I detta påstående är spridningen mellan respondenterna större. 40 procent anser att revisionen ger företaget en nytta utifrån detta perspektiv och en nästan lika stor andel (36 procent) anser att detta inte utgör någon nytta med revisionen alls eller särskilt mycket. 24 procent anser att detta varken ger dem en nytta eller en icke-nytta. Även detta medelvärde är dock statistiskt skilt från 1 men konfidensintervallet indikerar på att medelvärdet ligger någonstans runt 3 där företagen är likgiltiga till påståendet (se tabell 1, avsnitt 4.1.3). En anledning till detta kan vara att företagen ser revisionen som bakåtblickande medan underlag för interna beslut bör vara framåtriktade, vilket kommenterades i den öppna frågan. Respondenten påpekade att revisionen enbart ge en blick över hur saker och ting har varit och att framåtriktade prognoser istället är bättre för att fatta korrekta beslut i verksamheten.

Påstående 6: Revision hjälper företagsledningen att upptäcka förbättringar på olika områden som kan öka företagets effektivitet

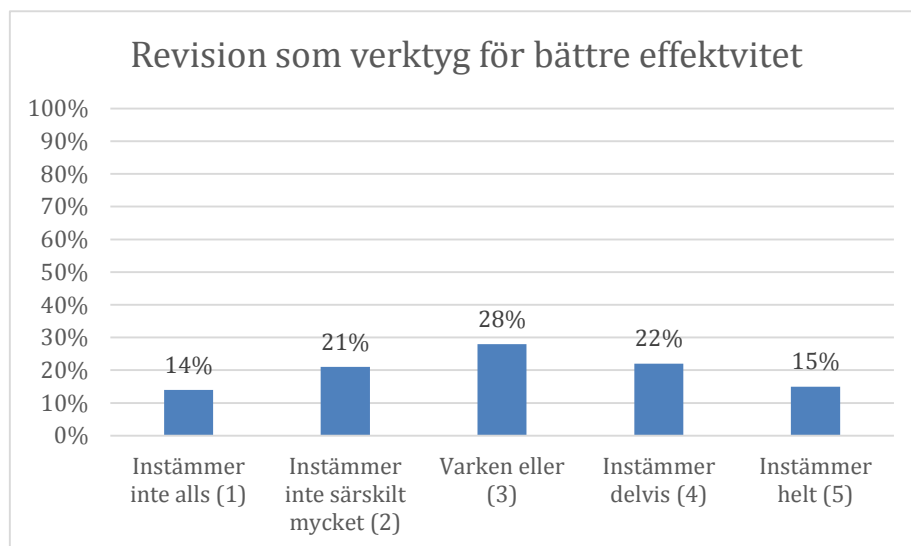

Diagram 6. Revision som verktyg för bättre effektivitet

I det sista diagrammet (diagram 6) visas hur respondenterna har svarat när det kommer till att revisionsnytta kan vara att upptäcka förbättringar som leder till en ökad effektivitet. Även här är respondenterna mindre benägna att se någon nytta med revisionen, 37 procent anser att revisionen ger en nytta för att öka effektiviteten medan 35 procent inte anser att detta är en nytta. Nästan en tredjedel av respondenterna anser att det varken är en nytta eller en icke-nytta. Även detta påståendes medelvärde är signifikant skiljt från 1 och likt påstående 5 indikerar konfidensintervallet på ett medelvärde runt 3 (se tabell 1, avsnitt 4.1.3). En förklaring till varför en relativt liten andel anser att detta är en nytta kan vara att företagen anser att det finns andra interna metoder och rapporter för att öka företagets effektivitet. Revision kan då ses som en relativt dyr process för att öka effektiviteten, något som kanske istället kan göras bättre och mer resurseffektivt av företagsledningen.

4.1.2 Studiens variabler

Tabellen i appendix 2 presenterar ytterligare beskrivande statistik för studien som kan tolkas genom univariat analys. Inledningsvis presenteras variablerna *Beslutsunderlag* och *Effektivitet*, vilka har analyserats med hjälp av t-test och vars resultat presenteras nedan i Hypotesprövning 1. Vidare har ett t-test med parvisa mätningar utförts i den bivariata analysen för att analysera skillnader mellan interna och externa nyttokomponenter. I tabellen följer sedan de beroende och oberoende variablerna som använts i studiens bivariata regressionsanalys, vars resultat presenteras under 4.2.1 Hypotesprövning. Tabellen presenterar

också vilka variabler som hör till de olika hypoteserna och vilken typ av analys som använts för att tolka materialet.

I tabellen (se appendix 2) syns att de interna nyttokomponenterna *Beslutsunderlag* och *Effektivitet* har liknande medelvärden på 3,05 och 3,02 och att spridningen kring detta medelvärde är samma för båda, 1,26. Om vi jämför de två interna nyttokomponenterna (*Beslutsunderlag* och *Effektivitet*) med de fyra externa nyttokomponenterna (*Intressentkrav*, *Uppföljning*, *Försäkran* och *Kvalitetsstämpel*) syns att medelvärdet för de interna nyttokomponenterna är 2,78 medan medelvärdet för de externa är 3,50. Spridningen är större för de interna komponenterna än för de externa (1,40 mot 1,30), vilket tyder på att respondenterna har varit mindre eniga vad gäller de interna nyttokomponenterna jämfört med de externa. Denna skillnad kommer att analyseras vidare i den bivariata analysen under avsnitt 4.2.

I tabellen presenteras sedan de övriga fyra variabler som representerar den nytta som respondenterna upplever med revisionen och som i den bivariata analysen kommer att testas med regressionsanalys. Här syns att alla fyra nyttokomponenter har ett relativt högt medelvärde, mellan 3,51 och 4,17, och en standardavvikelse mellan 0,91 och 1,11. Högst placerar sig variabeln *Kvalitetsstämpel* med ett medelvärde på 4,17 och den lägsta standardavvikelsen på 0,91. Vidare analys av dessa nyttokomponenter presenteras i den bivariata och multivariata analysen under avsnitt 4.2 respektive 4.3.

Sist i tabellen (se appendix 2) syns de oberoende variablerna som i regressionsanalysen nedan testats mot de beroende, för att försöka finna orsakssamband och förklaringar. Variabeln *Legitimitet* uppnår ett högt medelvärde på 4,75 och har också den lägsta standardavvikelsen på 0,6, vilket innebär att majoriteten av respondenterna anser att legitimiteten är viktig för företaget. Variablerna *Komplexitet* och *Beroende av kreditgivare* får ett medelvärde på 2,92 respektive 2,72. Spridningen för variabeln *Beroende av kreditgivare* är också relativt hög, 1,44, vilket tyder på en oenighet mellan respondenterna. För variablerna i den multivariata analysen får intressenterna *Skatteverket* och *Kreditgivare* högst medelvärde, vilket indikerar på att dessa är de viktigaste av företagets intressenter.

4.1.3 Hypotesprövning 1 och 2

Hypotes 1: Revision är en nytta för företag internt då det medför ökad kvalitet på beslutsunderlag

Hypotes 2: Revision är en nytta för företag då det ökar effektiviteten genom att hjälpa till med interna processer och belysa ekonomiska problem.

Studiens resultat

Studiens två första hypoteser syftar till att undersöka om de interna “nyttor” som presenterats under avsnitt 3.2.1 är av vikt för studiens företag när de bedömer sin revisionsnytta. Som beskrivits i avsnitt 2.4.4 har dessa två hypoteser testats genom ett t-test för att se om respondenternas svar för påståendena signifikant skiljer sig från 1. Gradering 1 innebär att påståendet inte alls stämmer överens med respondentens uppfattning.

I tabell 1 presenteras medelvärde, det 95 procentiga konfidensintervallet och signifikansen för t-testet av de båda variablerna. P-värdet (signifikansen) är 0, vilket innebär att respondenternas gradering av påstående 1 och 2 signifikant skiljer sig från 1. Slutsatsen av detta är att respondenterna i studien anser att det finns en viss intern nytta med revisionen och att det därför finns stöd för både hypotes 1 och 2. Genom att studera konfidensintervallet i tabell 1 kan ytterligare information om påståendena utläsas. I 95 av 100 stickprov kommer medelvärdet av respondenternas svar att ligga mellan 2,93 och 3,17 för påstående 1 och mellan 1,9 och 2,14 för påstående 2. Detta betyder att respondenterna anser att det finns en viss intern nytta med revision men att den graderas relativt lågt.

95 % konfidensintervall				
Nytta	Medelvärde	Lägst	Högst	Signifikans
Beslutsunderlag	3,05	2,93	3,17	0,000
Effektivitet	3,02	2,90	3,14	0,000

Tabell 1.
Hypotesprövning 1 och 2.

Analys och koppling till teori

Studiens första två hypoteser syftar till att undersöka om revisionen kan ge företag en intern nytta genom att fungera som underlag till beslut och ge förbättringar i den operationella effektiviteten. Svanström (2008, s. 31) menar att revisorns utlåtande kan hjälpa

företagsledningen att identifiera problem och hitta åtgärder för att förbättra lönsamhet och effektivitet. Vidare menar Svanström (2008, s. 33) också att reviderad redovisningsinformation kan ge mer korrekt underlag, på vilket ledningen sedan kan fatta sina beslut.

Resultatet från studien kan sägas vara tvetydigt, det finns en viss nytta internt med att använda sig av revision, men denna är betydligt mindre än den externa, vilket visas nedan i avsnitt 4.2.1. Orsaken till att det ändå finns en nytta internt kan förklaras genom att företagen finner att revisionen kan ge dem en fingervisning om vilka åtgärder som behöver vidtas för att kunna förbättra sin verksamhet. Anledningen till att respondenterna ändå inte anser att den interna nyttan är så hög kan ha att göra med att de företag som studerats är relativt små. I dessa mindre företag är företagsledningen oftast mindre och också mer delaktig i alla delar av företaget. I många fall är dessutom ägaren och företagsledaren samma person. Resultatet skulle då kunna förklaras genom att företagsledaren känner att denne redan har tillräckligt med kontroll på verksamheten och ser därför inte revision som ett nödvändigt verktyg för att förbättra verksamheten. Som en respondent uttryckte sig;

”Revision handlar definitionsmässigt om det som redan hänt. Till större nytta skulle framåtriktade prognoser vara för att undvika problem och att fatta rätt beslut”.

Respondenten ser alltså revisionen mer som en kontroll av det som redan hänt och anser sig inte ha nytta av revisionen som underlag för beslut. Att revisionen och redovisningen granskar sådant som redan har hänt kan också vara en förklaring till varför den interna nyttan inte är så viktig för företagen i denna studie. Det kan vara svårt att använda historisk data som underlag för framtida beslut och därför anses inte revisionen tillför något i detta syfte. Studiens resultat går därmed lite emot den litteratur som presenterats avseende intern nytta med revisionen. I studiens öppna fråga, se avsnitt 4.4, har dock intressanta aspekter fångats. Exempelvis verkar nyttan av revisionen mer vara kopplad till relationen med revisorn, vilken fungerar som ett bollplank och som kan bidra med kunskap i olika frågor.

4.2 Bivariat analys

Den bivariata analysen, som kan sägas vara nästa steg i processen att komma fram till orsaker och samband, är vad vi presenterar i detta avsnitt. Här analyseras samvariationen samt vilka samband som kan utläsas mellan två variabler. Det är denna analys som är hypotesprövningen för majoriteten av våra hypoteser eftersom hypoteserna är antaganden om en variabels påverkan på en annan.

4.2.1 Hypotesprövning 3

Hypotes 3: De interna nyttokomponenterna kommer att vara viktigare för företagen än de externa nyttokomponenterna.

Studiens resultat

Genom att studera tabell 2 går det att se att medelvärdena mellan den interna nyttan och den externa skiljer sig åt. Internnytta har ett medelvärde på 2,78 medan externnyttans medelvärde är 3,50. Skillnaden i medelvärde är relativt liten men resultatet tyder ändå på att respondenterna anser att de externa nyttorna med revision överstiger de interna, vilket går emot vår hypotes.

Denna enkla analys räcker inte för att kunna säkerställa att skillnaden mellan medelvärdena för de båda nyttorna är statistiskt signifikant och således inte endast uppkommit genom slumpen. I tabell 2 syns resultatet av ett t-test med parvisa mätningar (se avsnitt 2.4.4). Det framgår att den genomsnittliga skillnaden i medelvärde mellan variabeln *Internnytta* och variabeln *Externnytta* är 0,721. Denna skillnad är statistiskt säkerställd med en procents signifikansnivå. Nollhypotesen är att det inte finns några skillnader i medelvärde mellan *Internnytta* och *Externnytta* och därmed förkastas denna. Vi kan konstatera att det finns en skillnad mellan dessa olika nyttor. Genom att studera medelvärdena för de båda variablerna kan vi också se åt vilket håll denna skillnad går och dra slutsatsen att det är *Externnytta* som har ett signifikant högre medelvärde än *Internnytta*.

Nytta	Medelvärde	Skillnad i medelvärde	t	Signifikans
Externnytta	3,5			
Internnytta	2,78			
Externnytta - Internnytta		0,721	18,066	0,000

Tabell 2. Hypotesprövning 3.

Analys och koppling till teori

I avsnitt 3.2.1 ovan presenterades den interna nytta som enligt forskare och författare kan spela en stor roll för mindre företags totala revisionsnytta. Knechel et al (2008) menade bland annat att revisionen kunde underlätta för mindre företag genom att vara ett hjälpmedel för att effektivisera interna processer och ta fram bättre beslutsunderlag. Detta resonemang stöts av Andersson (2005) som menar att de interna nyttorna kan vara särskilt viktiga i små företag eftersom revisionen kan ses som en del av det interna kontrollsystemet. Knechel et al (2008) påpekar också att större bolag ofta har ett större finansieringsbehov än mindre och att stora bolag därför värderar de externa nyttorna högre. Mindre företag skulle istället värdera de interna nyttorna högre. Studiens hypotes baserades på dessa uttalanden och tidigare studier, något som inte kunde styrkas av det empiriska materialet.

Orsaken till det framtagna resultatet skulle kunna förklaras med att även de bolag, som ligger precis över gränsen för frivillig revision, anser att externa "nyttor" (såsom intressentkrav och kvalitetssäkring) är viktiga trots att de är mindre till storleken. Det skulle innebära att även de företag som är lite större än de som idag omfattas av frivillig revision anser att externa faktorer är det som ger dem störst revisionsnytta. Om även dessa företag anser sig ha betydande intressenter skulle resultatet av det empiriska materialet kunna förklaras utifrån intressentteoretiska aspekter. Enligt det intressentteoretiska synsättet har ett företag flera olika intressenter att ta hänsyn till. Om intressenterna är av stor vikt för företagen i denna studie kan det förklara varför de anser att de externa nyttokomponenterna är större än de interna. Att intressentteorin kan förklara varför även mindre företag anser att den externa nyttan med revision är viktigare bekräftas även av respondenters reflektioner i enkätstudien:

“Revision är viktigt framför allt mot externa leverantörer och kunder till exempel. Att visa upp en god ekonomisk standard i bolaget är det enda jag kan tänka mig är av stort intresse för små företag”.

Genom tolkning av respondentens svar får vi uppfattningen att det även för mindre företag är viktigt att ta hänsyn till sina intressenter. Företag är beroende av leverantörer som kan tillåta betalning på kredit och kunder som vill köpa deras produkter. Detta verkar inte vara begränsat till stora företag. En möjlig förklaring är att det kanske är ännu viktigare för små företag att ta hänsyn till sina intressenter eftersom de ofta är mer beroende av en mindre krets leverantörer och kunder än vad stora, multinationella företag är. Då är det också viktigt för dessa mindre företag att visa att de går att lita på genom att publicera tillförlitlig information. Vi anser att sannolikheten att en leverantör eller kund skulle förlora pengar för att ett stort, multinationellt företag går i konkurs troligtvis är mindre än för ett litet lokalt företag.

En annan förklaring till att företagen anser att den externa nyttan överstiger den interna skulle kunna förklaras med legitimitetsteorin. Som diskuterat av Carrington (2010) kan revisionen skapa legitimitet för företagen och om företagen har många intressenter kan det också vara viktigt för dem att visa sig legitima på marknaden. Denna kvalitetsstämpel kan revisionen ge dem.

Att den interna nyttan inte är lika viktig som den externa kan också, som nämnts tidigare, förklaras genom att ledning och ägare ofta är samma person i mindre företag, vilket medför att ägarna är delaktiga i det operationella arbetet. Ledningen har då en god insyn i både redovisningen och det operationella arbetet och därför värdesätter denne kanske inte revisionen som något som genererar intern nytta i företaget.

Genom att studera resultatet av studiens öppna fråga, se avsnitt 4.4, indikerar detta också på en förklaring. Att bedöma av svaret indikerar detta på att den interna nyttan mer består av kunskapstillförsel och bollplank än kanske förbättrat beslutsunderlag eller för att förbättra interna processer. Således är nyttan möjligen mer kopplad till relationen med revisorn och dess egenskaper än själva revisionen.

4.2.2 Hypotesprövning 4

Hypotes 4: Företag som är beroende av främmande kapital från kreditgivare, såsom bank, kommer uppleva större revisionsnytta än ett företag som är oberoende.

Studiens resultat

Den fjärde hypotesen i denna studie baseras på intressentteorin och tar särskilt sikte på de intressenter som kan hjälpa till att förse företaget med kapital, såsom banker och andra kreditgivare. Enligt teorin skulle företagen uppleva revisionsnytta om revisionen underlättar för dem att anskaffa kapital från kreditgivare. Utifrån detta perspektiv borde de företag som är mer beroende av kapital från kreditgivare också uppleva en större nytta med revision. Sambandet mellan den oberoende variabeln *Beroende av kreditgivare* och den beroende variabeln *Intressentkrav* har testats med en regressionsanalys och en korstabell.

Oberoende variabel: Beroende av kreditgivare	Medelvärde	R2-värde	B-värde (koefficient)	Signifikans
Intressentkrav	3,8	0,024	0,119	0,001

Tabell 3. Hypotesprövning 4.

Tabell 3 visar resultatet av den utförda regressionsanalysen. Regressionsanalysen ger variabeln *Beroende av kreditgivare* en förklaringsgrad på 2,4 procent, vilket innebär att 2,4 procent av revisionsnytta ur detta perspektiv kan förklaras av att företagen anser sig vara beroende av kreditgivare. Koefficienten för variabeln har ett positivt värde, vilket innebär att variabeln *Beroende av kreditgivare* har en påverkan, på upplevd revisionsnytta, som är ökande. Ju mer beroende ett företag anser sig vara av kreditgivare, desto mer revisionsnytta upplever de också. Av tabellen går det också utläsa att signifikansen är 0,001, vilket innebär att regressionen är statistiskt säkerställd. Detta innebär att vi kan förkasta nollhypotesen och istället säga att det finns stöd för studiens fjärde hypotes.

Av den framtagna korstabellen (se Appendix 3 korstabell 3) kan vi utläsa att 45,1 procent av de respondenter som har ansett att de är beroende av kreditgivare (svaret 5 på denna fråga) också har ansett att de har en stor nytta av revision till följd av betydelsefulla intressenters krav. Flera av respondenterna har svarat högt på skalorna och därmed kan vi dra slutsatsen att många av dem är beroende av kreditgivare samtidigt som de också anser sig få en nytta av revision eftersom flera av deras betydelsefulla intressenter kräver det. Det kan dock finnas fler betydelsefulla intressenter än enbart kreditgivare, vilket kan medföra att respondenterna kan ha svarat högt på denna fråga utan att vara beroende av kreditgivare. Av den ovan nämnda

regressionsanalysen framgår det dock att det finns ett positivt samband mellan att vara beroende av kreditgivare och anse att revisionen ger en nytta utifrån ett intressentperspektiv.

Analys och koppling till teori

Resultatet av denna studie är att de företag som är beroende av kreditgivare också känner en högre revisionsnytta eftersom betydelsefulla intressenter kräver revision. Detta resultat överensstämmer med en undersökning av Chow (1982), där författaren kom fram till att ju högre andel av företagets kapital som var främmande, desto större skulle deras efterfrågan på revision vara vid en frivillig sådan. Även Abdel-Khalik (1993) menar att i frånvaro av lagstadgad revision kommer företag ändå att välja revision för att tillfredsställa framförallt kreditgivare, men även andra intressenter.

Orsaken till att de företag som anser sig vara mer beroende av kreditgivare också anser sig ha en högre nytta med revisionen skulle därmed kunna förklaras utifrån ett intressentteoretiskt perspektiv. Ju fler och viktigare intressenter som företaget har, desto mer beroende är de också av att minska den informationsasymmetri som finns mellan företaget och intressenterna. Om företagen är beroende av kreditgivare för att kunna överleva är det också viktigt att följa de villkor som dessa intressenter satt upp. För exempelvis banker och andra kreditgivare kan reviderade rapporter utgöra ett verktyg för att kunna bedöma kreditvärdighet och därmed sätta upp villkor för finansiering. För att underlätta finansiering kan företagen se en nytta med revision, vilket då kan förklara studiens resultat. Det kan exempelvis förklaras genom den studie som utfördes av Berry och Robertson (2006), där över 91 procent av brittiska banktjänstemän svarade att reviderade finansiella rapporter utgör en mycket stor del av kreditbedömningen. Genom att använda sig av revision skulle företagen då kunna minska kostnader för kapitalanskaffning eftersom reviderade rapporter skulle kunna medföra en bättre kreditbedömning.

En annan orsak, till att respondenterna anser att de har högre nytta med revision ju mer beroende av kreditgivare de är, kan vara att reviderade rapporter kan ge ett bättre förhandlingsläge. Med en reviderad rapport skulle företaget kunna hävda en ökad säkerhet för kreditgivaren och på så sätt förhandla sig till en bättre ränta. Detta bekräftas av Kim et al (2011) där författarna studerat företag i Korea. De kom fram till att företag som använder sig av extern revision har en signifikant lägre räntekostnad för sitt lånade kapital än företag som inte använder sig av revision. Detta skulle därför kunna förklara varför företagen i denna

studie anser att revisionen ger en nytta utifrån ett kapitalanskaffningsperspektiv. För ett mindre företag kan en lägre ränta ha stor betydelse för dess överlevnad. Om kostnaden för revisionen är lägre än vad de kan spara på lägre kapitalanskaffningskostnad så kan detta förklara varför man anser att revisionen ger nytta.

Sammanfattningsvis kan alltså studiens resultat förklaras av att finansiering är en viktig fråga för många företag och att revisionen kan ses som ett sätt att minska kostnaderna för denna.

4.2.3 Hypotesprövning 5

Hypotes 5: Företag med externa aktieägare kommer uppleva en större revisionsnytta jämfört med företag utan

Studiens resultat

Som en effekt av att det troligtvis är företagets ledning som besvarat denna enkät har studien riktat in sig på bestyrkande av företagsledningens uttalanden och val istället för ägarnas kontroll av företagsledningen. Sambandet har testats genom regressionsanalys och korstabell.

Oberoende variabel: Externa ägare	Medelvärde	R2-värde	B-värde (koefficient)	Signifikans
Uppföljning	3,51	0,004	- 0,174	0,175

Tabell 4. Hypotesprövning 5.

Genom att studera resultatet av regressionsanalysen, se tabell 4, kan vi utläsa ett negativt samband. Koefficienten är ett negativt tal, vilket innebär att företag med externa aktieägare upplever minskad nytta av revisionen när det kommer till påståendet om revision som bestyrkande. Denna koefficient är inte heller signifikant skild från noll vilket i sin tur innebär att vi inte kan säga att externa aktieägare påverkar företags upplevda revisionsnytta, varken i ökande eller minskande riktning, när det kommer till bestyrkande av företagsledningens uttalanden. Även variabelns förklaringsgrad är liten, endast 0,4 procent. Med anledning av detta resultat accepteras inte hypotesen utan den förkastas till förmån för nollhypotesen, som innebär ett icke-samband.

När det kommer till resultatet av korstabell 4 (se Appendix 3) går det även att se att fördelningen i procent gällande graderingen av den beroende variabeln *Uppföljning* inte skiljer sig speciellt mycket beroende på om företagen svarat att de har externa aktieägare eller inte. Svaren tycks inte följa något mönster. Fördelningen av dessa svar är också enligt detta test signifikant vilket ännu mer bekräftar ett icke-samband mellan variablerna och att studiens hypotes inte går att acceptera.

Analys och koppling till teori

Studiens femte hypotes genererades ur agentteorin och syftade till att undersöka om ägarförhållanden påverkar den upplevda revisionsnyttan. Närmare bestämt undersöktes om förekomsten av externa aktieägare ökade den upplevda revisionsnyttan utifrån ett bestyrkande-perspektiv. Resultatet av studien kan dock inte stödja ett sådant samband, vilket gör att denna hypotes inte accepteras.

Enligt agentteorin, såsom den utvecklades av Jensen och Meckling (1976), uppstår en agentrelation när principalen delegerar makt och beslutanderätt åt agenten. Författarna menade vidare att extern revision kunde ses som en lösning på agentproblemet. I vårt fall gick det inte att förklara nyttan med revision utifrån detta perspektiv, vilket skulle kunna förklaras med att någon sådan agentrelation inte finns i samma utsträckning i de företag som studerats.

Soltani (2007, s. 51) menar att problemet med den informationsasymmetri som uppkommer mellan ägarna och företagsledningen kan minskas med hjälp av revision. Det är inte bara ägarna utan även företagsledningen som främjas av revisionen eftersom denna kan öka trovärdigheten i deras rapporter, för att visa ägarna att de har agerat i deras bästa intresse. Smieliauskas och Bewley (2009, s. 9) menar att det därför också ligger i agentens intresse att en övervakning av denne görs, vilket kan göras genom extern revision. Enligt Smieliauskas och Bewley (2009, s. 9) kommer ägarna att betala agenten mer om de har möjlighet att kontrollera dennes agerande. Det skulle alltså innebära att även företagsledningen efterfrågar revision för att få en högre ersättning.

En av orsakerna till att det inte går att fastställa något samband mellan förekomsten av externa aktieägare och nyttan med revision skulle kunna förklaras med agentteori, som presenterats i avsnitt 3.3. Mot bakgrund av denna teori borde resultatet ha blivit att om företaget hade externa aktieägare så skulle nyttan med revisionen öka. En anledning till att utfallet av studien

inte överensstämde med detta skulle kunna vara att de företag som studerats är relativt små. I mindre företag är ofta ägarna och företagsledningen samma person, eller så är ägarna åtminstone involverade i den dagliga verksamheten. I detta fall kan det alltså mycket väl vara så att respondenterna utgör både företagsledning och ägare. Eftersom den informationsasymmetri, som enligt Soltani (2007) finns mellan ägare och företagsledning, då inte existerar kan det vara en förklaring till varför företagen inte ur detta perspektiv upplever någon nytta med revisionen. Eftersom en företagsledning, där ägarna ingår, inte behöver använda revisionen som en form av bestyrkande av sina beslut, kan detta förklara varför respondenterna inte ser denna revisionsnytta. Då kommer företagsledningens ersättning inte heller att påverkas av övervakningen, vilket kan vara ytterligare en anledning till resultatet. Detta motsäger då den teori som presenteras av Smieliauskas och Bewley (2009) och kan då möjligen förklaras av den storlek och ägarsammansättning som finns i mindre företag.

En annan möjlig förklaring till studiens resultat skulle också kunna finnas i det faktum att vi riktat oss till företagsledningen och inte frågat externa aktieägare om deras synvinkel på revision. Möjligen anser inte företagsledningen att detta är av nytta eftersom agentteorin mer tar ursprung i ägarnas perspektiv. Om vi istället frågat ägarna om deras upplevda nytta med revision hade möjligen agentteorin kunnat användas för att förklara revisionsnytta. Dock var vi i denna studie intresserade av företagsledningens perspektiv eftersom de är företagets nytta vi valt att studera.

Watts och Zimmerman (1983) kommer fram till att behovet av en extern revisor inte kommer från lagstiftning av revision. Behovet kommer finnas även utan denna eftersom det är ett sätt att lösa det uppkomna agentproblemet. De företag som studerats i denna uppsats är av mindre karaktär vilket, som diskuterats ovan, gör att detta agentproblem troligtvis inte uppkommer på samma sätt som i större företag. Sammanfattningsvis kan avsaknaden av agentproblemet i studiens företag sägas vara en förklaring till utfallet och därmed indikera på att ett företags storlek påverkar denna upplevda revisionsnytta.

4.2.4 Hypotesprövning 7

Hypotes 7: Ju viktigare ett företags legitimitet är desto mer revisionsnytta kommer dessa uppleva

Studiens resultat

Den framtagna korstabellen (se Appendix 3 korstabell 1) visar att 46,9 procent av respondenterna har ansett att deras legitimitet är av högsta vikt samtidigt som de instämmer helt med att revision fungerar som en kvalitetsstämpel på publicerad information. Tabellen visar också att flertalet av respondenterna befinner sig i den övre delen av skalorna och detta indikerar också på att både legitimitet och revision som legitimitet är viktigt för företagen. Den framtagna fördelningen av respondenternas svar bestyrks av att fördelningen är signifikant. Således är det inte en slumpmässig fördelning.

Oberoende variabel: Legitimitet	Medelvärde	R2-värde	B-värde (koefficient)	Signifikans
Kvalitetsstämpel	4,17	0,042	0,313	0,000

Tabell 5. Hypotesprövning 7.

Regressionsanalysen visar att legitimitet har en förklaringsgrad på 4,2 procent, vilket syns i tabell 5. Det intressanta resultatet är att regressionsanalysen har en positiv koefficient vilket innebär att variabeln legitimitet har en effekt på upplevd revisionsnytta. Ju viktigare ett företag tycker att legitimitet är desto mer instämmer de med att revision är en kvalitetsstämpel på marknaden. Analysen visar även att variabeln legitimitet är signifikant skild från ingen effekt, vilket innebär att det med 95 procent sannolikhet går att fastställa att vikten av legitimitet för ett företag har en positiv påverkan på upplevd revisionsnytta. Testet visar därmed att vi kan acceptera den uppställda hypotesen och säga att ju viktigare ett företags legitimitet är desto mer revisionsnytta kommer de att uppleva baserat på att revision ses som en kvalitetsstämpel. Nollhypotesen motbevisas av uppsatsens uppställda hypotes, som därmed accepteras.

Analys och koppling till teori

Studiens sjunde hypotes utgår från legitimitetsteorin, som menar att det är viktigt för företag att säkerställa att de uppfattas som legitima av sin omgivning. Resultatet av studien uppvisar ett samband mellan vikten av legitimitet och nyttan av revision ur ett legitimitetsperspektiv. Ju viktigare ett företag anser att deras legitimitet är, desto större nytta upplever de med revisionen som en kvalitetsstämpel gentemot deras omgivning. Detta är också den hypotes som visar upp starkast förklaring. I appendix 1 syns också att det är påståendet om

kvalitetsstämpel som får högst medelvärde och lägst varians, vilket tyder på att detta skulle utgöra den största revisionsnyttan för företagen i denna studie.

Studiens resultat kan förklaras utifrån legitimitetsteori som säger att företag ständigt arbetar för att uppfattas som legitima av sin omvärld. Orsaken till det uppkomna resultatet skulle då kunna vara att även mindre företag, som de som deltagit i denna undersökning, anser att legitimitet är viktigt för att deras verksamhet ska överleva. På så sätt kan revisionen ge dem en nytta genom att fungera som en kvalitetsstämpel på finansiella rapporter och genom dessa skapa sig en legitimitet mot sin omgivning. Som Dowling och Pfeffer (1975) skriver så kan legitimitet användas för att öka möjligheten för företagets överlevnad och ge konkurrensfördelar, vilket skulle kunna förklara resultatet i vår studie. Överlevnad och konkurrensfördelar är viktiga aspekter för företagen och därmed blir också legitimitet viktigt. Eftersom reviderade rapporter kan ge extra tyngd och tillförlitlighet till företagens redovisning, kan revisionen generera en nytta för företagen ur en legitimitetssynpunkt. Även Carpenter och Feroz (1992) menar att redovisning och val av redovisningsmetoder kan användas för att skapa legitimitet och återskapa trovärdighet för en organisation, vilket också skulle kunna förklara resultaten i denna studie. Om valet av att använda revision kan bidra till legitimitet, och denna anses viktig för företaget, kan revisionen bidra med en nytta.

En annan förklaring till revisionsnytta i form av kvalitetsstämpel kan vara att detta av omvärlden anses vara ett godtagbart beteende. Enligt legitimitetsteorin kommer företag att se till att följa de normer och accepterade beteenden som finns i dess omvärld för att öka sin legitimitet. Om användandet av revision och reviderade rapporter är en norm på marknaden kommer företag att följa denna för att öka sin legitimitet. Eftersom det under en lång tid har varit tvingande för alla företag att använda sig av revision så skulle detta kunna ses som en norm på marknaden. Då skulle det också kunna förklara varför företagen i denna studie i stor utsträckning anser att det är den största nyttan för dem.

Revisionen skulle också kunna vara viktig för företagen för att skapa legitimitet och trovärdighet gentemot de parter som de önskar göra affärer med. Genom att använda revision kan de visa sina affärspartners att de är ett seriöst företag som vill följa de regler och normer som finns. Denna bild förstärks av respondenterna i enkäten där en uttrycker sig enligt följande:

“Anser själv att ett företag som väljer att avstå revision är oseriöst. Om det inte bara rör sig om ett "hobbyföretag" skulle jag vara väldigt restriktiv till att göra affärer med bolaget”.

Genom att använda revision skulle ett företag alltså kunna framstå som mer seriöst och legitimt och på så sätt också lättare göra affärer med andra parter på marknaden. En annan respondent ger en liknande bild:

“Tycker personligen att det var fel att avskaffa revisorsplikt - det är förhoppningsvis någon sorts garanti att det AB man ska göra affärer med är seriöst. Väldigt svårt att bedöma annars”.

Även denna respondent anser alltså att det är viktigt att uppfattas som legitim och seriös på marknaden för att kunna göra affärer med andra. Genom att revisorn ger ett uttalande om att företaget följer de regler och lagar som finns så tillförs företaget legitimitet, något som också Carrington (2010) påpekar. Han menar att revisionen kan ge en tyngd och tillförlitlighet till rapporterna (Carrington, 2010), vilket också kan vara en förklaring till varför företagen i denna undersökning anser att revisionen ger dem en nytta utifrån detta perspektiv.

Sammanfattningsvis så kan alltså resultatet av studiens sjunde hypotes förklaras utifrån legitimitetsteorin. Företag arbetar för att säkerställa att de är legitima på marknaden, vilket kan ge ökade möjligheter till överlevnad och fungera som konkurrensfördel. En del av att säkerställa denna legitimitet kan vara att följa normer som sätts upp av deras omvärld. En reviderad rapport skulle kunna ses som en sådan norm. Genom att användandet av revision ger en tyngd och tillförlitlighet till räkenskaperna bidrar det också till legitimitet mot omgivningen. Detta kan då förklara varför företagen i denna studie har sett legitimiteten som en av de viktigaste nyttorna med revision.

4.2.5 Hypotesprövning 8

***Hypotes 8:** Företag som har en komplex verksamhet kommer att uppleva mer revisionsnytta än ett företag som inte har det*

Studiens resultat

Hypotes nummer åtta är även den kopplad till legitimitetsteorin där den revisionsnyttan som upplevs kan ses som en försäkring på att den information som företaget publicerar är fritt från fel. Revision blir därmed en form av trygghet och ju mer komplex ett företags verksamhet är desto mer upplevd revisionsnytta bör företagen ha.

Oberoende variabel: Komplexitet	Medelvärde	R2-värde	B-värde (koefficient)	Signifikans
Försäkran	3,81	0,027	0,172	0,001

Tabell 6. Hypotesprövning 8.

I tabell 6 går det att se att variabeln *Komplexitet* har en förklaringsgrad på 2,7 procent. Koefficienten i regressionsanalysen är positiv samtidigt som den är statistiskt säkerställd vilket visar att graden komplexitet har en effekt på upplevd revisionsnytta och att det inte endast beror på slumpen. Värt att notera är dock att koefficienten antar ett relativt litet tal vilket visar på att effekten är förhållandevis liten. Slutsatsen av regressionsanalysen är att studiens hypotes går att acceptera framför nollhypotesen, som säger att komplexitet inte påverkar upplevd revisionsnytta.

Genom att studera resultatet av korstabell 2 (se Appendix 3) går det att se att ett flertal av respondenterna har ansett att revision som försäkran är av nytta. 68,6 procent har graderat påståendet som en fyra eller femma. Däremot är det inte fullt lika många som graderar sin komplexitet i den övre delen, hela 64,2 procent graderar den som en tvåa eller trea. Fördelningen i korstabellen är signifikant och därmed kan detta resultat bekräfta den något låga men positiva koefficienten i regressionsanalysen.

Analys och koppling till teori

Studiens åttonde hypotes tar även den sitt ursprung i legitimitetsteorin. I denna hypotes har dock legitimitet som försäkring varit inriktning för undersökningen där ett samband mellan företagets upplevda revisionsnytta och komplexitet i redovisningen studerats. Ett positivt men svagt samband mellan dessa variabler har uppmätts. Det finns alltså stöd för den hypotes som ställts upp vilket innebär att ju mer komplex redovisning företaget upplever att de har, desto större är också revisionsnyttan ur ett försäkringsperspektiv. Att det är färre som anser att ens verksamhet är komplex kan ha att göra med hur respondenterna definierar komplex. Att

gradera komplexiteten som en femma kan för vissa innebära jätte stora problematiska redovisningsfrågor medan för en annan kan det innebära ett fåtal. Ett annat resultat hade kanske uppnåtts genom att definiera begreppet komplexitet, som en gradering av hur pass bra företagets egen personal klarar av oförutsedda redovisningsfrågor.

Detta bekräftas av Carrington (2010, s. 23) som menar att revisionen kan ses som en garanti för företagets investerare. Detta eftersom risken förflyttas från företagsledningen till revisorn som, vid en eventuell juridisk process, istället blir den som blir ersättningsskyldig. En förklaring till studiens resultat kan då vara att ju mer komplex företagets redovisning är, desto större är sannolikheten att fel uppstår. Då ökar också nyttan av att ha en revisor med kunskap om tillämpliga lagar och regler. Liksom Carrington (2010) påvisar skulle revisorn kunna ses som en försäkring mot eventuella fel i redovisningen. Menon och Williams (1994) menar att investerare är villiga att betala mer för att få den garanti som en revisor ger och då kan detta också vara en anledning till att respondenterna anser att det finns en nytta med revision ur försäkringssynpunkt. Genom att använda sig av en revision som garant för att redovisningen är korrekt skulle företagen också ha lättare att anskaffa kapital från investerare. Reviderade rapporterna skulle fungera som en garanti. Dessutom skulle förmodligen eventuella investerare känna sig säkrare om de visste att det fanns en revisor som de vid fel i redovisningen skulle kunna kräva på ersättning. Detta förklaras också av Menon och Williams (1994) genom "the insurance hypothesis" som syftar till den säkerhet som investerare får genom att de kan kräva revisorn på ersättning för förluster på investeringar.

Ytterligare en förklaring till varför företagen ser revision som en försäkring skulle kunna vara eftersom de själva saknar kompetens inom företaget. I mindre företag kan det vara så att det varken finns möjlighet eller resurser till att ha personal som har kunskap om alla lagar och regler inom redovisningsområdet. Då kan revisorn bidra med kunskap och revisionen fungera som ett verktyg som säkerställer att lagar och regler följs. Denna syn bekräftas också av respondenter i enkäten:

“Det är krävande att ständigt vara uppdaterad på alla förändringar i lagar och regler runt bokslut och skatter. Lätt att göra fel som får konsekvenser gentemot myndigheter”.

Genom revisionen får företagen då en försäkring på att de arbetar utefter de senaste reglerna och att redovisningen inte är missvisande.

Sammanfattningsvis kan alltså studiens resultat förklaras utifrån legitimitetsteorins “insurance hypothesis” som innebär att genom revision kan investerare och företagen uppleva en viss försäkring. Detta skulle kunna leda till att företagen har lättare att anskaffa kapital samtidigt som de kan säkerställa att lagar och regler följs. Ju mer komplexa frågeställningar som uppkommer i redovisningen, desto större är också risken för fel, vilket skulle kunna förklara studiens resultat.

4.3 Multivariat analys

I detta avsnitt presenteras en multivariat analys av hypotes nummer sex. Eftersom denna beskriver ett samband med flera oberoende variabler (olika intressenter) och en beroende, har denna inte kunnat testas med en bivariat analys. Den multivariata analysen, som testar ett samband mellan fler än två variabler, har därför använts istället.

4.3.1 Hypotesprövning 6

Hypotes 6: Företag som har inflytelserika intressenter kommer att uppleva en ökad revisionsnytta jämfört med de som inte har några

Studiens resultat

Den sjätte hypotesen handlar om den påverkan intressenter kan ha på ett företag och den revisionsnytta de skulle kunna få företagen att uppleva. Revision blir därmed av nytta för företagen eftersom betydelsefulla intressenter kräver det. De intressenter som analyserats är Kreditgivare, Leverantörer, Kunder, Skatteverket, Anställda och Samhället. Respondenterna fick även möjlighet att ange ett eget alternativ som de också då fick rangordna. Detta resultat användes dock inte i den statistiska analysen. Totalt valde 29 personer att reflektera över en ytterligare intressent. Knappt hälften av dessa nämnde ägare i olika former, såsom potentiella och nuvarande ägare samt andra investerare. Dessa ägares betydelse värderades också högt. Bank var även en intressent som nämndes mer än en gång. Hade studien utförts på nytt hade även Ägare varit en variabel vi valt att ha med eftersom resultatet indikerar på en betydelse av denna intressent. Bank anser vi ingå i variabeln Kreditgivare, men vissa respondenter har velat särskilja Bank som en egen variabel.

Oberoende variabler:	Medelvärde	R2-värde	B-värde (koefficient)	Signifikans
Kreditgivare	3,52		0,187	0,000
Kunder	3,44		0,069	0,145
Skatteverket	3,72		0,216	0,000
Leverantörer	3,09		0,133	0,007
Anställda	2,74		-0,057	0,312
Samhället	2,83		0,174	0,001
Intressentkrav	3,8	0,276		0,000

Tabell 7. Hypotesprövning 6.

Resultatet av regressionsanalysen visar att ovannämnda variabler tillsammans har en förklaringsgrad på 27,6 procent av ett företags revisionsnytta. I tabell 7 presenteras även samtliga variabelers koefficienter. Koefficienterna för variablerna Anställda och Kunder är inte statistiskt skilda från noll och därmed kan vi inte med säkerhet säga att dessa påverka revisionsnytta sett ur ett intressentperspektiv. Däremot är övriga intressenters koefficienter statistiskt skilda från noll och kan därmed sägas ha en påverkan på den upplevda revisionsnyttan. Dessa har även en positiv inverkan vilket gör att om de har en betydelse för företaget och förespråkar revision så kan de öka ett företags upplevda revisionsnytta. Den variabel som utmärker sig är Skatteverket som verkar ha den största effekten. På andra och tredje plats kommer Kreditgivare och Samhället.

Att döma av detta resultat går det att acceptera hypotesen för vissa intressenter men inte för alla. Det verkar därmed inte vara alla intressenter som påverkar ett företags revisionsnytta. Genom denna undersökning fastställs det att Skatteverket, Samhället, Kreditgivare och Leverantörer har en påverkan på företags revisionsnytta. Undersökningen indikerar också på att Ägare tycks påverka revisionsnyttan.

Analys och koppling till teori

Intressentteorin menar att ett företag har olika grupper i dess miljö som kan ha ett intresse i företaget och vilkas intressen bör tillgodoses. Freeman (1984) menade att den traditionella bilden av företaget borde omprövas eftersom företaget, i takt med att det växer, skapar sig nya

intressentgrupper. Ägaren är inte den enda viktiga intressenten (Freeman, 1984). Resultatet av vår empiriska studie stödjer detta resonemang. Om ett företag värderade sina intressenter som viktiga så instämde de också mer med att revision är viktigt eftersom viktiga intressenter kräver det. Detta visade sig även av vår studies öppna fråga där en respondent ansåg revision vara ett nödvändigt ont eftersom intressenter kräver det.

Freeman och Reed (1983) definierar intressenter som de grupper, utan vilkas stöd, företaget inte skulle överleva. De menar vidare att dessa kan delas in i en vid och en snäv grupp. I den vida ingår alla intressentgrupper som kan påverka medan i den snäva ingår de som direkt kan påverka företagets överlevnad (Freeman & Reed, 1983). Genom att studera det resultat vi fick hittade vi inget empiriskt stöd för att Anställda och Kunder påverkar ett företags revisionsnytta sett ur ett intressentperspektiv. Detta resultat skulle därmed kunna ifrågasätta denna syn på intressentteori, då det känns som att både anställda och framförallt kunder skulle kunna ha en direkt påverkan på företagets överlevnad. Anställda skulle dock kunna förklaras genom den arbetslöshet vi har i landet och den utvecklingen vi går mot, där personer ofta inte har en anställning utan tenderar att byta arbetsgivare under sin livstid.

Resultatet skulle också kunna ses som en indikation på att storleken skulle kunna inverka på hur ett företag ser på sina intressenter. Mindre företag anser möjligen att den personliga kontakten med både kunder och anställda är viktigare än den ytliga som sker via offentligt publicerad information. Är företaget mindre kan anställda lättare se över verksamheten och finna indikationer på hur det går för företaget. Är företaget större med flera olika avdelningar spritt över landet respektive världen är det inte lika lätt att se över verksamheten eftersom den platsen där arbetet utförs är en liten del av företaget. Beträffande kunder har möjligen ett mindre företag fler personliga kontakter med kunder, där det går att värna om dem genom långa kundrelationer. Kunden kan lättare komma i kontakt med företagets ledning och känna att dennes röst är hörd. Från företagets sida är det möjligen också så att en förlorad kund påverkar ett mindre företag mer än ett större och därför sker kontakten med kunderna personligen och inte via publicerad information som revisorn reviderat. Detta är som sagt endast en indikation och kan vara intressant att undersöka vidare.

Hill och Jones (1992) menar att hänsyn till företagets intressenters krav är viktigt eftersom ett företag då kan minska nedlagda resurser för att växa. Företaget ses som ett kontraktsnäste med många olika kontrakt mellan företaget och dess intressenter, där varje intressents resurser

är viktiga. Genom nyttomaximering och maktskillnader kan ett företags agerande förklaras där problemet är informationsasymmetri (Hill & Jones, 1992). Diamant (2011) anser att revision kan ses som en lösning på denna informationsasymmetri. Genom extern revision kan relationen mellan företaget och intressenterna underlättas eftersom alla grupper kan utgå ifrån att informationen företaget som lämnar är riktig (Diamant, 2011). Det resultat vi fått i denna studie skulle kunna förklaras av att revision ses som en lösning på informationsasymmetri. Skatteverket, Kreditgivare och Samhället är stora aktörer som även kan tänkas vara intressenter till många olika företag. Skatteverket är en intressent till samtliga företag eftersom alla är skyldiga att betala skatt. De kan inte ha en personlig kontakt med företag som ligger till grund för att bedöma tillförlitligheten utan den externa revisionen kan fungera som ett kontrollerande verktyg åt dem. För kreditgivare torde det vara för riskabelt att endast grunda kreditprövningen på magkänslan utan en form av kvalitetsstämpel behövs. Vad som menas med samhället och vilka aktörer det består av är så pass abstrakt att reviderad information kan vara ett sätt att nå dessa utan att använda sig av allt för stora resurser. Publicerar ett företag reviderad information kan de anse att de når en vidare krets av samhället eftersom denna information är offentlig. Gällande leverantörer är de idag oftast inte enbart lokala, utan leverans till ett företag kan ske både nationellt som internationellt. Därmed går det inte alltid att besöka leverantörerna eller bjuda in dem utan en reviderad rapport kan därmed istället lösa den informationsasymmetri som kan finnas mellan dessa på grund av avståndet.

Förklaringen till varför ägarna anses som viktiga intressenter borde ha att göra med att de helt enkelt äger företaget. Utan dessa existerar inte företaget och beroende på ägarandelen har ägarna relativt fria tyglar att påverka ett företags dagliga verksamhet.

4.4 Studiens öppna fråga

I studiens öppna svarsfält valde 46 personer att ytterligare reflektera över revisionsnytta. I deras meningar nämndes sammanlagt 76 begrepp angående deras upplevda revisionsnytta. 76,3 procent av dessa begrepp var positivt laddade medan resterande var negativa. Därmed var den övergripande delen av de som valde att besvara denna fråga positiva till revision.

Positivt laddade begrepp	
Teori och Begrepp	Antal
Interna nytto­komponenter:	
Bollplank	9
Kunskapstillförsel	9
Rådgivningsfunktion	7
Kompetens	9
Intressentteorin:	
Intressentkrav	6
Legitimitetsteorin:	
Kvalitetsstämpel	7
Ökar tillförlitligheten	4
Agentteorin:	
Viktig kontrollfunktion	7

Tabell 8. Positivt laddade begrepp.

Tabell 8 visar de positivt laddade begreppen och det antal gånger dessa förekom. Bollplank, kunskapstillförsel och kompetens var de ord som användes flest antal gånger. Tillsammans med revision som rådgivningsfunktion kan detta förklaras med den interna nytta som företag kan tänkas uppleva med revision. Revision är av nytta för företagen då revisorn i olika situationer kan fungera som bollplank samtidigt som denne ger tips och råd utifrån den kunskap och kompetens som en revisor normalt besitter. Begrepp gick även att koppla till uppsatsens tre teorier. Sex personer betonade revisionens nytta som ett krav från intressenter medan sju stycken beskrev revision som en viktig kontrollfunktion i olika sammanhang. Koppling till legitimitetsteorin gjordes genom att respondenterna i olika sammanhang nämnde revision som ett verktyg att öka tillförlitligheten i publicerat material samtidigt som det innebär en kvalitetsstämpel på marknaden. Därmed går dessa positiva reflektioner angående revisionsnytta att förklara genom interna nytto­komponenter och med hjälp av agentteori, legitimitetsteori och intressentteori. Nedan kommer citat presenteras för att visa att respondenternas svar går att förklaras av studiens referensram men också för att visa hur olika citat tolkats och analyserats.

Legitimitetsteori:

“Revision är viktigt framförallt mot externa leverantörer och kunder. Att visa upp en god ekonomisk standard i bolaget är det enda jag kan komma på är av stort intresse för små företag”

Ovanstående citat kan förklaras av och kopplas till legitimitetsteorin. Respondenterna uttrycker att det i olika sammanhang är viktigt att uppfattas som legitima på marknaden och att detta kan göras med hjälp utav revisionen. Respondenter har till och med använt ordet kvalitetsstämpel i sina kommentarer för att beskriva revisionens nytta.

Legitimitetsteori - Revision som försäkring:

“Lätt att göra fel vilket får konsekvenser mot myndigheter”

Detta citat skulle istället kunna förklaras genom att revision ses som en form av trygghet på marknaden. Företagsledningen försäkrar sig om att informationen som publiceras är rätt och att om så inte är fallet finns det en annan part att beskylla, nämligen revisorn. Det är därmed ett bevis på att revision uppfattas som en försäkran om att den informationen som lämnas in, till exempelvis myndigheter, är riktig. Detta stödjer resonemanget om revision som försäkran i avsnitt 3.5, som handlar om legitimitetsteori.

Interna nyttokomponenter:

“Det är viktigt att revisorn har stor erfarenhet och att man kan ha en öppen dialog för att kunna ta riktiga beslut. Revisorn ska vara ett ekonomiskt bollplank”

“Ledningen ser dessa som en tillgång gällande kunskap och att höja kompetensen”.

Den interna nyttan som företag kan uppleva av revision har i referensramen sammanfattningsvis beskrivits som ett sätt att effektivisera interna processer för att förbättra och öka kvalitén på beslutsunderlag. Genom studerande av respondenternas reflektioner var bollplank, kunskapstillförsel och rådgivning framträdande begrepp. Detta uppfattar vi som en indirekt påverkan på interna processer där revisorn fungerar som en hjälp vid viktiga beslut.

Specifikt nämns det att revisorns kunskap och kompetens varit bra vid exempelvis valet mellan K2 och K3 men också för att en revisor är uppdaterad gällande nyheter och förändringar i lagar och regler. Detta medför att företagen själva slipper hålla sig uppdaterade och kan lägga fokus och resurser på annat. Slutsatsen av denna analys är att företagen inte specifikt nämner ett förbättrat beslutsunderlag men där de uttrycker en effektivisering av interna processer i form av att hjälp och råd kan fås genom den kunskap och kompetens som revisorn besitter framförallt gällande regler och lagar på området. Revisionen kan därmed indirekt ses som ett verktyg att förbättra beslutsunderlag, men där beslutsunderlaget kanske inte rör verksamheten i stort utan olika mindre val som ledningen kan stå inför under verksamhetens gång, exempelvis valet mellan K2 och K3.

Intressentteori:

“Däremot ställer banker, kunder och myndigheter dessa krav, vilket gör att det är svårt för oss att säga nej även om vi själva inte ser någon nytta i verksamheten. Det är alltså bara en kvalitetsstämpel vi betalar för.”

Detta citat har kopplats till begreppet “intressentkrav”, då denna person uttrycker att revisionen inte tillför denne speciellt mycket men att den ändå tillför nytta i form av att intressenter kräver det. Detta citat har därför också kopplats till legitimitetsteorin då respondenten uttrycker att revision speglar en kvalitetsstämpel och att företaget då anses som legitimt på marknaden. Personen som beskriver detta uppfattas av oss som negativ till revision men anser att det är ett “nödvändigt ont” eftersom intressenter kräver det som ett certifikat på kvalitet. Dessa åsikter, från respondentens intressenter, verkar för detta företag vara av stor vikt eftersom det är på grund av dessa som företaget anser att revision har en nytta.

Agentteori:

“Jag tror att man har större kontroll på verksamheten och det är värt kostnaden”

“Revisorn lär sig om företagets DNA och blir inte bara en viktig kontrollfunktion....”

Den teori som vi inte helt tyckte framhävde sig i den öppna frågan var agentteorin. Den beskrivs bara genom att respondenterna anser att revision är bra som en kontrollfunktion. De

beskriver inte denna kontrollfunktion närmare. Vi har dock försökt analysera den genom att vi associerar agentteorin med begreppet kontroll. Däremot går det även att se det som en intern nyttokomponent genom att verksamheten är lättare att kontrollera och därmed effektivisera interna processer och ge ett bättre beslutsunderlag. Med kontroll kan respondenterna även mena kontroll i den bemärkelsen att andra företag kontrolleras av stora aktörer såsom Skatteverket och att ett reviderat bolag ger ett bättre intryck samtidigt som det bidrar till en samhällsfunktion där exempelvis alla betalar skatt.

Negativt laddade begrepp	
Teori och Begrepp	Antal
Nyttokomponenter:	
Kostnad för hög	5
Kunnig ekonomipersonal in house	3
Fel i tid	2
Nyttan kan fås av andra	2
Revision är onödig	6

Tabell 9. Negativt laddade begrepp.

Tabell 9 visar istället de negativt laddade begrepp som vi endast lyckats koppla till nyttokomponenterna och inte till någon av de tre teorierna. Det som de negativa respondenterna mest betonade var att revisionen är alldeles för kostsam och att den egentligen inte medför något utan är onödig. En av anledningarna till detta, som nämdes mer än en gång, var att kompetent personal inom företaget ersatte revisionen eftersom de inte bedriver en komplex verksamhet. Detta stödjer resonemanget om att ett företags revisionsnytta ökar med en komplex verksamhet. En annan anledning till att revisionen är att anse som onödig, som två andra respondenter, nämnde var att den nytta som erhålls av revisionen går att tillgodogöra sig på annat sätt. Exempelvis genom att anlita en auktoriserad redovisningskonsult eller erhålla enklare ekonomisk konsultation i olika frågor. Bristande nytta kopplas också till den tid under vilken revisionen utförs. Respondenterna betonade att revisionen sker för sällan för att den ska kunna vara underlag för verksamhetsbeslut samt att revision är tillbakablickande vilket inte är lika intressant som att försöka se framåt i tiden.

Nyttokomponenter:

“I småföretag är duktiga medarbetare (ekonomi) mycket viktigare, då revisorer blir överflödiga och en onödig kostnad”.

“Revisorn känns inte som den tillför något när man har en bra redovisning och allt i ordning i ett mindre bolag utan komplexitet”

“Revision handlar definitionsmässigt om det som redan hänt. Till större nytta skulle framåtriktade prognoser vara”.

“... mer nyttigt att lägga pengarna på ekonomisk konsultation”.

Dessa citat visar tillsammans samtliga av nedanstående negativa aspekter av revision och vi anser att dessa uttryck kan förklaras med hjälp av olika nyttokomponenter. Mer än en respondent har uttryckt att revisionens nytta försvinner då deras verksamhet inte är att anse som komplex och där duktig ekonomipersonal då ersätter den nytta som revisionen kan ge dem. De menar att det inte brukar förekomma några fel till följd av obefintlig komplexitet samtidigt som de följer regler vilket även det minskar revisionens nytta. De uttrycker även att deras höga revisionskostnad hade kunnat utnyttjas för mer nödvändiga ändamål, såsom ekonomisk konsultation. Det uppkom även negativa aspekter gällande revisionens tid, där respondenterna menar att informationen inte kan ligga till grund för beslutsunderlag då det är information från förr och inte prognoser för framtiden.

5. Slutsats och Diskussion

I detta kapitel redogör vi för uppsatsens slutsatser, där problemformuleringen besvaras, samtidigt som vi för en diskussion om slutsatsernas betydelse. Avslutningsvis presenteras förslag på vidare forskning.

5.1 Slutsats

I denna uppsats har vi studerat den nytta företag upplever genom att använda sig av extern revision för granskning av deras finansiella rapporter. Denna uppsats har mer specifikt undersökt hur ett antal olika karakteristika hos respondenterna har påverkat vilken nytta de upplever med revisionen, utifrån ett antal givna perspektiv. Syftet med denna uppsats har således varit att förklara vilken nytta företagen upplever med extern revision och varför de gör det. Detta för att försöka skapa en förståelse av företagens upplevda revisionsnytta för revisionsprofessionen och andra undrande aktörer inför en eventuell framtida utökning av den frivilliga revisionen.

Av de företag som har deltagit i enkätstudien har flertalet ansett att de upplever en nytta med revision av finansiella rapporter. Den nytta, som de flesta av studiens respondenter upplever som den största, är att revision är en kvalitetsstämpel på marknaden. Med anledning av detta resultat, kan vi utifrån studien, dra slutsatsen att legitimitetsaspekten verkar vara den viktigaste för företagen. Att ses som legitim på marknaden är det som ger företagen i denna studie störst revisionsnytta. Utifrån teorin kan vi dra slutsatsen att genom en högre legitimitet på marknaden kan företag lättare göra affärer med andra i sin omgivning och underlätta kapitalanskaffning, eftersom revision kan ses som en garanti för potentiella investerare. Vår studie visar att revisionen ger företagets finansiella rapporter extra tyngd i form av tillförlitlighet och ses som ett sätt att garantera företagets kvalitet på marknaden.

En annan slutsats som kan dras utifrån studiens resultat är att även företagens intressenter spelar roll för företagets upplevda revisionsnytta. Kreditgivare var en av de intressenter som undersöktes i studien och en slutsats, ur ett intressentperspektiv, är att ju mer beroende av kreditgivare ett företag är, desto mer nytta upplever de också med revisionen. Slutsatsen visar att intressenternas påverkan på företaget kan göra att de anser att revision är viktigt. Om

många av företagets intressenter anser att revision är viktig kommer företaget också att uppleva nytta med den. Även andra intressenter, framförallt Skatteverket och leverantörer har, i denna studie, ansetts vara viktiga intressenter och även deras krav på revision ger studiens företag en upplevd revisionsnytta.

Utifrån de resultat som studien gett oss kan vi dra slutsatsen att både legitimitetsteori och intressentteori kan förklara företagens revisionsnytta. Däremot kan vi också dra slutsatsen att agentteori inte kan användas för att förklara de studerade företagens revisionsnytta. Utvärdering och bestyrkande från företagsledningen gentemot ägarna har inte varit något som företagen upplevt som en betydande nytta med revisionen, något som, enligt teorin, skulle kunna förklaras av storleken på de företag som undersökts. Eftersom ägarna/ägaren i mindre företag ofta är delaktiga i det operativa arbetet, kan detta vara en förklaring till varför företagen, i denna studie, inte känner någon nytta med revisionen ur ett agentteoretiskt perspektiv.

Utifrån vår studie kan vi även dra slutsatsen att det är de externa, och inte de interna, komponenterna som ger ett företag störst upplevd revisionsnytta. Av dessa externa faktorer är det frågor om vad intressenter kräver och vad som kan ge företaget mer legitimitet som är av störst vikt när företagen bedömer sin egen revisionsnytta. Utifrån studiens öppna svarsfält har vi dock fått indikationer på att den personliga relationen med revisorn, såsom bollplank i olika frågor, istället skulle vara en viktig intern komponent. Resultatet säger emot resonemanget i studiens referensram och är därför en intressant upptäckt, som skulle kunna användas för att utveckla den information och de studier som finns om interna nyttokomponenter.

Avslutningsvis för att knyta an till begreppet *Revisionsnytta*, och de indikatorer som skapats ur teorin, skulle vi kunna beskriva revisionsnytta bland de undersökta företagen som en *trygghet och tillförlitlighet* på marknaden såväl som *påverkan* av intressenter. Däremot finner vi inget stöd för att revisionsnytta uppkommer i form av *uppföljning och bestyrkande*.

5.1.1 Besvarande av problemformulering

Vilken revisionsnytta upplever aktiebolag, som ligger precis över dagens gränsvärden för frivillig revision?

Den revisionsnytta som utmärker sig mest och som flest företag instämmer med är att revision fungerar som en kvalitetsstämpel. Två andra framträdande nyttor var att revision är viktigt eftersom betydelsefulla intressenter kräver det och för att revision ses som en trygghet för att försäkra sig mot eventuella fel. Revision som bestyrkande och uppföljning av företagsledningens beslut var det åtminstone hälften av respondenterna som antingen delvis eller helt instämde med. De påstående som inte var lika framträdande och där spridningen antydde oenighet var där revisionen ökar kvalitén på beslutsunderlag som används vid interna beslut samt där revisionen hjälper företagsledningen att upptäcka förbättringar på olika området som kan leda till ökad effektivitet. Studiens öppna fråga indikerade på att anledningar till detta kan vara att revision ses som en relativt dyr process där andra alternativ finns samtidigt som revision är tillbakablickande och en prognos för framtiden är mer att efterfråga. Samtliga påståenden är dock statistiskt skilda från svarsalternativet "instämmer inte alls" och kan därmed sägas påverka och förklara i alla fall vissa aktiebolags revisionsnytta. Slutligen fanns det inte i denna studie stöd för att de interna nyttokomponenterna skulle vara att anses som viktigare än externa för denna typ av företag. Externa tycks snarare vara viktigare.

Går det att förklara revisionsnytta utifrån befintlig teori?

Svaret på denna fråga blir att det går att förklara revisionsnytta till viss del utifrån befintlig teori. Samtliga teorier har inte testats men i denna studie går det att förklara företagets revisionsnytta ur ett intressent- och legitimitetsperspektiv. Däremot finns det inte stöd för agentteorin.

5.2 Diskussion

Denna studie är en undersökning av revisionsnytta ur företags perspektiv och utifrån detta skulle enligt Svanström (2008) konsekvenser av en förändring kunna förutses eftersom dessa konsekvenser är kopplade till vilka företag som väljer bort revisionen. Slutsatsen av denna uppsats visar på att konsekvenserna av en utökad fri revisionsplikt till dessa företag inte borde

medföra så stora konsekvenser. Framförallt inte för de oroadе aktörerna Skatteverket, Bolagsverket, UC och revisionsbranschen. Legitimering anses vara den faktor som främst stämt överens med den revisionsnytta dessa företag upplever där revision ses som en kvalitetsstämpel. Även företagets intressenter tycks kunna påverka företagets val eftersom de anser att revision är viktigt eftersom betydelsefulla intressenter kräver det i olika sammanhang. Då Skatteverket, Bolagsverket och UC kan ses som ett företags intressenter borde deras uppfattning, enligt denna studie, påverka företagets val samtidigt som det för företagen själva är viktigt att uppfattas som legitima. Vi kan dock inte säga någonting om hur pass mycket denna revisionsnytta överstiger den kostnad företagen ser med revisionen och därmed inte heller hur mycket den kommer påverka valet.

Genom att ta del av denna studies slutsats kan också revisionsbranschen bidra till mindre konsekvenser för både sig själva och ovannämnda aktörer. Om revisionsbranschen beskriver revisionsnytta som en legitimering och ett intressentkrav kommer företagen troligtvis mer att känna igen sin egen nytta än om den beskrivs ur ett agent-principal perspektiv. Det fanns dock ett visst stöd för samtliga uppställda påståenden och det finns därför flera olika typer av nyttor som företagen upplever. Det är därmed värt att beskriva eller åtminstone nämna samtliga medan en fokusering ur ett legitimitets- och intressentperspektiv bör göras. Vidare indikerar denna studie på att inte heller revisionsbranschen bör vara oroliga för en förändring. En övervägande del av företagens tycks uppleva en viss grad av nytta med revisionen.

Slutsatsen att legitimitet är att anse som viktigare än övriga påståenden av studiens företag är en intressant upptäckt. Det verkar som att faktorn legitimitet är något som många företag värdesätter och verkar också vara något som är viktigt på ett generellt plan i dagens samhälle. Det blir allt viktigare för företag att visa sig legitima på marknaden och detta har också blivit något av en konkurrensfördel för många. Detta kan sägas inte bara gälla finansiella rapporter och ekonomisk information utan verkar bli allt vanligare på fler plan. Allt fler företag använder sig idag av hållbarhetsredovisning, trots att inget krav på detta finns, och redovisar också hur de arbetar med miljö, personal och jämställdhetsfrågor (KPMG, 2011). Detta sätt att utmärka sig genom att redovisa hur man arbetar med frågor som påverkar företagets omgivning och oss som människor kan också bidra till att öka företagets legitimitet. Denna förändring i företagets sätt att agera kan också vara en indikation på att legitimitet blir allt viktigare för att säkerställa överlevnad på en konkurrensutsatt marknad.

5.3 Förslag på vidare forskning

Denna studie har baserats och uppkommit som en effekt av att en utökning av den fria revisionsplikten undersöks av regeringen. Beroende på om regeringen beslutar en förändring skulle en vidare studie kunna vara att undersöka effekterna av en sådan förändring och vad utfallet egentligen blev. Fick det några följd effekter? Hur många företag valde bort revisionen och vad var anledningen till detta?

En annan intressant aspekt att undersöka, oavsett om regeringen beslutar en förändring eller inte, är hur pass många företag som står fast vid sitt första beslut. 60 procent av företagen valde bort revisionen samtidigt som även 80 procent av de nystartade valde att göra det. Har det fungerat att driva verksamhet utan revisionen eller har det gjorts upptäckter, förekommit förändringar eller liknande som gjort att företagen fått tänka om och använda sig av revisionen igen?

Slutligen finns det även ett intresse av att utföra en liknande studie som denna fast med ett annat metodval. Som beskrivits i metodkapitlet (se avsnitt 2.5.1) finns det kritik riktat mot ett metodval som kan begränsa en under studiens gång. Vid en studie med ett annat metodval hade kanske nya upptäckter gjorts eller hade den studie kunnat ligga till grund för att bekräfta det resultat som uppkommit med hjälp av denna studies metodval.

Referenslista

Källor

Abdel-Khalik, A.R. (1993). Why Do Private Companies Demand Auditing? A Case for Organizational Loss of Control. *Journal of Accounting, Auditing and Finance*, 8, (1), 31-52.

Albertsson, E & Dehman, J. (2011). *Nyttan med revision ur ett företagarperspektiv - en studie av svenska småbolag*. Examensarbete: Lunds universitet

Andersson, P-O. (2005). Revisorerna tillför företagsekonomisk kompetens – behåll revisionsplikten. *Balans*, 31, (4), 33-34.

Berry, A.J & Robertson, P.J.A. (2006). Overseas bankers in the UK and their use of information for making lending decisions: Changes from 1985. *The British Accounting Review*. 38 (2), 175-191.

Bolagsverket. (2012). *Sämre kvalitet på årsredovisningar och fler förseningsavgifter*. Tillgänglig online: <http://bolagsverket.se/om/oss/press/meddelanden/2012/samre-kvalitet-pa-arsredovisningar-och-fler-forseningsavgifter-1.7596> (Hämtad: 2015-02-01)

Bolagsverket. (2014). *Vanliga brister*. Tillgänglig online: <http://www.bolagsverket.se/ff/foretagsformer/aktiebolag/arsredovisning/brister> (Hämtad: 2015-02-01)

Bryman, A. (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Trelleborg: Liber AB

Bryman, A. Bell, E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder (2:a upplagan)*. Stockholm: Liber AB

Brännström, D. (2013). *Högre kreditrisk efter slopad revisionsplikt*. Tillgänglig online: <http://www.far.se/Press-och-opinion/FAR-tycker/Hogre-kreditrisk-efter-slopad-revisionsplikt/> (Hämtad: 2015-02-01)

Brännström, D. & Ribbestam, S. (2012). Vi är varandras bästa säljare. *Balans*. Volym 6-7.

Carey, P., Simnett, R., Tanewski, G. (2000). Voluntary Demand for Internal and External Auditing by Family Businesses. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 19, (1), 37-51

Carpenter, V.L. & Feroz, E.H. (1992). GAAP as symbol of legitimacy: New York State's decision to adopt Generally Accepted Accounting Principles. *Accounting, Organizations and Society*, 17, (7), 613-643.

Carrington, T. (2010). *Revision* (1 uppl.). Malmö: Liber

Chow, C.W. (1982). The Demand for External Auditing: Size, Debt and Ownership Influences. *The Accounting Review*, 57, (2), 272-291

Collis, J. (2010). Audit Exemption and the Demand for Voluntary Audit: A Comparative Study of the UK and Denmark. *International Journal of Auditing*, 14, 211-231

Collis, J., Jarvis, R. & Skerratt, L. (2004). The demand for the audit in small companies in the UK. *Accounting and Business Research*, 34, (2), 87-100

Dagens Industri. (2013a). Debatt: Vi förenklar reglerna för småföretagen. *Dagens Industri*, 30 augusti. Tillgänglig online: <http://www.di.se/artiklar/2013/8/30/debatt-vi-forenklar-reglerna-for-smaforetagen/> (Hämtad: 2015-02-04)

Dagens Industri. (2013b). Regeringen kör över Annie Lööf. *Dagens Industri*, 28 augusti. Tillgänglig online: <http://www.di.se/artiklar/2013/8/28/regeringen-kor-over-annie-loof/> (Hämtad: 2015-02-04)

Deegan, C. & Unerman, J (2011). *Financial Accounting Theory* (2nd ed). Berkshire: McGraw-Hill Education.

Diamant, A. (2004). *Revisors oberoende*. Uppsala: Iustus Förlag

Djurfeldt, G., Larsson, R. & Stjärnhagen, O. (2003). *Statistisk verktyglåda - samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur

Donaldson, T. & Preston, L.E. (1995). The Stakeholder Theory of the Corporation: Concepts, Evidence and Implications. *Academy of Management Review*, 20, (1), 65-91.

Dowling, J. & Pfeffer, J. (1975). Organizational Legitimacy: Social Values and Organizational Behavior. *The Pacific Sociological Review*, 18, (1), 122-136.

Eisenhardt, K.M. (1989). Agency theory: An assessment and review. *Academy of Management Review*, 14, (1), 57-74.

Ekonomistyrningsverket. (2014). *Utfallet för statens budget*. Tillgänglig online: <http://www.esv.se/PageFiles/14014/utfallet-for-statens-budget-140407.pdf> (Hämtad: 2015-02-12).

Fama, E.F. (1980). Agency problems and the theory of the firm. *Journal of Political Economy*, 88, (2), 288-307.

FAR. (n.d). *Vart är redovisnings- och revisionsbranschen på väg?* Tillgänglig online: https://www.far.se/PageFiles/10453/FAR_rapport_Kairos%20Future_ensidig.pdf (Hämtad: 2015-03-25).

Folkesson. (n.d). *Nyttan av en revision*. Tillgänglig online: <http://www.folkessonab.se/vara-ataganden> (Hämtad: 2015-02-12)

Freeman, E.R. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston: Pitman

Freeman, E.R. & Reed, D.L. (1983) Stockholders and Stakeholders: A New Perspective on Corporate Governance. *California Management Review*, 25, (3), 88-106.

GT. (n.d). *Vad är nyttan med revision?* Tillgänglig online:

<http://www.grantthornton.se/Tjanster/Revision/Vad-ar-nyttan-med-revision/> (Hämtad: 2015-02-12)

Halvorsen, K. (1992). *Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur AB

Hill, C.W.L. & Jones, T.M. (1992). Stakeholder-Agency Theory. *Journal of Management Studies*, 29, (2), 131-154.

Holme, I. & Solvang, B. (1997) *Forskningsmetodik* (2:a uppl.). Lund. Studentlitteratur AB.

Jensen, M.C., & Meckling, W.H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3, (4), 305-360.

Johannessen, A. & Tufte, P.A. (2003). *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod* (1:1 uppl.). Malmö: Liber AB.

Kim, J-B., Simunic, D.A., Stein, M.T. & Yi, C.H. (2011). Voluntary Audits and the Cost of Debt Capital for Privately Held Firms: Korean Evidence. *Contemporary Accounting Research*, 28, (2), 585-615

Kjellerström, Karl-Johan. (2011). *Revision och den nya bokslutsrapporten*. Balans nr 2, s. 42-43. Tillgänglig online: http://www.exakta.se/x-online/far/2011/balans_nr2_2011/#/43/ (Hämtad: 2015-02-11)

Knechel, R., Niemi, L., Sundgren, S. (2008). Determinants of Auditor Choice: Evidence from a Small Client Market. *International Journal of Auditing*, 12, (1), 65-88.

KPMG. (2011). *Hållbarhetsredovisning ökar starkt globalt – men Sverige halkar efter.*

Pressmeddelande. Tillgänglig online: <http://www.kpmg.com/se/sv/kunskap-utbildning/nyheter-publikationer/pressmeddelanden/pressmeddelanden-2011/sidor/hallbarhetsredovisning-okar.aspx> (Hämtad: 2015-05-08)

Lennox, C.S. & Pittman, J.A. (2011). Voluntary Audits versus Mandatory Audits. *The Accounting Review*, 86, (5), 1655-1678

Marténg, C. (2014). Hälften av företagen utan revisor - oroande utveckling enligt UC. *Balans nr 10*. Tillgänglig online: http://www.far.se/PageFiles/1645/Balans_nr10_2014_lowres_uppslag.pdf (Hämtad: 2015-02-04)

Menon, K. & Williams, D.D. (1994). The Insurance Hypothesis and Market Prices. *The Accounting Review*, 69, (2), 327-342.

Nicholson, W. (2005). *Microeconomic theory: Basic principles and extension* (9th ed.). Mason, Ohio: Thomson, South-Western.

Nilsson, S. (2014). *Redovisningens normer och normbildare - en nationell och internationell översikt* (5:e uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.

Näringsdepartementet. (2013) *Satsningar för fler jobb i små och växande företag*. Stockholm: Pressmeddelande. Tillgänglig online: <http://www.regeringen.se/sb/d/17651/a/222090> (Hämtad 2015-02-04).

O'Reilly, D. (2000). *An empirical test of the insurance hypothesis in auditing*. Forskningsavhandling. University of South Carolina

Porter, B., Simon, J. & Hatherly, D. (2008). *Principles of External Auditing* (3rd ed.). West Sussex, England: John Wiley & Sons Ltd

Precht, E. (2007). Bra att plikten avskaffas. *Balans*, 33, (3), 20-22.

PwC. (n.d). *Nyttan med revisionen*. Tillgänglig online: <http://www.pwc.se/sv/revision/nyttan-med-revision-mindre-medelstora.jhtml> (Hämtad: 2015-02-12)

Ryberg, Tobias. (2011). *Pressmeddelande: 73 % av nystartade aktiebolag avstod revision KV1-2011*. Tillgänglig online: <http://www.frivision.se/73-av-nyregistrerade-aktiebolag-avstod-revision-kv-1-2011> (Hämtad: 2015-02-11)

Senkow, D.W., Rennie, M.D., Rennie, R.D., Wong, J.W (2001). The Audit Retention Decision in the Face of Deregulation: Evidence from Large Private Canadian Corporations. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 20, (2), 101-113.

Seow, J-L. (2001). The Demand for the UK Small Company Audit- An Agency Perspective. *International Small Business Journal*, 19, (2), 61-79.

Skog, R. (2014). *Rodhes Aktiebolagsrätt* (24:e uppl.). Visby: Norstedts Juridik.

Smieliauskas, W. & Bewley, K. (2009). *Auditing - An International Approach*. Toronto: McGraw-Hill Ryerson Higher Education

Soltani, B. (2007). *Auditing: An International Approach*. Harlow: Pearson Education Limited

Svanström, T. (2008). *Revision och rådgivning - efterfrågan, kvalitet och oberoende*. Doktorsavhandling, Företagsekonomiska institutionen, Umeå universitet.

Thorell, P. & Nordberg, C (2005). *Revisionsplikten i små företag*. Svenskt Näringsliv. Tillgänglig online: http://www.svensktnaringsliv.se/migration_catalog/revisionsplikten-i-sma-aktiebolag_525930.html/binary/Revisionsplikten%20i%20sm%C3%A5%20aktiebolag (Hämtad: 2015-02-11).

UC. (2014). *4 av 5 nystartade aktiebolag väljer bort revisor - försämrad kvalitet på boksluten*. Pressmeddelande. Tillgänglig online: <http://www.far.se/PageFiles/14031/4%20av%205%20nystartade%20aktiebolag%20har%20va%20bort%20revisor%20nov%202014.pdf> (Hämtad: 2015-02-01)

Wallace, W.A. (1980). *The Economic Role of the Audit in Free and Regulated Markets*. New York: University of Rochester

Wallin, E. & Nilsson, M. (2011). *Betydande faktorer vid valet av revision: En studie om vilken nytta mindre aktiebolag uppfattar att revisionen ger efter revisionsplikens avskaffande*. Examensarbete: Umeå universitet.

Watts, R. & Zimmerman, J. (1983). Agency problems, auditing and the theory of the firm: some evidence. *Journal of Law and Economics*, 26, (3), 613-633.

Watts, R. & Zimmerman, J. (1981). *The markets for independence and independent auditors*. Working paper. University of Rochester. Rochester.

Williams, D (1984). *The determinants of auditor change*. Forskningsavhandling. Pennsylvania State University.

Intervjuer

Carbonnier, P. (2015). Universitetsadjunkt Lunds Universitet. Intervju via e-post, 2015-04-05.

Norberg, Claes (2015). Representant Skatteavdelningen Svenskt Näringsliv, via e-post. 2015-03-27

Lagar och offentliga tryck

SFS 2005:551. *Aktiebolagslag*. Stockholm: Justitiedepartementet

SFS 1999:1078. *Bokföringslag*. Stockholm: Justitiedepartementet

EU-direktiv 78/660/EEG

EU-direktiv 2006/46/EG

SFS 1999:1079. *Revisionslag*. Stockholm: Justitiedepartementet

SFS 2001:883. *Revisorslag*. Stockholm: Justitiedepartementet

Justitiedepartementet (1981). *Om revisorn oberoende m.m.* (Regeringens proposition 1981/82:171). Stockholm: Regeringskansliet

Justitiedepartementet (2009) *En frivillig revision*. (Regeringens proposition 2009/10:204). Stockholm: Regeringskansliet

SOU 2008:32. Utredningen om revisorer och revision. *Avskaffande av revisionsplikten för små företag*. Stockholm: Justitiedepartementet

SFS 1995:1554. *Årsredovisningslag*. Stockholm: Justitiedepartementet

Appendix

Appendix 1: Sammanfattande tabell över analys av revisionspåståendena

95 % konfidensintervall				
Nytta	Medelvärde	Lägst	Högst	Signifikans
Kvalitetsstämpel	4,17	4,08	4,25	0,000
Uppföljning	3,51	3,41	3,61	0,000
Försäkran	3,81	3,71	3,91	0,000
Intressentkrav	3,80	3,69	2,90	0,000

Appendix 2: Tabell över beskrivande statistik

Hypotes	Typ av analys	Variabel	Medelvärde	Varians	Mått
		t-test			
1	Univariat	Beslutsunderlag	3,05	1,26	Min: 1, Max: 5
2	Univariat	Effektivitet	3,02	1,26	Min: 1, Max: 5
	Bivariat	Internnytta	3,04	1,26	Min: 1, Max: 5
	Bivariat	Externnytta	3,82	1,05	Min: 1, Max: 5
		Regression			
<i>Beroende variabler</i>					
3,5	Bivariat	Intressentkrav	3,8	1,11	Min: 1, Max: 5
4	Bivariat	Uppföljning	3,51	1,11	Min: 1, Max: 5
6	Bivariat	Kvalitetsstämpel	4,17	0,91	Min: 1, Max: 5
7	Bivariat	Försäkrans	3,81	1,08	Min: 1, Max: 5
<i>Oberoende variabler</i>					
6	Bivariat	Legitimitet	4,75	0,6	Min: 1, Max: 5
7	Bivariat	Komplexitet	2,92	1,03	Min: 1, Max: 5
3	Bivariat	BerKre*	2,72	1,44	Min: 1, Max: 5
5	Bivariat	Kreditgivare	3,52	1,37	Min: 1, Max: 5
5	Bivariat	Leverantörer	3,09	1,14	Min: 1, Max: 5
5	Bivariat	Kunder	3,44	1,26	Min: 1, Max: 5
5	Bivariat	Skatteverket	3,72	1,12	Min: 1, Max: 5
5	Bivariat	Anställda	2,74	1,19	Min: 1, Max: 5
5	Bivariat	Samhället	2,83	1,19	Min: 1, Max: 5
4	Bivariat	Externa ägare	-	-	Ja/Nej

Appendix 3: Korstabeller

Kvalitetsstämpel * Legitimitet Crosstabulation

			Legitimitet					Total
			1	2	3	4	5	
Kvalitetsstämpel	1	Count	1	0	1	0	5	7
		% within Legitimitet	50,0%	0,0%	8,3%	0,0%	1,4%	1,6%
	2	Count	0	0	2	2	16	20
		% within Legitimitet	0,0%	0,0%	16,7%	3,0%	4,5%	4,6%
	3	Count	0	0	3	15	31	49
		% within Legitimitet	0,0%	0,0%	25,0%	22,4%	8,8%	11,2%
	4	Count	1	3	4	36	136	180
		% within Legitimitet	50,0%	75,0%	33,3%	53,7%	38,4%	41,0%
	5	Count	0	1	2	14	166	183
		% within Legitimitet	0,0%	25,0%	16,7%	20,9%	46,9%	41,7%
Total	Count	2	4	12	67	354	439	
	% within Legitimitet	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Korstabell 1: Revision som kvalitetsstämpel och vikten av legitimitet

Försäkran * Komplexitet Crosstabulation

			Komplexitet					Total
			1	2	3	4	5	
Försäkran	1	Count	6	4	5	2	0	17
		% within Komplexitet	14,3%	4,0%	2,7%	2,3%	0,0%	3,9%
	2	Count	4	11	17	6	2	40
		% within Komplexitet	9,5%	11,0%	9,3%	6,8%	7,4%	9,1%
	3	Count	10	21	34	13	3	81
		% within Komplexitet	23,8%	21,0%	18,7%	14,8%	11,1%	18,5%
	4	Count	7	41	78	37	8	171
		% within Komplexitet	16,7%	41,0%	42,9%	42,0%	29,6%	39,0%
	5	Count	15	23	48	30	14	130
		% within Komplexitet	35,7%	23,0%	26,4%	34,1%	51,9%	29,6%
Total	Count	42	100	182	88	27	439	
	% within Komplexitet	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Korstabell 2: Revision som försäkran och bedömning av komplex verksamhet

Intressentkrav * BerKredit Crosstabulation

			BerKredit					Total
			1	2	3	4	5	
Intressentkrav 1	Count		9	7	1	1	3	21
	% within BerKredit		7,3%	6,9%	1,4%	1,4%	4,2%	4,8%
2	Count		16	6	8	3	6	39
	% within BerKredit		13,0%	5,9%	11,1%	4,2%	8,5%	8,9%
3	Count		26	23	13	12	8	82
	% within BerKredit		21,1%	22,5%	18,1%	16,9%	11,3%	18,7%
4	Count		38	37	32	34	22	163
	% within BerKredit		30,9%	36,3%	44,4%	47,9%	31,0%	37,1%
5	Count		34	29	18	21	32	134
	% within BerKredit		27,6%	28,4%	25,0%	29,6%	45,1%	30,5%
Total	Count		123	102	72	71	71	439
	% within BerKredit		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Korstabell 3: Revision som ett intressentkrav och beroende av kreditgivare

Uppföljning * Externa Crosstabulation

			Externa		Total
			0	1	
Uppföljning 1	Count		1	23	24
	% within Externa		1,0%	6,7%	5,5%
2	Count		15	36	51
	% within Externa		15,6%	10,5%	11,6%
3	Count		22	110	132
	% within Externa		22,9%	32,1%	30,1%
4	Count		37	104	141
	% within Externa		38,5%	30,3%	32,1%
5	Count		21	70	91
	% within Externa		21,9%	20,4%	20,7%
Total	Count		96	343	439
	% within Externa		100,0%	100,0%	100,0%

Korstabell 4: Revision som uppföljning och externa aktieägare

Appendix 4: Enkät

Har ni funderat kring hur ni skulle ställa er i denna fråga, om gränsvärdena ändras och även ert företag skulle omfattas av frivillig revision?

ja

nej

Har ert företag externa ägare som inte ingår i företagsledningen? *

ja

nej

Hur viktigt anser ni att legitimitet är för ert företag, dvs att företaget från utomstående uppfattas på ett visst sätt (ex trovärdighet, fullföljande av uppdrag etc.) ?

1 = inte alls viktig, 5 = väldigt viktig *

delete					
	1	2	3	4	5
Vikten av legitimitet	☐	☐	☐	☐	☐

En komplex verksamhet kan medföra svårigheter vid bokföring och redovisning som kan få effekter på dess tillförlitlighet och rättvisande bild. Hur komplex anser ni att er verksamhet är när det gäller bokföring och redovisning?

1 = inte alls komplex, 5 = väldigt komplex *

delete					
	1	2	3	4	5
Komplex verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐

Hur beroende skulle ni anse att ni är av kapital från olika kreditgivare (ex banker) för att finansiera er verksamhet?

1 = inte alls beroende, 5 = väldigt beroende *

delete					
	1	2	3	4	5
Beroende av kreditgivare	☐	☐	☐	☐	☐

Hur viktiga skulle följande intressenters åsikter och krav vara i beslutet att ha kvar revisionen om ett sådant beslut skulle bli möjligt?

1 = inte viktigt, 5 = mycket viktigt

delete	
--------	--

	1	2	3	4	5
Kreditgivare	☐	☐	☐	☐	☐
Leverantörer	☐	☐	☐	☐	☐
Kunder	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐
Anställda	☐	☐	☐	☐	☐
Samhället	☐	☐	☐	☐	☐
Annan	☐	☐	☐	☐	☐
<input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

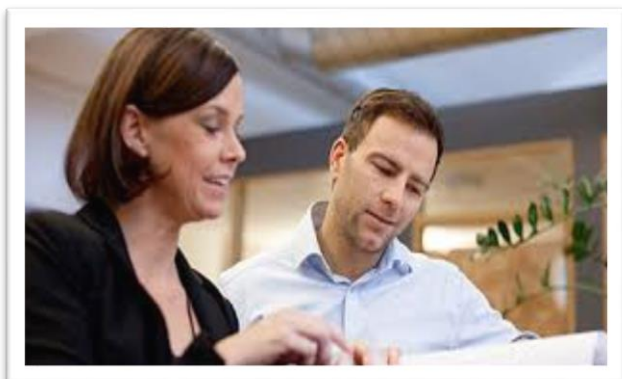
Vad är er syn på följande påstående rörande revision och dess nytta? (Välj den siffra som bäst stämmer överens med er åsikt, 1 = instämmer inte alls, 5 = instämmer helt) *

	1	2	3	4	5
<input type="text" value="delete"/>					
Revision fungerar som en kvalitetsstämpel i form av tillförlitlighet och relevans på publicerad information	☐	☐	☐	☐	☐
Revision bestyrker och utövar en form av uppföljning av företagsledningens beslut och uttalande	☐	☐	☐	☐	☐
Revision är en trygghet för att försäkra sig mot eventuella fel	☐	☐	☐	☐	☐
Revision är något som betydelsefulla intressenter kräver och därmed blir det viktigt för företaget (ex banker, skatteverket eller leverantörer)	☐	☐	☐	☐	☐
Revision ökar kvalitén på underlag som används vid interna beslut	☐	☐	☐	☐	☐

Revision hjälper
företagsledningen
att upptäcka
förbättringar på
olika områden som
kan öka företagets
effektivitet

Finns det något annat ni skulle tycka vara viktigt att fånga vad gäller er upplevda nytta med revision
eller finns det något annat viktigt ni vill dela med er av?

Behöver aktörer oroa sig för en ny minskning av revisionsplikten?

Regeringen har startat en undersökning för att se om den fria revisionsplikten bör utökas och även omfatta fler företag. En studie vid Lunds Universitet visar att företag, som genom en utökning skulle få möjligheten att välja bort revisionen, tycks uppleva revisionsnytta. Resultatet pekar på att företagen kan komma att använda sig av revisionen trots en slopad revisionsplikt.

En studie vid Lunds Universitet har undersökt den revisionsnytta som företag, precis ovanför den frivilliga revisionens gränsvärden, upplever. Studien visar att revisionsnytta är starkt kopplat till legitimitet, där företagen anser att revision fungerar som en kvalitetsstämpel på marknaden. Den visar även att företag värdesätter sina intressenter och att de därför ser en nytta med revision eftersom viktiga intressenter kräver det. Skatteverket och kreditgivare är två av dessa. Studien indikerar även att revisionen värdesätts eftersom revisorn med sin kunskap och kompetens på området kan fungera som ett bollplank.

Den fria revisionsplikten

År 2010 förändrade den svenska regeringen vår obligatoriska revisionsplikt och införde frivillig revision för små företag. Vi var sista landet i EU att införa detta samtidigt som regeringen satte låga gränsvärden. Regeringen utvärderar nu förändringen och undersöker om gränsvärdena borde höjas. EU:s tillåtna värden: en balansomslutning på 4,4 miljoner EUR, nettoomsättning på 8,8 miljoner EUR och 50 medeltal anställda. Sveriges gränsvärden: 1,5 miljoner balansomslutning, 3 miljoner nettoomsättning och 3 medelantalanställda.

Oroade aktörer

Skatteverket, Bolagsverket och UC har uttryckt sin oro över de konsekvenser som den frivilliga revisionens införande har medfört.

– Kreditprövningen av företag utan revisor har försvårats eftersom boksluten försämrats, säger Per Persson, marknadschef på UC.

– Vi upplever ökade felaktigheter och får därför lägga mer tid på att kontrollera företagets redovisning. Skatteverket

Bolagsverket, som också märkt att boksluten försämrats, ser ett samband:

– Anledningen till försämrade bokslut är att företagen inte längre använder sig av de råd och rekommendationer som revisionsbyråer och redovisningskonsulter är utbildade att ge.

En annan stor oroad aktör är revisionsbranschen. Efterfrågan på revisionstjänster har minskat och kommer troligtvis att fortsätta minska.

Konsulttjänster växer fyra gånger snabbare än revisionstjänster på de stora byråerna.

Behöver aktörerna oroa sig?

– Resultatet av vår studie pekar på att konsekvenserna av en förändring inte borde bli så stora, säger Caroline

– Att uppfattas bra av sin omgivning, där revision kan fungera som en sådan kvalitetsstämpel, är viktigt för företagen. De ser även nytta med revisionen till följd av att intressenter kräver det, fyller Sofie i. Författarna berättar vidare att detta resultat kan medföra att aktörerna inte längre behöver vara oroliga. Intressenters krav värdesätts samtidigt som företagen vill uppfattas som bra och tillförlitliga. Därför finns det kanske en framtid för den minskande revisionsbranschen, om de diskuterar revisionsnytta som legitimering och ett intressentkrav.

SVEN SVENSSON